

TIBRO Årsredovisning 2019

Produktion: Tibro kommun

Textbearbetning: Christina Froh, Emma Lindblad och Karin Jonsson

Layout: Christina Froh

Fotografer: Tobias Olsson, Thomas Harrysson, Jacob Mako, NCC, Johanna Broo Asplund, Jacob Ingelsson, Peter Legendi, Martin Hansson, Lenita Carlsson, Johan Fransson, Towe Lindblom, Elin Antonsson, Jesper Pettersson och Christina Froh

Tryck och repro: JustNu, Skövde

Innehållsförteckning

Inledning

Kommunalförbundet har ordet	4
Bokslut 2019 i korthet	5

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling	6
Den kommunala koncernen	7
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	9
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	12
Ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	14
Väsentliga personalförhållanden	20
Förväntad utveckling	24

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning	26
Balansräkning	27
Kassaflödesanalys	28
Noter	29
Driftredovisning	37
Investeringsredovisning	38
Redovisningsprinciper	40

Verksamhetsberättelse

Kommunfullmäktiges mål	43
Nämndernas mål	47
Kommunfullmäktige	57
Kommunstyrelsen	58
Barn- och utbildningsnämnden	60
Socialnämnden	63
Kultur- och fritidsnämnden	66
Kollektivtrafiknämnden	69
Byggnads- och trafiknämnden	70
Samhällsbyggnadsnämnden – Skattefinansierad verksamhet	72
Samhällsbyggnadsnämnden – Affärsverksamhet	74
Kommunala bolag	76
Kommunalförbundet	80

Revisionsberättelse	82
----------------------------------	-----------

Kommunalrådet har ordet

lämpa. Det finns många andra positiva aspekter av byggnationen av Baggeboskolan, inte minst miljötänket med solceller på taket och idrottshallen som blir ett fint och välbehövligt tillskott för våra idrottsföreningars verksamhet.

Under året har vi också beslutat att nästa skolinvestering blir Ransbergs skola. Det är viktigt att vi lägger fram en tågordning och vågar prioritera. Ransbergs skola är viktig för den fortsatta utvecklingen av området kring Ransberg och Fagersanna.

Jag vill även lyfta fram två andra investeringar som färdigställdes under året. I maj invigdes vårt nyrenoverade badhus och i månadsskiftet november-december stod den så kallade "MIO-rondellen" klar.

Det är lätt att fastna i utvecklingsprojekten, byggnationerna, besluten och händelserna när man sammanfattar ett år. Men Tibro kommuns viktigaste uppgift är i slutändan att varje dag leverera bra kommunal verksamhet. En verksamhet som i många fall, särskilt om man är ung eller gammal, kan vara en mycket stor del av en persons vardag. Därför är det väldigt glädjande att våra verksamheter fått så goda omdömen av invånare och brukare i olika undersökningar under året.

"De goda vitsorden från brukare och kommuninvånare skulle vi inte få om vi inte hade en fantastiskt kompetent och engagerad personal."

Vartannat år deltar kommunen i SCB:s medborgarundersökning. 2019 svarade nästan 400 Tibrobor på enkäten och svaren visar att våra invånare har en mer positiv uppfattning om kommunens verksamheter än genomsnittet för deltagande kommuner. Kommunens tekniska verksamheter medverkade 2019 i undersökningen Kritik på teknik. När Tibroborna gav sin syn på gator, parker, vatten och avfallshantering hamnade Tibro sammantaget på en 5:e plats bland 102 deltagande kommuner. Allra mest glädjande är kanske att skolresultaten har förbättrats markant under året och att Tibros äldre ger både våra särskilda boenden och hemvården höga betyg i Socialstyrelsens årliga brukarundersökning. Dessa goda vitsord från brukare och kommuninvånare skulle vi inte få om vi inte hade en fantastiskt kompetent och engagerad personal!

Jag vill rikta ett stort tack till alla anställda i kommunen och våra bolag och till alla förtroendevalda i Tibro. Det är tack vare det starka engagemanget från er politiker och anställda som vi kan erbjuda en uppskattad verksamhet och utveckla Tibro kommun i önskad riktning.

Rolf Eriksson
Kommunstyrelsens ordförande

Vi kan summera 2019 som ett år då vi både jobbat med att kvalitetssäkra och förändra våra befintliga verksamheter för att klara vårt viktiga välfärdsuppdrag och påbörjat flera processer som ska leda till framtida utveckling av Tibro kommun.

Två av våra framtidsinriktade processer har gällt vår fysiska planering – ny översiktsplan och projektet The good, the bad, the ugly. Översiktsplanarbetet har bland annat fått näring genom studenter från Chalmers. Det fortskrider under 2020, då vi kommer att involvera Tibros invånare och förenings- och näringsliv i arbetet. Planen är att vi ska kunna fatta beslut om en ny översiktsplan under hösten. Projektet The good, the bad, the ugly har haft fokus på stationsområdet och en bärande tanke i det har varit att undersöka Tibros unika resurser och behov. Med det som grund räknar vi med att låta det nya, framtida stationsområdet växa fram successivt så att vi knyter ihop Tibro tätort på ett levande och trevligt sätt. Stationsområdet innebär ju en fantastisk möjlighet som få kommuner ges, en stor bit mark att exploatera mitt i hjärtat av samhället! Fortsättning följer...

Ett kanske mycket mindre påtagligt och mer indirekt utvecklingsarbete för Tibrobon är utvecklingen av kommunens interna styrning där kommunfullmäktige i november beslutade om en ny styrmodell för Tibro kommun. Även här följer ett spännande arbete 2020 med framtagande av en ny vision och strategiska mål.

Det mest påtagliga som hänt under 2019 i Tibro måste vara framväxten av den nya Baggeboskolan utmed Fågelviksleden. Projektet löper på väl ur alla aspekter och jag ser fram emot att snart få se elever på plats i en skola som vi i Tibro kan vara stolta över. Skolan är inte bara en byggnad utan ett skolutvecklingsprojekt, där de nya lokalerna ska ge förutsättningar för det nya pedagogiska arbetssätt som personalen bestämt sig för att till-

Bokslut 2019 i korthet

- Tibro kommuns resultat för 2019 är 28,3 mnkr, vilket är en positiv budgetavvikelse med 19,9 mnkr. Resultatet motsvarar 4,3 % av intäkterna från skatter och statsbidrag.
- Den positiva budgetavvikelsen återfinns i resultaträkningens samtliga delar, verksamhetens nettokostnader 5,5 mnkr, skatt och generella statsbidrag 5,1 mnkr och finansnetto 9,2 mnkr.
- Samtliga nämnder utom socialnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse i bokslutet. Barn- och utbildningsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen redovisar alla överskott runt 3 mnkr. Kultur- och fritidsnämndens överskott, 1,1 mnkr, är sett till budgetomslutningen relativt stort. Socialnämndens underskott, -1,4 mnkr, ska ses i ljuset av tre år, 2016-2018, med starkt försvagade resultat där 2018 slutade med ett underskott om -12 mnkr.
- Skatteintäkter och generella statsbidrag uppgick till 655,0 mnkr, ett överskott om 5,1 mnkr.
- Finansnettot uppgick till 18,7 mnkr, vilket är 9,2 mnkr mer än budgeterat. Avvikelsen beror på att marknadsvärdet på kommunens placerade medel utvecklats väl och ökat med 17,3 mnkr.
- 2018 togs första spadtaget för Tibro kommuns största investeringsprojekt, byggnationen av F-6-skolan Baggeboskolan. 2019 inleddes med stomresning i januari och projektet har sedan löpt på enligt fastställd tidplan. Total budget uppgår till 227 mnkr och skolan beräknas stå färdig till sommaren 2020.
- 2019 års nettoinvesteringar uppgick till 131,0 mnkr, varav Baggeboskolan stod för 103,7 mnkr. Av investeringarna har 39 % kunnat självfinansieras av årets resultat och avskrivningar.
- Kommunens befolkning har under 2019 ökat med 72 personer till 11 240 invånare. Grunden för detta är ett positivt flyttnetto, +70, gentemot utlandet. Födelsenettot var svagt positivt, +12, medan inrikes flyttnetto var svagt negativt, -10.
- AB Tibrobyggen redovisar ett positivt resultat om 3,1 mnkr före skatt för 2019. Återuppbyggnaden av Allégården efter branden i januari 2018 har fungerat mycket väl och lokalerna var inflyttningsklara i slutet av året. Ombyggnation av det tidigare äldreboendet i kvarteret Snickaren till lägenheter har projekterats och produktionen påbörjades i oktober. Projektet är kostnadsberäknat till 51 mnkr.
- Tibro Elnät AB med koncern redovisar ett resultat om 7,6 mnkr före skatt. Tibro Energi AB har fortsatt satsningen på utbyggnaden av fibernätet inom kommunen. Under 2019 har ytterligare 500 fastigheter anslutits till stadsnätet.

Förvaltningsberättelse

Inledning

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av Tibro kommuns verksamhet det gångna året. Huvudsakligt fokus är den kommunala koncernen som ger en bild av den samlade kommunala verksamheten oberoende av hur verksamheten är organiserad.

Översikt över verksamhetens utveckling

2019 års resultat för Tibro kommun med koncern efter skatt uppgår till 37,3 mnkr (39,3 mnkr). Om man bortser från att

försäkringsersättningar gällande Allégårdsbranden höjde Tibrobyggens resultat 2018 så är resultatet klart bättre än 2018. Kommunens resultat 28,3 mnkr (16,6 mnkr) är mycket starkt och 19,9 mnkr bättre än budgeterat. Den positiva budgetavvikelsen återfinns i resultaträkningens samtliga delar, verksamhetens nettokostnader 5,5 mnkr, skatt och generella statsbidrag 5,1 mnkr och finansnetto 9,2 mnkr. Resultatet motsvarar 4,3 % av intäkterna från skatt och generella statsbidrag. Koncernens investeringar uppgick till 183,2 mnkr och finansierades bland annat genom att kommunen nyupplånade 75 mnkr. Koncernens samlade finansiella ställning är god. I nedanstående tabell lämnas en översikt över verksamhetens utveckling.

Tabell 1: Finansiella nyckeltal fem år i sammandrag

Kommunkoncern	2015	2016	2017	2018	2019
Årets resultat, mnkr	29	58	38	39	37
Balansomslutning, mnkr	936	1 142	1 216	1 270	1 371
Långfristig låneskuld, mnkr	246	396	422	423	497

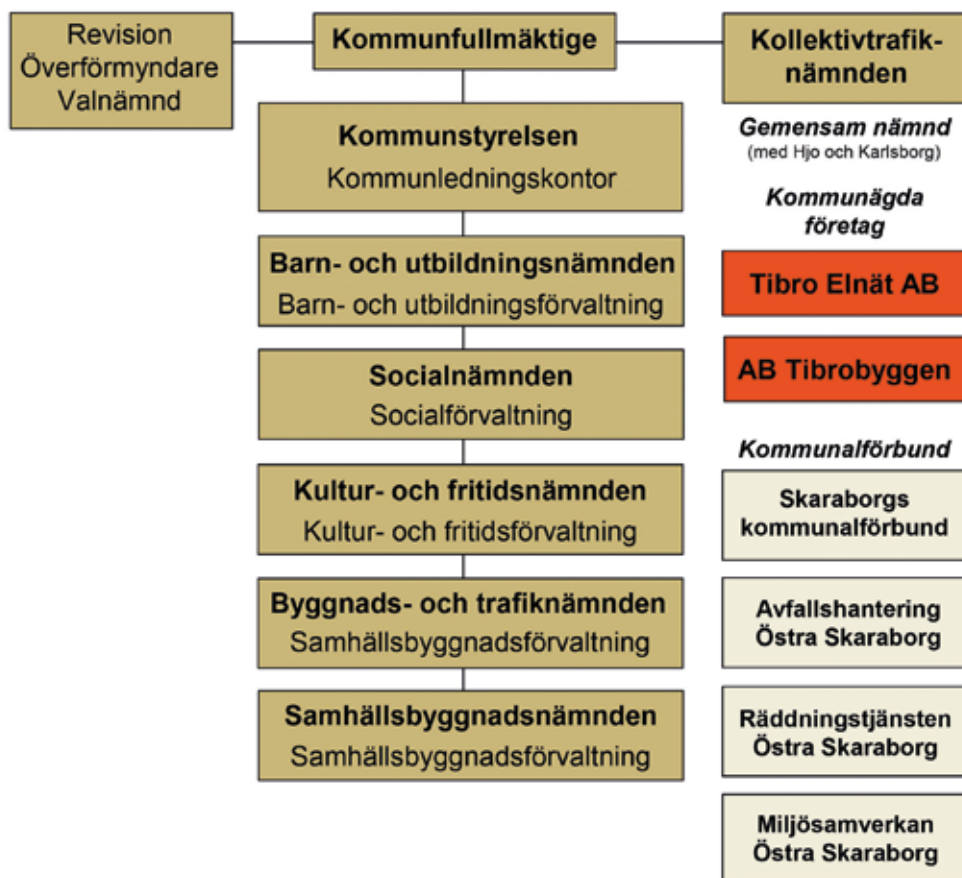
Tibro kommun	2015	2016	2017	2018	2019
Antal invånare	10 980	11 070	11 110	11 168	11 240
Antal anställda, årsarbeten	958	–*	997	1 083	1 015
Skattesats kommun, %	21,21	21,21	21,21	21,21	21,21
Verksamhetens intäkter, mnkr	208	253	220	210	192
Verksamhetens kostnader, mnkr	728	785	796	817	815
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mnkr	544	591	624	641	655
Årets resultat, mnkr	23	57	34	17	28
Årets resultat, % av skatter och bidrag	4,1	9,6	5,4	2,6	4,3
Nettoinvesteringar, mnkr	15	29	50	79	131
Självfinansieringsgrad, %	261	253	105	47	39
Långfristig låneskuld, mnkr	0	0	0	0	75
Soliditet, %	68	70	71	70	66
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse pensioner, %	24	32	35	37	37

* Problem vid implementering av nytt HR-system medför att det korrekta antalet anställda per 2016-12-31 inte kan tas fram.

Tibrobyggen AB	2015	2016	2017	2018	2019
Nettoomsättning, mnkr	63	64	63	118	72
Årets resultat efter finansnetto, mnkr	4,3	2,6	3,4	27,2	0,3
Årets resultat efter skatt, mnkr	1,7	0,9	2,3	1,1	3,1
Soliditet, %	13	9	9	13	13
Antal lägenheter	743	743	743	821	821
Vakansgrad	3	3	3	7	8

Tibro Elnät AB, koncern	2015	2016	2017	2018	2019
Nettoomsättning, mnkr	72	78	80	99	99
Årets resultat efter finansnetto, mnkr	3,8	2,5	1,6	4,7	7,6
Årets resultat efter skatt, mnkr	3,0	1,9	1,2	3,6	6,0
Soliditet, %	44	51	49	48	51
Energiomsättning, GWh	88,9	94,1	94,2	95,2	93,7

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation och i två helägda bolag, AB Tibrobyggen och Tibro Elnät AB. Därtill är kommunen medlem i Kommuninvest ekonomisk förening genom vilken koncernen har sin huvudsakliga lånefinansiering. Kommunen är också medlem i fyra kommunalförbund: Räddningstjänst Östra Skaraborg (RÖS), Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS), Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS) och Skaraborgs kommunalförbund. En relativt liten del av den kommunala verksamheten sker i privat regi då det till exempel inte finns någon friskola etablerad i kommunen. I Tibro finns en mindre privat förskola etablerad sedan lång tid tillbaka.

De mest betydande samverkansavtalet som kommunen ingått är inom Utbildning Skaraborg där samtliga Skaraborgskommuner utgör ett gemensamt antagningsområde för gymnasieelever. Sedan vårterminen 2018 är den kommunala gymnasieskolan nedlagd. Hösten 2019 har barn- och utbildningsnämnden fattat

beslut om att avveckla vuxenutbildningen i egen regi och köpa all vuxenutbildning från Skövde med start vårterminen 2020.

Kommunens bostadsbolag, AB Tibrobyggen, har en VD anställd i bolaget men bedriver i övrigt sin verksamhet via förvaltningsavtal. Nuvarande förvaltare är Riksbyggen Ekonomisk förening och avtalet sträcker sig till och med 2021-12-31 avseende administration och 2022-01-31 avseende teknisk skötsel.

Tibro Elnät AB tillhandahåller elnät inom sitt koncessionsområde som omfattar Tibro och Fagersanna tätort samt omkringliggande landsbygd. Dotterbolaget Tibro Energi AB erbjuder optiskt fibernät för datakommunikation samt tjänster avseende el, TV och bredband.

Samtliga koncernbolag har politiskt tillsatta styrelser.

Tabell 2: Verksamhetsområden

Nämnd	Verksamhet
Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen har till uppgift att driva de strategiska lednings- och framtidsfrågorna för Tibro kommun. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning, utveckling och utvärdering av nämndernas verksamhet. Kommunstyrelsen ska ha insyn, uppsikt och kontroll över den verksamhet som bedrivs i de kommunala bolagen och i de kommunalförbund som kommunen är medlem i. Kommunstyrelsen ansvarar därtill för gemensamma funktioner och strategiska frågor som ekonomi, personal, kansli, IT, tillväxt- och näringslivsfrågor, kommunikation, integration, folkhälsa samt säkerhet.
Barn- och utbildningsnämnden	Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning, utbildning i svenska för invandrare och arbetsmarknadspolitiska åtgärder.
Socialnämnden	Socialnämnden ansvarar för vård och omsorg för äldre och funktionsnedsatta personer utifrån gällande lagstiftning. Nämnden ansvarar också för individ- och familjeomsorg, där bland annat ekonomiskt bistånd, missbruks- och beroendevård, familjerätt och barn- och ungdomsvård ingår.
Samhällsbyggnadsnämnden	Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för utveckling, byggnation och förvaltning av kommunens allmänna platser, parker, skogar, fastigheter och byggnader. Nämnden ansvarar också för kommunens vatten- och avloppsförsörjning, gatu- och väghållning, kart- och mätverksamhet, måltidsverksamhet samt lokalvård.
Byggnads- och trafiknämnden	Byggnads- och trafiknämnden ansvarar för plan- och byggfrågor samt utfärdar lokala trafikföreskrifter och fullgör kommunens uppgifter enligt lagen om trafiknämnd.
Kultur- och fritidsnämnden	Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens kultur- och fritidsverksamhet och för den kommunala musikskolan. Nämnden har också till uppgift att bedriva viss kulturarvsbevarande verksamhet, anskaffa och förvalta kommunens konst samt vara delaktig i frågor som rör utsmyckning av offentliga platser.
Kollektivtrafiknämnden, gemensam nämnd där Tibro är värdkommun	Kollektivtrafiknämnden företräder de samverkande kommunerna (Tibro, Hjo och Karlsborg) i kollektivtrafikfrågor. Nämnden beslutar om så kallad tillköpstrafik och ansvarar för myndighetsutövning gällande färdtjänst. Därtill tillhandahåller nämnden resurser för skolskjutsplanering åt annan nämnd i de tre kommunerna.
Kommunalförbund	Verksamhet
Miljösamverkan Östra Skaraborg	Kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg ansvarar för tillsyn, kontroll och prövning av miljö- och hälsoskyddsärenden åt medlemskommunerna Tibro, Hjo, Karlsborg, Falköping och Skövde.
Avfallshantering Östra Skaraborg	Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg ansvarar för insamling, behandling, planering och information om hushållsavfall i medlemskommunerna Tibro, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Töreboda, Gullspång, Falköping, Skövde och Skara.
Räddningstjänsten Östra Skaraborg	Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg ansvarar för räddningstjänst och förebyggande brandskydd i medlemskommunerna Tibro, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Töreboda, Gullspång och Skövde.
Skaraborgs kommunalförbund	Inom ramen för Skaraborgs kommunalförbund arbetar Tibro kommun tillsammans med övriga Skaraborgskommuner med delregionalt utvecklingsarbete. Förbundet ska särskilt verka inom områdena tillväxt och utveckling, verksamhetsstöd samt intressebevakning.
Kommunägda bolag	Verksamhet
AB Tibrobyggen	Tibrobyggen är ett allmännyttigt fastighetsbolag med uppgift att bygga och förvalta bostäder och lokaler för uthyrning. Bolaget äger och förvaltar cirka 800 lägenheter och en del centralt belägna lokaler, till exempel Tibro kommunhus.
Tibro Elnät AB	Tibro Elnät har till uppgift att bygga, underhålla och driva elnätet till kunder inom Tibro kommun.
Tibro Energi AB	Tibro Energi är ett dotterbolag till Tibro Elnät med uppgift att vara ett lokalt alternativ för elhandel och bredband.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Befolkning

Sveriges befolkning har vuxit med nästan 1 miljon invånare under 2010-talet och uppgick vid årets slut till drygt 10,3 miljoner personer. 2019 års befolkningsökning, cirka 97 000 personer, är den lägsta sedan 2013. Som tidigare står invandringsöverskottet för merparten (73 %) av ökningen men även ett positivt födelsenetto bidrar. Invandringen uppgick till 116 000 personer och utvandringen till 48 000. Bakom den något lägre befolkningsökningen än 2018 (109 000) så ligger en minskad invandring med cirka 17 000 personer jämfört med 2018.

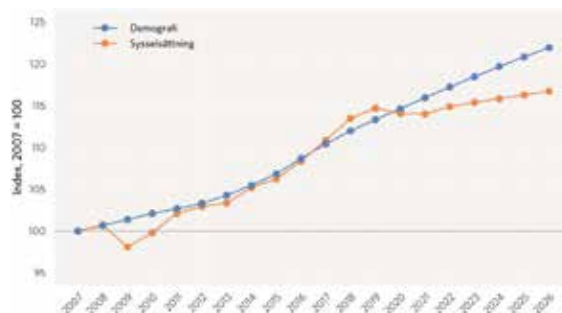
I 181 av landets 290 kommuner ökade befolkningen. Fortsatt bidragande till detta var att ingen kommun hade negativt flytt-netto gentemot utlandet (4:e året i rad). Fler kommuner (157) har ett negativt födelsenetto än positivt (131). Sveriges fyra folkrikaste kommuner stod för nästan 30 000 eller drygt 30 % av ökningen i invånarantalet. Folkökningen var främst koncentrerad till kommunerna med störst befolkning. Av de 100 kommunerna med störst befolkning ökade befolkningen i 88 kommuner. I de 100 största kommunerna ökade befolkningen med nästan 94 000 invånare. Nettoökningen för övriga 190 kommuner uppgick ganska exakt till 3 500 personer. Bland de 100 minsta kommunerna hade 58 kommuner en minskning av befolkning jämfört med 47 förra året. Sammanlagt hade de 100 minsta kommunerna en folkminskning på drygt 1 300 personer. För att vara en av Sveriges 100 minsta kommuner mätt i folkmängd (201:a plats av 290 kommuner) så är Tibros befolkningsutveckling relativt god. Tibros befolkning ökade för 9:e året i rad och uppgick vid årsskiftet till 11 240 invånare, en ökning med 72 personer under året. Ökningen är större än vad den varit de två senaste åren då den föll något efter 4 år med ökning runt 100 invånare 2013-2016. Efter ett kraftigt negativt födelsenetto 2018 (-40) så innebar 2019 ett positivt födelsenetto med 12 efter att 119 personer fötts och 107 personer avlidit. Flyttnettot, +60, kommer helt och hållet från positiv nettoflyttning gentemot utlandet med +70. Inrikes flyttnettot var under 2019 svagt negativt, -10. (Källa: SCB)

Tibros befolkningsökning under perioden 2011-2019 har sin grund i ett positivt flyttnetto som i sin tur bygger på invandring. Invandringen väntas fortsätta minska och bland annat detta avspeglar sig i den befolkningsprognos som Västra Götalandsregionen tar fram årligen. Prognosen som sträcker sig fram till 2030 pekar på att Skaraborg och Tibro kommun kommer ha ett i princip oförändrat invånarantal fram till 2030. Generellt för Sverige gäller att befolkningen i yrkesverksam ålder växer långsammare än de grupper som är de största användarna av kommunal service, åldrarna 1-18 år respektive över 80 år. Eftersom Tibro enligt prognosen väntas ha en lägre befolkningsutveckling än riket så avspeglar det sig också i de olika åldersgrupperna. Utvecklingen i gruppen 1-18 år väntas sammantaget bli mycket svagt uppåt i Tibro på grund av att ungdomar i gymnasieåldern ökar. Äldre över 80 år väntas öka med cirka 37 % fram till 2030 medan den yrkesverksamma befolkningen enligt prognosen kommer att minska med 4 %. (Källa: VGR)

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, visar hur denna utveckling avspeglar sig i försämrade ekonomiska förutsättningar för

kommunerna i diagrammet nedan. Medan kostnadsutvecklingen (den blå demografilinj) fortsätter öka i en stadig takt så väntas intäktsutvecklingen (den orange sysselsättningslinjen) bli betydligt planare. Det sistnämnda beror dels på demografien med låg ökning av personer i yrkesverksam ålder, dels på grund av konjunkturella orsaker där färre nya arbetstillfällen skapas. Detta avspeglar sig i svackan 2019-2021 i diagrammet.

Diagram 1: Utveckling av sysselsättning (timmar) och demografiskt tryck

Källa: Ekonomirapporten oktober 2019 (SKR)

Konjunktur

Under andra halvåret 2019 har ekonomin växlat ned, vilket syns i både sysselsättningsstatistik och förtroendeindikatorer. BNP förväntas växa långsammare, runt 1 %, 2019-2020. SKR:s bedömning är att Sverige under 2020 kommer att gå in i en mild lågkonjunktur som fortsätter under 2021. En bidragande orsak till detta är en vikande världskonjunktur, med den lägsta tillväxten på 10 år, som gör att Sveriges export minskar. Några av de länder som är viktigast för svensk utrikeshandel, såsom Tyskland, Storbritannien och de nordiska länderna, väntas ha låg tillväxt. Inhemsk efterfrågan, såväl hushållens som offentlig, väntas dock öka måttligt. (Källa: SKR)

Arbetsmarknad

Arbetslösheten i Sverige började under andra halvåret 2019 vända uppåt. För riket uppgick arbetslösheten vid årsskiftet 2019/2020 till 7,4 % jämfört med 7,0 % ett år tidigare. Den ökande arbetslösheten beror både på avmattningen i ekonomin och på att arbetskraften har fortsatt öka i antal. Arbetslösheten har vänt uppåt inom flertalet grupper oavsett kön, utbildning eller om man är född i Sverige eller utomlands.

Tibros utveckling har följt rikets och arbetslösheten uppgick vid årsskiftet till 9,9 %, en ökning med 0,5 procentenheter under året. Arbetslösheten i Tibro jämfört med riket och länet har inte förändrats nämnvärt under 2019 utan Tibro ligger 2,5 % över rikssiffran och 3,3 % över länets totala arbetslöshet. Den öppna arbetslösheten är dock inte större i Tibro än i riket eller Västra Götalands län. Skillnaden ligger i att Tibro har betydligt större andel i arbetsmarknadsåtgärder, runt 6 % i snitt under hela 2019, medan motsvarande siffra för riket är cirka 3,2 %.

Ungdomsarbetslösheten (18-24 år) i Tibro ligger vid årets slut strax över 10 % vilket är en minskning med en dryg procentenhet under året och cirka 1 % över rikssiffran. Tibro avviker betydligt mer när det gäller arbetslösheten bland utrikes födda där 34 % i Tibro ska jämföras med siffror strax under 20 % för både riket och

Tabell 3: Lån till förfall - totalt belopp per halvår 2020-2022 och 2023 eller senare (mnkr)

Låntagare	2020		2021		2022		2023	Summa
	jan-juni	juli-dec	jan-juni	juli-dec	jan-juni	juli-dec		
AB Tibrobyggen	101	0	100	2	190	0	0	393
Tibro kommun	0	0	38	0	0	38	0	75
Tibro Elnät AB	5	0	0	0	8	0	13	25
Summa	106	0	137	2	197	38	13	493
Totalt mnkr	106		139		236		13	
Andel lånestock %	21		28		48		3	

och länet. Arbetslösheten bland utrikes födda står för en stor andel av den totala arbetslösheten. Vid årsskiftet 2019/2020 var totalt 530 personer arbetslösa (varav 333 i arbetsmarknadsåtgärd) i Tibro och av dessa var 328 eller 62 % utrikes födda. (Källa: AMS)

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Verksamhetsrisk

Merparten av Tibro kommuns fastighetsbestånd är byggt på 1960- och 70-talen. Flertalet verksamhetsfastigheter har inte genomgått några större renoveringar sedan de byggdes. Fastigheterna har därför i delar uppnått sin tekniska livslängd, vilket innebär att det finns ett stort behov av reinvesteringar eller nybyggnationer. Samhällets krav på fastighetsfunktion har sedan dessa fastigheter byggdes ökat. Kommunen har därför under de senaste åren behövt hantera påpekanden rörande exempelvis brandsäkerhet och ventilation. Det finns en risk att sådana myndighetspåpekanden och faktiska skador på anläggningarna genererar mer eller mindre akuta kostnader.

De under lång tid låga investeringsvolymerna i verksamhetsfastigheter avspeglas i kommunens balansräkning. I posten materiella och immateriella tillgångar ingår även andra typer av anläggningstillgångar och vilken verksamhet som bedrivs i kommunal regi påverkar omfattningen, men bokfört värde per invånare ger ändå en indikation om det som beskrivits ovan. Tibro har i bokslut 2018 cirka 30 700 kronor per invånare i materiella tillgångar medan siffran för riket är cirka 51 400 kr per invånare. Skillnaden 20 700 kronor per invånare motsvarar cirka 230 mnkr.

En potentiell risk är att bostadsmarknaden efter flera år med i princip samtliga lägenheter uthyrda kan komma att ställas inför en situation med alltfler outhyrda lägenheter till följd av ett större utbud och en försämrad befolkningsutveckling. På kort sikt bedöms dock den risken som hanterbar då Tibrobyggen kan parera ett intäktsstapp med att minska sitt underhåll från den historiskt sett höga nivå bolaget legat på de sista åren.

Utifrån Västra Götalands regionens befolkningsutvecklingsprognos för Tibro och Skaraborg som helhet så går det att konstatera att personalförsörjningen skulle kunna bli ett framtida problem. Kommunen arbetar aktivt både vad gäller att behålla befintliga och attrahera nya medarbetare. Läs mer om detta under avsnittet väsentliga personalförhållanden.

Finansiella risker

Ränte- och finansieringsrisk

Koncernens samlade räntebärande skulder uppgår till 493 mnkr. Skulden fördelar sig enligt AB Tibrobyggen 393 mnkr, Tibro kommun 75 mnkr och Tibro Elnät AB 25 mnkr. Bolagens låneskulder har i princip varit oförändrade under året (-0,3 mnkr) medan kommunen nyupplånat 75 mnkr för att finansiera investeringar. Samtliga lån löper med fast ränta med resterande bindningstider enligt ovanstående tabell. Samtliga lån utom ett är upptagna hos Kommuninvest och är amorteringsfria. Tibrobyggen har ett mindre lån om drygt 2 mnkr hos Stadshypotek som är lösbart i december 2021 och där amortering sker med 0,3 mnkr årligen.

Vid årsskiftet hade kommunkoncernen en snittränta på 0,42 %. 2020 förfaller 106 mnkr eller 21 % av koncernens lån, samtliga under första kvartalet. 2021 förfaller 139 mnkr eller 28 %, i princip hela beloppet förfaller under en dryg månad i april-maj. 2022 förfaller 236 mnkr eller 48 % av lånestocken vid årsskiftet. En risk finns kopplad till det faktum att AB Tibrobyggen har två lån på totalt 191 mnkr som förfaller samma dag under första kvartalet med nuvarande löptider. Det är ett stort lån om 150 mnkr som gör att koncentrationen till detta år och datum blir så kraftig.

Riksbankens reporänta var negativ under hela året och höjdes i januari 2020 till 0. Marknadens förväntningar är vid årsskiftet en fortsatt låg styrränta de närmaste åren.

Koncernen har vid utgången av året strax under 44 000 kronor i långfristiga lån per invånare. Detta är ett relativt lågt belopp inom kommunsektorn och risken att kommunen eller dess bolag nekas lån till följd av lånevolymen bedöms vara låg. Utöver lån har kommunen möjlighet till finansiering via en checkkredit på 30 mnkr hos Swedbank.

Marknadsvärdesrisk finansiella placeringar

I kommunkoncernen är det endast kommunen som har finansiella placeringar i värdepapper. Vid årsskiftet uppgick marknadsvärdet på dessa tillgångar till 232,1 mnkr. I kommunens styrdokument Placeringspolicy för långsiktig medelförvaltning anges regler för allokering mellan tillgångsslag samt de riskbegränsningar som gäller. Kommunens placeringspolicy är relativt försiktig och syftar till att kommunen under en 12-månadersperiod ska förlora högst 10 % av kapitalet.

Tabell 4: Redogörelse över pensionsförpliktelse och pensionsmedelsförvaltning

Pensionsförpliktelse	2018	2019
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	240 107	236 564
a) Avsättning inkl. särskild löneskatt	9 321	8 810
b) Ansvarförbindelse inkl. särskild löneskatt	230 786	227 754
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	29 422	35 630
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0
Summa pensionsförpliktelser (inkl. försäkring och stiftelse)	269 529	272 194
Förvaltade pensionsmedel - Marknadsvärde	2018	2019
Totalt pensionsförsäkringskapital	39 134	48 474
a) varav överskottsmedel	3 987	3 800
Totalt kapital pensionsstiftelse	0	0
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egen förvaltning)	0	0
Summa förvaltade pensionsmedel	39 134	48 474
Finansiering	2018	2019
Återlånade medel	230 395	223 720
Konsolideringsgrad	15 %	18 %

Pensionsförpliktelser

Kommunen har ett omfattande pensionsåtagande som uppgår till 272,2 mnkr (269,5 mnkr). Pensionsförpliktelserna redovisas sedan 1998 enligt den så kallade blandmodellen där pensioner intjänade före 1998 inte skuldbokförs utan redovisas som ansvarförbindelse. Förpliktelsen som redovisas som ansvarförbindelse uppgår till 237,1 mnkr (230,8 mnkr).

De pensionsförpliktelser som uppstår löpande försäkras kommunen i huvudsak genom att betala premier. Äldre förpliktelser, från 1997 eller tidigare, är i huvudsak återlånade, vilket innebär att finansieringen sker i samband med utbetalningar av dessa förpliktelser.

Händelser av väsentlig betydelse

Tibrobyggen har under året färdigställt återuppbyggnaden av de delar av Allégården som förstördes i samband med branden i januari 2018.

Under 2019 har tre friskoleansökningar inkommit. En förskola (Molekylen) där barn- och utbildningsnämnden avlog ansökan, en grundskola (Raoul Wallenbergskolorna Skaraborg) där skolinspektionen avlog ansökan och en gymnaeskola (Thorén) där skolinspektionen avlog ansökan.

Kommunfullmäktige fattade i juni 2019 beslut om att inte starta en ny gymnasieskola. Bakgrunden till detta beslut är följande:

- Efter beslutet om nedläggningen av Fågelviksgymnasiet 2016 så fattades beslutet 2017 att en folkomröstning skulle ske i frågan. Folkomröstningen genomfördes i samband med de allmänna valen 2018. 58 % röstade för en återuppbyggnad av en kommunalt driven gymnasieskola.
- Kommunfullmäktige fattade under våren 2019 beslut om att genomföra en utredning av förutsättningarna för att starta en gymnasieskola. Vid junisammanträdet tog kommunfullmäktige slutgiltigt ställning till frågan om ett kommunalt gymnasium. Motiveringen till beslutet löd att utredningen och tidigare beslutsunderlag visar att det saknas förutsättningar för att bedriva en kommunal gymnasieskola av god kvalitet, till en rimlig kostnad och utan betydande påverkan på övrig verksamhet.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrmodell

Tibro kommuns styrmodell har varit föremål för översyn under 2019 och kommunfullmäktige fastställde i november riktlinjer för en ny styrmodell.

2020 kommer att bli ett övergångsår då vision, strategiska mål, indikatorer med mera enligt den nya styrmodellen arbetas fram och förs in i budget 2021. Den modell som gäller för målstyrning och uppföljning till och med 2020 beskrivs nedan.

Tibro kommun har en målstyrningsmodell som utgår från den vision som kommunen antog i samverkan med Tibros förenings- och näringsliv 2005. Styrande för målstyrningen i kommunen är också den boendestrategi och den näringslivsstrategi, som utvecklades med visionen som grund och fastställdes av kommunfullmäktige 2006.

Av visions- och strategidokumenterna framgår att alla som bor och verkar i Tibro tillsammans ska sträva efter att utveckla Tibro till:

- En boplatz som lockar och inspirerar.
- En mötesplats för allas intressen.
- En innovativ mötesplats för världens inredare.

Kommunövergripande mål, nämndsmål och verksamhetsmål

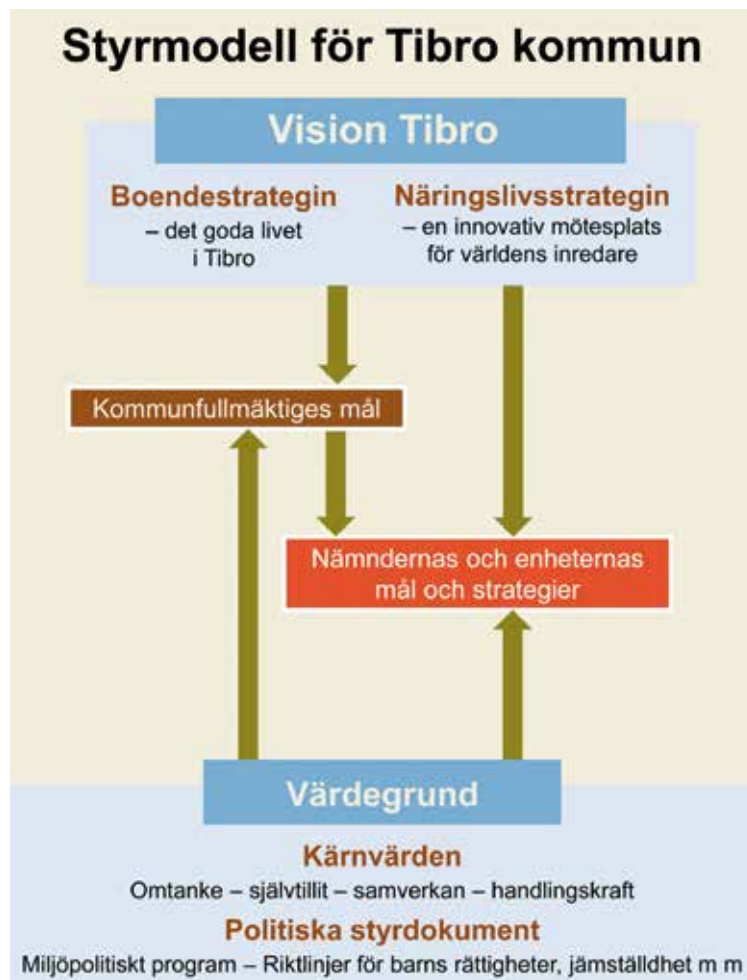
Kommunfullmäktige antar årligen ett antal prioriterade mål, som ska vara vägledande för kommunens arbete det kommande året. För varje mål har fullmäktige fastställt ett antal strategier, som övergripande beskriver hur kommunen ska agera för att förverkliga målet samt ett antal förväntade resultat.

Nämnder, styrelser och verksamheter fastställer både egna prioriterade mål samt vilka åtgärder som ska vidtas för att de ska bidra till att kommunfullmäktiges mål förverkligas.

I kommunens årsredovisning redovisar kommunledning, nämnder och styrelser årligen måluppfyllelsen för de prioriterade målen.

Följande begrepp används i målstyrningsmodellen:

- **Mål** Prioriterade mål som det är särskilt fokus på.
- **Förväntat resultat** En beskrivning av hur vi mäter måluppfyllelsen.
- **Strategi** En beskrivning av de huvudsakliga tillvägagångssätt, som valts för att uppnå målet.
- **Måluppfyllelse** En redovisning av hur de prioriterade målen uppnåtts.

Utvärdering

Redovisningen av kommunstyrelsens och nämndernas verksamheter i årsredovisningen utgår från de mål och strategier som kommunfullmäktige antagit. Måluppfyllelsen för varje mål bedöms i en skala från ett till fyra. Värderingen redovisas med olika antal av Tibros kommunvapen. Ju fler kommunvapen desto bättre har verksamheten uppnått sina mål.

Så här redovisas nivån på måluppfyllelsen:

Målet är inte uppnått

Målet är delvis uppnått

Målet är i huvudsak uppnått

Målet är uppnått

Styrning av de kommunala bolagen

Under 2019 har även en översyn av kommunens styrning av och dialog med de kommunala koncernbolagen påbörjats. Nuvarande styrdokument är från 2011 och är i behov av uppdatering liksom processerna kring bland annat budget, uppföljning och bokslut. Inga beslut är ännu fattade men den grundläggande tanken i den konsultrapport som beställts och de diskussioner som förts är att i tillämpliga delar ska bolagsstyrningen i mångt och mycket påminna om styrningen av de kommunala nämnderna.

Budget med plan

Kommunens och bolagens budgetprocesser är för närvarande inte ihopkopplade. Som nämns i stycket ovan är det troligt att de blir detta. Främst av verksamhetsskäl, så att kommunkoncernens samtliga resurser bidrar till att gemensamt uppfylla de mål som kommunfullmäktige anger, men även för att ekonomisk samplanering kan skapa fördelar eller bli nödvändig gällande till exempel finansiering.

Kommunens budgetprocess är indelad i en vårprocess och en höstprocess. Under våren fastställer kommunfullmäktige i juni skattesats, nämndernas driftbudgetramar, investeringsbudget och Kommunfullmäktigemål. Inför detta ger kommunstyrelsen i februari nämnderna ett budgetuppdrag, oftast innebär detta att beskriva hur en utpekad driftbudgetnivå kommer att hanteras. I april och maj bereds budgeten bland annat genom att kommunstyrelsens arbetsutskott träffar nämndernas arbetsutskott och för en dialog kring drift- och investeringsbudget.

Höstens budgetarbete är inriktat på att nämnderna fördelar driftbudgetramen till verksamhetsområden och budgetansvariga. Vidare fastställer nämnderna de prioriterade nämndsmålen enligt nuvarande styrmodell. Höstens budgetarbete syftar också till att fånga upp väsentliga förändringar i de ekonomiska eller verksamhetsmässiga förutsättningarna har skett sedan våren. Om sådana har skett så kan det föranleda förändringar av junibeslutet. I november fastställer kommunfullmäktige kommunens budget för nästkommande år.

Uppföljning inom den kommunala koncernen

Kommunstyrelsen begär in tertiärrapporter per den 30/4 och den 31/8 från nämnder och bolag. Dessa rapporter omfattar uppföljning av verksamhet och ekonomi. Delårsrapport upprättas per den 31/8 och lämnas till kommunfullmäktige för godkännande i oktober. Kommunstyrelsen uppföljning per den 30/4 överlämnas normalt inte till kommunfullmäktige. Vid behov kan kommunstyrelsen begära in flera uppföljningar, redovisningar av vidtagna åtgärder med mera.

Uppsiktsplikt, ekonomi och verksamhetsstyrning under 2019

Mot bakgrund av det kraftiga underskott, -9,7 mnkr, som barn- och utbildningsnämnden prognostiserade för året i samband med uppföljningen den 30/4 beslutade kommunstyrelsen att ge nämnden i uppdrag att i samband med uppföljningen den 31/8 konkretisera vidtagna åtgärder för ekonomisk balans. I augustiuppföljningen så hade barn- och utbildningsnämndens prognos förbättrats men visade fortsatt underskott, -3,7 mnkr. Kommunstyrelsen noterade informationen om barn- och utbildningsnämndens arbete med att nå ekonomisk balans. Samtidigt visade socialnämndens prognos per den 31/8 på ett underskott med -4,3 mnkr för 2019.

Med anledning av de negativa prognoserna avseende 2019 och effektiviseringskrav för båda nämnderna i driftbudgetramarna för 2020 så beslutades att kommunstyrelsens arbetsutskott i december skulle få en ny avrapportering om hur arbetet mot ekonomisk balans fortskrider. Båda nämnderna rapporterade i december om de omfattande åtgärder som de arbetade aktivt med, men det var trots åtgärderna osäkert om de skulle vara i ekonomisk balans gällande 2020. Kommunstyrelsen delegerade därför till kommunchefen att fatta beslut om åtgärder med anledning av det ekonomiska läget. Kommunchefen beslutade i december om att restriktivitet beträffande anställningar och vissa inköp av varor och tjänster gäller tills vidare i hela kommunen (samtliga nämnder).

I bokslutet kan konstateras att barn- och utbildningsnämnden redovisade en positiv budgetavvikelse med 2,7 mnkr. Socialnämnden redovisade i bokslutet ett underskott med -1,4 mnkr, vilket är lägre än i tidigare prognoser. Mot bakgrund av att socialnämnden 2018 redovisade ett underskott på -12 mnkr och att budget 2019 innehöll ett visst effektiviseringskrav så bör nämndens styrning och kommunstyrelsens uppsikt ändå betraktas som mycket god under 2019.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Tibro kommuns utvärdering av god ekonomisk hushållning får, eftersom tydligt beslut om riktlinjer för detta saknas, ske mot de tre finansiella mål som kommunfullmäktige fastställt, de två kommunfullmäktigemålen samt de nämndsprioriterade målen. I tabellen nedan redovisas samtliga prioriterade mål för 2019 samt hur väl de bedöms ha uppfyllts, i form av 1-4 sköldar. En sköld betyder att målet inte är uppnått, två att målet delvis kunnat uppnås, tre att målet i huvudsak uppnås och fyra att målet är uppnått. Utförligare beskrivningar av målen och måluppfyllelsen presenteras på sidorna 43-56 i verksamhetsberättelsen.

Prioriterade mål 2019	Måluppfyllelse
Kommunfullmäktige	
Stärka Tibro som en attraktiv kommun för invånare och besökare där mångfald ses som en tillgång	☑☑☑
Bidra till ett kreativt och nyskapande näringsliv	☑☑☑
Kommunstyrelsen	
Öka tillgängligheten till den kommunala servicen för såväl invånare, besökare som näringsliv	☑☑
Öka invånarnas delaktighet och inflytande i samhällsutvecklingen	☑☑☑
Öka medarbetarnas nöjdhet och engagemang i sitt arbete	☑☑☑
Barn- och utbildningsnämnden	
Verka för god kvalitet i förskolan när det gäller hur föräldrar upplever förskolans resultat utifrån barnets stimulans, trygghet, arbetsmiljö och hur förskolan ger tydlig information om barnets utveckling	☑☑☑☑
Utveckla kvaliteten i grundskolan så att alla elever lämnar grundskolan med fullföljda studier	☑☑☑
Verka för att Tibros ungdomar får en bra gymnasieutbildning och tar examen inom tre år med meritvärden minst lika höga eller högre än snittet inom Utbildning Skaraborg	☑☑☑
Genom Kompetenscentrum verka för att minska arbetslösheten och öka utbildningsnivån i Tibro kommun	☑☑☑
Socialnämnden	
Erbjuda den enskilde Tibrobon – som behöver det – ett tryggt kvarboende hela livet samt trygg hemgång efter slutna hälso- och sjukvård	☑☑☑☑
Erbjuda barn och unga stöd i Tibro så att deras nätverk kan bli delaktiga och att den unge därmed kan känna en bättre livskvalitet	☑☑☑
Personer med funktionsnedsättning ska erbjudas meningsfullhet genom aktiv medverkan i det som berör denne	☑☑☑
Kultur- och fritidsnämnden	
En rik fritid för alla	☑☑☑
Utveckla Ung kultur i Tibro	☑☑☑
Byggnads- och trafiknämnden	
Ta fram och anta en tillsynsplan med tillhörande rutiner	☑☑☑☑
Förbättra information och rådgivning till allmänheten	☑☑☑
Uppdatera och arbeta vidare med översiktsplaneringen för kommunen	☑☑☑
Främja god trafikmiljö och höja trafiksäkerheten för motorfordon, cyklister och gångare	☑☑☑☑
Samhällsbyggnadsnämnden	
Energiförbrukningen i kommunens lokaler ska effektiviseras	☑☑
Aktivt underhålla och utveckla grönområden, gator och torg i hela kommunen så att såväl Tibrobor som besökare känner sig hemma och välkomnade	☑☑☑
Måltidsavdelningens budget i balans utifrån kvalitet, efterfrågan och servicenivå	☑☑☑☑
Kollektivtrafiknämnden	
Rättssäker, likvärdig och effektiv handläggning	☑☑
Finansiella mål	
Årets resultat ska uppgå till 6 mnkr	☑☑☑☑
Investeringar finansieras med egna medel	☑
Taxefinansierad verksamhet redovisar minst nollresultat	☑☑☑☑

Totalt finns 22 verksamhetsmål i form av kommunfullmäktigemål och nämndsprioriterade mål. Bedömningen är att 19 (86 %) av dessa har uppfyllts helt eller huvudsakligen. Två (67 %) av de tre finansiella målen har uppfyllts. Mot bakgrund av att kommunkoncernen har en god finansiell ställning och att verksamheten generellt bedrivs med goda resultat är bedömningen att kommunen uppfyller lagkravet om god ekonomisk hushållning.

Tabell 5: Måluppfyllelse

Måltyp/ Måluppfyllnad	Antal kommunvapen*				
	1	2	3	4	Summa
Kommunfullmäktige mål	-	-	2	-	2
Nämndsprioriterade mål	-	3	12	5	20
Finansiella mål	1			2	3
Summa	1	3	14	7	25

* 1 - Målet ej uppnått, 2 - Målet delvis uppnått, 3- Målet i huvudsak uppnått, 4 - Målet är uppnått

Resultat och ekonomisk ställning

Utvärderingen av Tibro kommuns finansiella ställning utgår från Tibro kommun medan AB Tibrobyggen och Tibro Elnät AB med koncern kommenteras i verksamhetsberättelsen sidorna 76-79. Tibro kommun använder en finansiell analysmodell som benämns RK-modellen för att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ekonomisk ställning. Den finansiella analysmodellen bygger på fyra perspektiv:

Resultat: Här görs en kartläggning av Tibro kommuns resultat och dess utveckling. Här redovisas även utveckling och finansiering av investeringar.

Kapacitet: Här redovisas vilken finansiell motståndskraft Tibro kommun har på lång sikt.

Risk: Under risk redovisas hur Tibro kommun är exponerad finansiellt. Här analyseras också borgensåtaganden och kommunens samlade pensionsskuld.

Kontroll: Med kontroll avses hur upprättade finansiella målsättningar och planer följs. En god följsamhet av budget är ett uttryck för god ekonomisk hushållning.

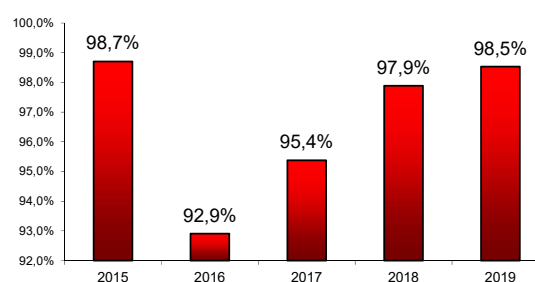
Resultat

Verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter

För kommunen är verksamhetens nettokostnad som andel av skatter och statsbidrag ett viktigt nyckeltal då det visar om skatter och statsbidrag är tillräckliga för att finansiera den löpande verksamheten. Ett riktmärke är att nyckeltalet inte bör överstiga 98 %, vilket över tid ska ge utrymme för att skattefinansiera en normal investeringsvolym. Tibro kommun har under en längre period haft relativt stora finansiella omsättningstillgångar vilket inneburit att kommunen normalt haft ett positivt finansnetto i budget och bokslut. Marknadsvärdet av de värdepapper som förvaltas av Söderberg & Partners var vid årsskiftet 232,1 mnkr. Så länge kommunen har finansiella nettotillgångar så kan den i motsvarande omfattning ligga över 98 % och ändå nå ett resultat om 2 % av skatter och statsbidrag. Budgeterat resultat för 2019 var 8,4 mnkr, varav hela 9,5 mnkr kom från ett positivt

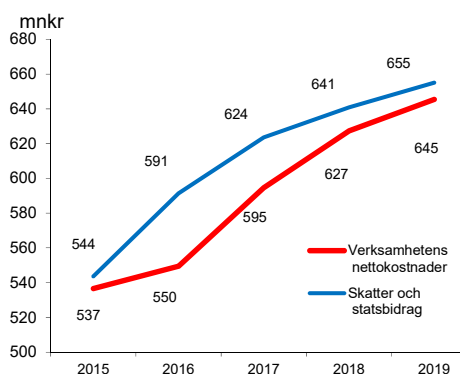
finansnetto. Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna i budgeten var 100,2 %. Budgeten för perioden 2020-2022 innehåller dock en investeringsvolym som innebär att kommunen vid slutet av planperioden väntas ha i princip lika stora långfristiga lån som den har placerade medel. Detta kommer innebära ett sjunkande finansnetto och därmed behöver verksamheternas nettokostnader som andel av skatteintäkterna sänkas.

Diagram 1: Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och statsbidrag 2015–2019, %

Under 2019 var nettokostnadsandelen 98,5 % jämfört med 97,9 % 2018. Förbättringen i resultat mellan 2018 och 2019 är därför hänförlig till finansnettot vars utfall är 15,6 mnkr bättre 2019 än 2018. Att verksamhetens nettokostnad som andel av skatteintäkter är lägre än budgeterat beror ungefär lika mycket på lägre nettokostnad som högre skatteintäkter.

Diagram 2: Skatteintäkter och statsbidrag (blå linje) och verksamhetens nettokostnader (röd linje) 2015–2019

Verksamhetens nettokostnader ökade med 18,1 mnkr (32,6 mnkr) eller 2,9 % (5,5 %). De tre rader i resultaträkningen som bildar verksamhetens nettokostnader utvecklades så att intäkterna sjönk -17,3 mnkr (-9,9 mnkr), kostnaderna sjönk -1,4 mnkr (20,3 mnkr) och avskrivningarna ökade med 2,1 mnkr (2,4 mnkr). Intäkterna sjönk för tredje året i rad och till detta bidrar liksom 2017-2018 minskade riktade statsbidrag från bland annat Migrationsverket och skolverket. På kostnadssidan kan noteras att lönekostnaderna minskade med drygt 17 mnkr, förklaringar till detta är bland annat gymnasieavvecklingen och de minskade statsbidragen.

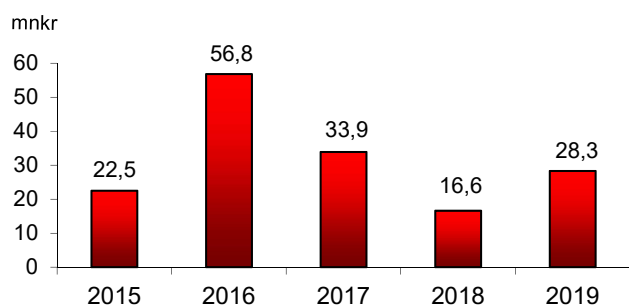
Kommunens intäkter kommer huvudsakligen från skatter och statsbidrag. Mellan 2018 och 2019 ökade de totala intäkterna från skatter, utjämningsystem och statsbidrag med 14,2 mnkr (17,3 mnkr) eller 2,2 % (2,8 %). Skatteintäkterna ökade med 17,2

eller 3,8 % medan de generella statsbidragen minskade med 3 mnkr eller 1,5 %. Bakom statsbidragsminskningen låg bland annat sämre utfall i LSS-utjämningsystemet med 2,4 mnkr och kostnadsutjämningsystemet med 2,5 mnkr. En anledning till att intäkterna från skatter och generella statsbidrag ökar är befolkningsökningen. Den 1 november 2018 hade kommunen 20 fler invånare (11 138) än ett år tidigare vilket motsvarar cirka 1,1 mnkr i ökade intäkter 2019.

Årets resultat

Kommunens resultat 2019 uppgår till 28,3 mnkr, vilket motsvarar 4,3 % av skatter och statsbidrag. Kommunen klarar därmed sitt finansiella mål om att resultatet ska uppgå till minst 6 mnkr. Det är 11:e året i rad som kommunen uppvisar ett starkt resultat som ligger över de 2 % (2019 motsvarande 13,1 mnkr) av skatter och statsbidrag som Sveriges kommuner och Regioner, SKR, satt upp som ett riktmärke för en långsiktigt hållbar ekonomi. Tibro kommun har de senaste 5 åren haft ett resultatnitt om 31,6 mnkr eller 5,2 % som andel av skatter och statsbidrag. Resultatet är 19,9 mnkr högre än budgeterade 8,4 mnkr. Den positiva budgetavvikelsen återfinns i resultaträkningens samtliga delar, verksamhetens nettokostnader 5,5 mnkr, skatt och generella statsbidrag 5,1 mnkr och finansnetto 9,2 mnkr. Budgetavvikelsen för verksamhetens nettokostnad är positiv då samtliga nämnder redovisar överskott i förhållande till budgeten förutom socialnämnden (-1,4 mnkr) och finansförvaltningen (-3,7 mnkr) där vissa kommundemensamma poster redovisas. Kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden och barn- och utbildningsnämnden redovisar samtliga positiva budgetavvikelser runt 3 mnkr.

Diagram 3: Årets resultat, 2015–2019

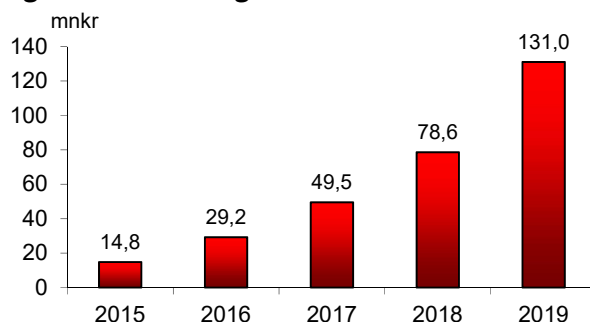

Investeringar

2019 års investeringsbudget uppgick slutligen till 180,9 mnkr. Utöver ursprungsbudgeten om 147,9 mnkr har 45,6 mnkr förts över från budget 2018, 1,5 mnkr har beviljats som tilläggsanslag under året och dessutom skedde en reducering av budget med 14,1 mnkr gällande två cirkulationsplatser. Det sistnämnda efter att kommunfullmäktige beslutat kostnadsföra dessa bidrag till statlig infrastruktur under 2019. Utfallet blev 131,0 mnkr och av de 49,9 mnkr som inte nyttjats har 49,4 mnkr överförs till 2020 års investeringsbudget.

2019 års största investeringsprojekt var kommunens nya F-6 skola, Baggeboskolan. Under året användes 103,7 mnkr i projektet och den totala budgeten är 227 mnkr för skolan som ska stå klar till höstterminen 2020.

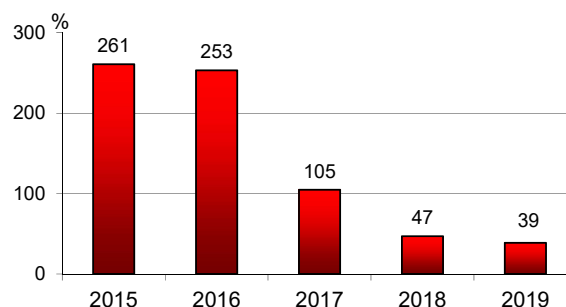
Diagram 4: Investeringar, 2015–2019

Självfinansieringsgrad investeringar

Ett av Tibro kommuns finansiella mål är att investeringarna ska självfinansieras, det vill säga att inga lån ska behöva tas upp för att betala investeringarna. Den höga investeringsnivån 2018–2020 när byggnationen av Baggeboskolan pågår gör detta mål omöjligt att uppnå för det enskilda året. I ursprungsbudgeten var självfinansieringsgraden 21 % men ett bättre resultat och ett lägre investeringsutfall än budgeterat gjorde att andelen steg till 39 % i bokslutet.

Diagram 5: Självfinansiering av investeringar i %, 2015–2019

Resultat taxefinansierad verksamhet

Tibro kommun har tre taxefinansierade verksamheter, VA, fjärrvärme samt renhållning. Ett av kommunens finansiella mål är att de taxefinansierade verksamheterna ska ge minst nollresultat. 2019 visar fjärrvärme (2,5 mnkr) och renhållning (0,1 mnkr) överskott medan VA redovisar ett underskott (-1,1 mnkr). Samtliga tre verksamhetsområden har vid utgången av 2019 upparbetade överskott enligt tabellen nedan. I balansräkningen är dessa överskott bokförda som en skuld till respektive kollektiv.

Tabell 6: Måluppfyllelse

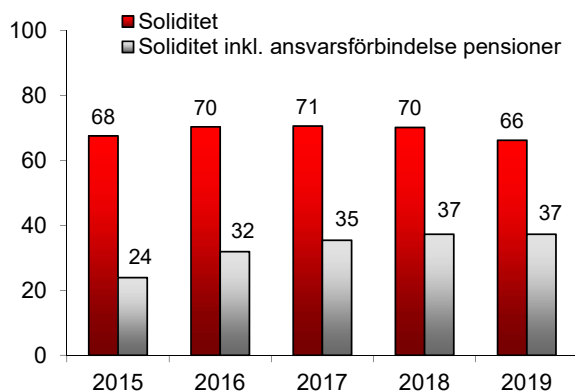
Affärsdrivande verksamhet	2018	2019
<i>Ackumulerade resultat</i>		
Vatten och avlopp	3 498	2 411
Fjärrvärme	10 190	12 644
Renhållningsverk	1 989	2 126
Summa	15 676	17 181

Kapacitet

Soliditet

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel. Ju högre soliditet desto lägre skuldsättning har kommunen.

Diagram 6: Soliditet 2015–2019 exklusive och inklusive ansvarsförbindelsen avseende pensioner

Soliditeten har under 2019 sjunkit från 70 % till 66 %, då balansomslutningen ökat relativt mer än det egna kapitalet. Det egna kapitalet har ökat med 5,7 % medan balansomslutningen ökat med 12,0 %. Kommunens soliditet är relativt stark och var 2018 26 procentenheter högre än snittet i riket. Detta visar att Tibro i grunden har en sund ekonomi.

Om även kommunens ansvarsförbindelse för pensioner intjänade till och med 1997 tas med som en skuld så uppgår soliditeten till 37 % (37 %). Noterbart är att soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen under perioden 2015–2019 ökat från 24 % till 37 %. 2013 var ansvarsförbindelsen som störst, 267,8 mnkr, och har sedan dess sjunkit med 40 mnkr till 227,8 mnkr.

Långfristiga skulder

I april upptog kommunen sina första lån på nästan 5 år. 75 mnkr lånades och denna finansiering visade sig räcka året ut. I budget 2019 fanns i kassaflödesanalysen ett lånebehov om cirka 150 mnkr. Anledningen till att lånen blivit lägre än vad kassaflödesbudgeten angav är att mer likvida medel fanns tillgängliga vid årets start och att dessa använts, att resultatet är bättre än budgeterat och att investeringarna blev lägre än budgeterat.

Kommunalskatt

Kommunens viktigaste finansieringskälla är kommunalskatten. En låg skattesats innebär en större möjlighet att möta ekonomiska utmaningar genom att öka intäkterna genom skattehöjningar. Skattesatsen i Tibro höjdes 2014 med 50 öre från 20,71 till 21,21, vilket är den nuvarande nivån. 2019 var det åtta av Västra Götalands läns 49 kommuner som hade en lägre skattesats. Ett ovägt medelvärde i Västra Götaland låg på 21,71 och medianvärdet på 21,57. 2020 har både kommunen och Västra Götalandsregionen (11,48 %) lämnat skattesatserna oförändrade.

Risk

Likviditet

Kommunen har en god likviditet och har genom en outnyttjad checkkredit, möjligheterna till lån genom medlemskap i Kom-

muninvest och stora omsättningstillgångar placerade i värdepapper inga problem att bibehålla en mycket god betalningsförmåga. Kommunens kortfristiga betalningsberedskap är därför mycket god.

Likvida medel har under 2019 sjunkit med 35,9 mnkr och uppgår i bokslutet till 6,1 mnkr. Kommunen har de senaste åren haft en överlikviditet som varit svår att placera då marknaden för "säkra" korta ränteplaceringar inte funnits på grund av ränteläget samtidigt som investeringsbudgetarna hela tiden pekat på att likviditeten skulle komma att behöva tas i anspråk. Kommunen har under året inte haft negativ ränta på koncernkontot hos banken.

Finansiella tillgångar och avkastning

Diagram 7: Finansiella tillgångar, 2015–2019

Tibro kommun har ett relativt stort finansiellt kapital som förvaltas efter en av kommunfullmäktige fastställd kapitalplaceringsspolicy. Eftersom kommunen över tid har finansierat sina investeringar med egna medel och under 2019 med lån har kapitalet successivt ökat. Under 2015 reviderades placeringsspolicy grundligt och därefter sker en årlig uppdatering där normalportfölj, riskbegränsning och jämförelseindex alltid ska ses över.

Marknadsvärdet för placerade medel var vid årsskiftet 232,1 mnkr (214,8 mnkr). Marknadsvärdet steg därmed med 17,3 mnkr eller 8 % under året. Marknadsvärdet steg kraftigt under 1:a tertiet (12,3 mnkr) för att under 2:a tertiet i princip ligga stilla (0,4 mnkr) för att under 3:e tertiet återigen växa bra (4,5 mnkr).

Nya redovisningsregler från och med 2019 innebär att de placerade medlen tas upp till marknadsvärdet i balansräkningen och därmed slår numera alla upp- och nedgångar fullt ut i resultatet. Det justerade balanskravresultatet justeras dock för realiserade vinster och förluster i värdepapper.

Kommunens portfölj har under året utvecklats klart sämre (-5,5 %) än placeringsspolicyens normalportföljs jämförelseindex under året. Orsaken är både fondval (2/3) och allokering (1/3). Finansnettot var budgeterat till 9,5 mnkr, varav nettoavkastningen från värdepappersportföljen skulle bidra med 9,6 mnkr. Utfallet från värdepappersförvaltningen blev 17,3, en positiv avvikelse med 7,7 mnkr. Totalt blev finansnettot 9,2 mnkr bättre än budgeterat och den andra större positiva avvikelsen var att lånekostnaderna blev 1,3 mnkr lägre än budgeterat. De låga lånekostnaderna berodde främst på låga räntenivåer men också på att kommunen lånade ett betydligt lägre belopp än budgeterat.

Borgensåtaganden

Kommunen fattade under året beslut om att utöka den kommunala borgensramen för AB Tibrobyggen med 24 mnkr till 430 mnkr. Höjningen är till för att finansiera ombyggnationen av det tidigare äldreboendet i kvarteret Snickaren 27 till bostäder.

Tibro Elnät har sedan 2016 en borgensram om 35 mnkr för att finansiera pågående bredbandsutbyggnad. För att bolagens verksamhet ska vara konkurrensneutral tar kommunen ut en borgensavgift om 0,25 % på de faktiska lån som bolagen har upptagna med kommunala borgen. Under 2019 uppgick intäkten från dessa avgifter till 1,0 mnkr.

Kommunen har även gått in i borgen för föreningarna Tibrobygdens Ridklubb och Tibro Tennisklubb. Borgensåtagandena för föreningar uppgår totalt till 1,2 mkr.

Tabell 7: Borgensåtaganden

Borgensåtaganden, Tkr	2018	2019
AB Tibrobyggen	393 671	393 371
Tibro Elnät AB	25 000	25 000
Bredband Östra Skaraborg	1 000	0
Föreningar	1 259	1 208
Summa	420 930	419 579

Kontroll

Prognososäkerhet

Från 2019 sker två prognoser, per den 30/4 och den 31/8, på koncernnivå som behandlas i kommunstyrelsen. Tidigare har kvartalsvisa prognoser lämnats till kommunstyrelsen. En anledning till förändringen var flytt av delårsrapporten från den 30/6 till den 31/8 så att denna kan behandlas av kommunfullmäktige inom två månader från rapportdatum.

Generellt kan sägas att bokslutet blev bättre än prognoserna vad gäller nämnderna. Ett sent kommunfullmäktigebeslut om att kostnadsföra 14,1 mnkr 2019 gällande bidrag till statlig infrastruktur och en mycket hög obudgeterad årsregleringsfaktura i november gällande premier för pensioner (total kostnad inklusive löneskatt 7,8 mnkr) minskade dock överskottet i bokslutet i ett sent skede. Nedanstående tabell visar budgetavvikelsen i de två tertialprognoserna samt i bokslutet.

Kommunen har under 2016-2018 haft problem med prognososäkerheten och det har till exempel varit mycket stora skillnader mellan septemberprognosen och bokslutet utan att de kunnat härledas till förändringar som skett. Prognososäkerheten är inte heller 2019 tillfredsställande men de stora skillnaderna är i varje fall färre och mindre. Flera av förändringarna (till exempel gällande socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt finansförvaltningen) mellan augustiprognosen och bokslutet är också helt eller delvis förklarade med beslut som tagits, eller information som erhållits, efter augustiprognosen.

Tabell 8: Budgetavvikelser vid prognoser och bokslut

Styrelse/nämnd/förvaltning, Mnkr	Avvikelse 1904	Avvikelse 1908	Avvikelse bokslut
Kommunfullmäktige	100	38	35
Kommunstyrelsen	1 315	2 478	2 938
Samhällsbyggnadsnämnd	1 175	3 483	3 168
Byggnads- och trafiknämnd	0	50	470
Barn- och utbildningsnämnd	-9 713	-3 698	2 747
Kultur- och fritidsnämnd	0	0	1 077
Socialnämnd	-5 390	-4 341	- 1447
Kollektivtrafiknämnd	85	130	226
Finansförvaltning	20 150	17 750	-3 666
Summa, verksamhetens nettokostnader	7 722	15 890	5 548
Skatteintäkter	-2 100	-590	-1
Utjämning, statsbidrag och fastighetsavgifter	5 575	5565	5127
Finansiella intäkter	5 550	5 475	10 740
Finansiella kostnader	-1 650	-875	-1 540
Årets resultat	15 097	25 465	19 874

Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation. Balanskravet mäts på så sätt att man utgår från årets resultat men att vissa justeringar sker, bland annat räknas realisationsvinster och orealiserade vinster/förluster i värdepapper bort, innan årets resultat efter balanskravsjusteringar erhålls. Det är detta resultat som inte ska vara negativt.

Sedan 2013 finns en möjlighet för kommuner att reservera en del av ett positivt resultat i en så kallad resultatutjämningsreserv (RUR). En sådan reserv kan därefter, under vissa förutsättningar, användas för att täcka ett negativt resultat efter balanskravsjusteringar. Kommunfullmäktige i Tibro har inte fattat beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. För att RUR ska kunna tillämpas måste kommuner i riktlinjer för god ekonomisk hushållning besluta om hur reserven ska hanteras. Tibro kommun har därmed inte kunnat göra några avsättningar till RUR.

Kommunen uppfyller balanskravet 2019 då årets resultat efter balanskravsjusteringar är positivt, 33,4 mnkr. Kommunen har inte heller några underskott att återställa från tidigare år.

Tabell 9: Balanskravsresultat

Mnkr	2017	2018	2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	33,9	16,6	28,3
Realisationsvinster	-0,5	0	-0,3
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Realisationsförlustere enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	-11,5
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	33,4	16,6	16,5
Medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0
Medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Årets balanskravsresultat	33,4	16,6	16,5

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

Tibro kommun har totalt 1 015 anställda. Andelen kvinnor i kommunen är 81 % och andelen män är 19 %.

Barn- och utbildningsförvaltningen har flest antal månadsanställda. Antal månadsanställda samt antal månadsanställda per förvaltning redovisas i tabell 9 och 10.

Tabell 10: Antal anställda

År	2017	2018	2019
Anställda	1 056	1 083	1 015
Kvinnor, procent	81	80	80
Män, procent	19	20	20

Urval: Samtliga månadsavlönade enligt kollektivavtalet (AB) som är tillsvidare- eller visstidsanställda.

Tabell 11: Antal anställda per förvaltning

Förvaltning	2018	2019
Barn & Utbildning	497	458
Socialförvaltningen	391	377
Samhällsbyggnad	126	116
Kommunledningskontoret	43	36
Kultur & Fritid	26	28
Totalt	1 083	1 015

Urval: Samtliga månadsavlönade enligt kollektivavtalet (AB) som är tillsvidare- eller visstidsanställda.

Årsarbeten

Antalet årsarbetare är 766 stycken och redovisas i tabell 11. Antalet årsarbetare har minskat jämfört med tidigare år.

Tabell 12: Antal årsarbetare

	2017	2018	2019
Årsarbeten	844	842	766

Urval: Antal arbetade timmar motsvarar arbetstid enligt anställningsavtal plus övertid och fyllnadstid minus frånvaro. Inkluderar även tid utförd av timavlönade. En årsarbetare motsvarar 1 700 timmar.

Sysselsättningsgrad

Den totala medelsysselsättningsgraden i kommunen är 91,5 %, vilket är oförändrat jämfört med 2018. Medelsysselsättningsgraden för kvinnor har ökat från 90,9 % 2018 till 91,1 % 2019. Männs medelsysselsättningsgrad har minskat något från 94 % till 93,5 %. Medelsysselsättningsgraden redovisas i tabell 12.

Andelen heltider av samtliga månadsanställda uppgick 2019 till 66 %, vilket är en minskning jämfört med 2018. Andelen heltider bland kvinnor har ökat från 62 % till 63 % och andelen heltider bland männen har minskat från 84 % till 80 %. I tabell 13 redovisas andelen heltider i procent för åren 2017–2019.

Tabell 13: Medelsysselsättningsgrad i % den 31 december respektive år

År	2017	2018	2019
Kvinnor	90,6	90,9	91,1
Män	93,7	94	93,5
Totalt	91	91,5	91,5

Tabell 14: Andel heltider i procent (%) 2017–2019

År	2017	2018	2019
Kvinnor	60	62	63
Män	84	84	80
Totalt	65	67	66

Urval: Samtliga månadsavlönade enligt kollektivavtalet (AB) som är tillsvidare- eller visstidsanställda. En person med flera anställningar räknas endast en gång.

I det centrala kollektivavtalet mellan SKR och Kommunal, HÖK 16, har parterna kommit överens om en gemensam målsättning som innebär att heltid ska vara norm från juni 2021. Bland annat vill parterna kunna erbjuda attraktiva anställningar inom offentlig sektor och minska behovet av visstidsanställningar. Heltid som norm bedöms också bidra till ökad jämställdhet samt ge möjligheter att klara kommunens framtida kompetensförsörjning genom att fler jobbar mer.

En övergripande plan för heltid som norm har tagits fram av representanter från kommunens förvaltningar tillsammans med fackförbundet Kommunal och med stöd och ledning från den centrala HR-enheten. Under 2019 har möjligheterna och formerna för genomförande av ett pilotprojekt utretts. Med den utredningen som grund kommer ett pilotprojekt påbörjas inom fyra enheter inom socialförvaltningen våren 2020. Socialförvaltningen har med anledning av detta valt att tillsätta en resurs på 50 % som projektledare för pilotarbetet inom förvaltningen.

Syftet med projektet är att kommunen aktivt ska arbeta för att införa heltid som norm. Under projekttiden kan erfarenheter av arbetet samlas och förbättras parallellt som systemutveckling kan genomföras under kontrollerade former. Planen är att heltid som norm ska införas inom resterande aktuella verksamheter år 2021.

Personalomsättning

Kommunens personalomsättning var under 2019 totalt 13 %. Personalomsättning per förvaltning redovisas i tabell 14.

Avgångsorsakerna redovisas i tabell 15. Av totalt antal avslutade tillsvidareanställningar avslutades 58 % på grund av egen begäran, vilket är en minskning jämfört med 2018. Andelen avslutade anställningar på grund av pension uppgick till 24 %. Av totalt antal tillsvidareanställda motsvarade pensionsavgångarna 3 %.

Under 2019 var det 2 % av de tillsvidareanställda som uppnådde 65–67 års ålder. 13 % av de tillsvidareanställda var 60 år och uppåt. Det innebär att rekryteringsbehovet på grund av pensionsavgångar är fortsatt stort de närmaste åren.

Tabell 15: Personalomsättning i % per förvaltning

Förvaltning	2018	2019
Kommunledningskontoret	14	18
Kultur & Fritid	14	17
Barn & Utbildning	8	12
Socialförvaltningen	16	12
Samhällsbyggnad	9	11
Totalt	12	13

Urval: Personalomsättning är antalet tillsvidareanställda som har slutat i förvaltningen under perioden/genomsnittligt antal tillsvidareanställda i förvaltningen.

Tabell 16: Avgångsorsak i % av totalt antal avslutade tillsvidareanställningar

	2018	2019
Arbetsbrist	6	8
Pension	24	24
Egen begäran	65	58
Övrigt	5	9

Urval: Antal avslutade tillsvidareanställda per avgångsorsak under perioden/totalt antal avslutade tillsvidareanställningar.

Åldersfördelning

Andelen tillsvidareanställda i respektive åldersgrupp redovisas i tabell 16. Den största åldersgruppen är 30-49 år. Medelåldern hos kommunens tillsvidareanställda är 46 år. 2018 var medelåldern 47 år. Kvinnornas medelålder är 46 år och männens medelålder är 47 år.

Tabell 17: Åldersfördelning tillsvidareanställda i % den 31 december respektive år

År	2017	2018	2019
- 29 år	9	10	10
30-49 år	45	45	46
50 år och äldre	46	44	44

Urval: Samtliga månadsavlönade på kollektivavtal (AB), som är tillsvidareanställda. En person med flera anställningar räknas endast en gång.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron var 6,5 % 2019, vilket är oförändrat jämfört med 2018. Kvinnorna har högre sjukfrånvaro än männen. I tabell 17 redovisas 2018 och 2019 års sjukfrånvaro i Tibro kommun. Totalt i kommunen har kvinnors sjukfrånvaro ökat något medan männens sjukfrånvaro har minskat.

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, sammanställer varje år sjukfrånvaron i Sveriges kommuner, den senaste sammanställningen är från 2018. Genomsnittet för riket var då 6,8 %, varav långtidssjukfrånvaron uppgick till 43,9 %. Medelvärdet för kvinnors sjukfrånvaro uppgick till 7,5 % i riket totalt. Medelvärdet för männens sjukfrånvaro uppgick till 4,4 % i riket totalt.

Av den totala andelen sjukfrånvarande i Tibro kommun är 43,4 % långtidssjukskrivna. Långtidssjukskrivning innebär att den anställ-

de varit frånvarande på grund av sjukdom mer än 60 dagar. Lägst andel sjukfrånvaro och långtidssjukfrånvaro har den yngsta åldersgruppen upp till 29 år och den högsta sjukfrånvaron har åldersgruppen 50 år och äldre. Långtidssjukfrånvaron har ökat i samtliga grupper jämfört med 2018.

Tabell 18: Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid

2019	Totalt	-29 år	30-49 år	50 år-
Kvinnor	7,0	5,8	6,8	7,7
Män	4,5	4,3	3,2	5,6
Totalt	6,5	5,5	6,2	7,3
Varav långtidssjukfrånvaro (> 60 dgr)	43,4	25,3	44,6	48,7

2018	Totalt	-29 år	30-49 år	50 år-
Kvinnor	6,9	5,5	6,8	7,8
Män	4,8	3,9	4,4	5,5
Totalt	6,5	5,1	6,4	7,3
Varav långtidssjukfrånvaro (> 60 dgr)	40,5	15,9	40,3	48

Urval: Samtliga anställda vikarier, feriearbetare och övriga tillfälligt anställda ingår i underlaget enligt lagen om kommunal redovisning.

Frisknärvaro

De anställda som har fem eller färre sjukdagar på ett år ingår i friskgruppen. Tabell 18 visar att 60 % av de anställda har en god hälsa, vilket är på samma nivå jämfört med 2018.

Tabell 19: Andel anställda (%) med fem eller färre sjukdagar under året

År	2017	2018	2019
Andel utan sjukfrånvaro	62	60	60

Urval: Samtliga månadsavlönade enligt kollektivavtal (AB) som är tillsvidare- eller visstidsanställda.

Arbetsmiljö och hälsa

Ett friskt och hållbart arbetsliv förutsätter att arbetsgivaren aktivt arbetar med systematiskt arbetsmiljöarbete och det hälsofrämjande perspektivet. Arbetsgivaren har därmed ett ansvar att säkerställa att chefer och skyddsombud har de kunskaper och förutsättningar som krävs i sitt arbetsmiljöarbete.

Under våren 2019 genomfördes en grundläggande arbetsmiljöutbildning för nya chefer och nya skyddsombud. Syftet med utbildningen var att öka och förbättra kunskapen om hur det systematiska arbetsmiljöarbetet, det hälsofrämjande arbetet samt rehabiliteringsarbetet ska bedrivas.

Under hösten 2019 påbörjades en obligatorisk arbetsmiljöutbildning för alla chefer och skyddsombud i kommunen. Utbildningen genomförs även under våren 2020. Utbildningen innehåller bland annat repetition av arbetsmiljölagen, förordningar och ansvar på olika nivåer. Utbildningens fokus är också att medvetandegöra hur en ohälsosam arbetsbelastning förebyggs och hanteras samt hur kränkande särbehandling förebyggs och hanteras.

Tibro kommun vill vara en hälsofrämjande arbetsplats där både chefer och medarbetare aktivt bidrar till att främja hälsa. Under 2019 genomfördes en guidad busstur runt sjön Örlen och mat-

lagningskvällar med "hälsosam matlagning för familjen och matlådan" som kommungemensamma aktiviteter.

Tibro kommun erbjuder sina anställda ett friskvårdsbidrag. Bidraget kan nyttjas av kommunens månadsanställda. Syftet med bidraget är att uppmuntra hälsofrämjande aktiviteter på individnivå. Bidraget, som uppgår till max 1 000 kronor per anställd och kalenderår, nyttjades av cirka 450 anställda. Kostnaden för nyttjat friskvårdsbidrag uppgick totalt till cirka 432 000 kronor.

Företagshälsovården är en viktig stödresurs för kommunens chefer och medarbetare. Tibro kommun har från 1 januari 2019 avtal med företagshälsovet Avonova. Under våren 2019 genomfördes ett aktivt implementeringsarbete med anledning av kommunens nya leverantör av företagshälsovård.

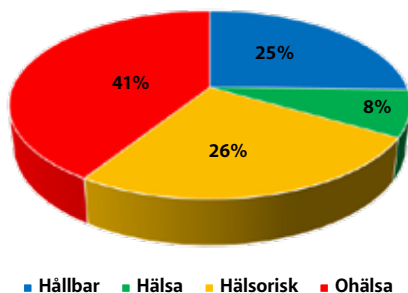
Avonovas tjänster utgår från fyra hälsomnivåer:

- **Hållbar:** Fokus är ledningens engagemang då det bidrar till effekter i alla processer. Kvalitet och produktivitet drivs av en positiv samverkan inom organisationen och gentemot kommunens medborgare.
- **Hälsa:** Organisationens fokus är på hälsa och friskfaktorer. Kunskap i ledar- och medarbetarskapet skapar trygghet och framåt drift.
- **Hälsorisk:** Fokus läggs på risker i organisationen. Effekter uppstår genom en konsekvent riskbedömning där kunskap och risker hanteras och undanröjs inom både den fysiska och sociala arbetsmiljön.
- **Ohälsa:** Organisationen prioriterar arbete med ohälsa och ser effekter med att snabbt sätta in direkt stöd till medarbetare i en efterhjälpande fas. Det innefattar rehabilitering, krisjour/stöd mm. Att agera tidigt är nyckeln som ger bäst effekt.

(Källa: Avonova Företagshälsa Tjänstekatalog)

Under 2019 har Avonova huvudsakligen anlitats till hälsomnivån "ohälsa". 25 % av insatserna har varit inom området "hållbar" där Avonova bland annat utbildat i organisatorisk och social arbetsmiljö samt svåra samtal. Insatser inom hälsomnivån "hälsa" genomförs även via kommunens hälsostrategiska arbetsgrupp. Tibro kommun vill verka för att arbeta mer inom området "hållbar" och "hälsa". Se diagram 8.

Diagram 8: Nyttjad företagshälsovård via Avonova i % per insats

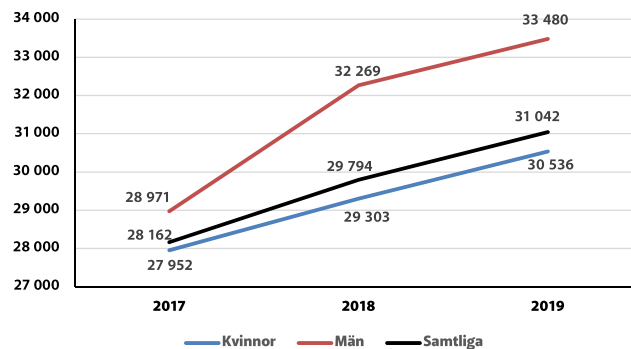

Medellön

Den 31 december 2019 var den totala medellönen i Tibro kommun 31 042 kronor/månad. Gapet mellan kvinnors och mäns medellön har minskat något jämfört med 2018. Ett aktivt arbete

pågår i kommunen då lönekartläggning ur ett jämställdhetsperspektiv genomförs årligen. Osakliga löneskillnader mellan könen åtgärdas i en treårig handlingsplan.

Diagram 9: Medellön i kronor

Urval: Tillsvidareanställda, heltidslöner.

Lönebildning

Kommunen ska bedriva en effektiv och kvalitativ verksamhet utifrån politiska beslut inom fastställda ekonomiska ramar. En förutsättning är tillgång till personal med rätt kompetens som trivs med sina arbetsuppgifter och är engagerade i att åstadkomma goda resultat i verksamheten. Kommunstyrelsens personalutskott har under 2019 beslutat om "riktlinjer för lönebildning", vilka ska bidra till en enhetlig hantering av kommunens lönepolitik och individuella lönesättning. Intentionen med de nya riktlinjerna är att långsiktigt bygga en process som präglas av dialog, förtroende och tydlighet mellan såväl arbetsgivare och arbetstagarorganisationerna som mellan chef och medarbetare. Riktlinjer för lönebildning ersatte kommunens tidigare gällande lönepolicy.

Hösten 2019 genomfördes en obligatorisk utbildning för nya chefer i lön och verksamhetsutveckling. Utbildningen var även öppen för chefer som gått utbildningen tidigare. Syftet med utbildningen var att skapa en tydlig bild och större förståelse för processen med lön- och verksamhetsutveckling, som bidrar till att lönebildningen blir ett framgångsrikt styrverktyg för en effektivare och mer produktiv verksamhet med hög kvalitet. Tanken med utbildningen var också att tydliggöra årsplaneringens betydelse där budgetprocess, löneprocess och verksamhetsutveckling kopplas samman.

Individuell lön ska tillämpas enligt gällande kollektivavtal. En medarbetares resultat ska bedömas i förhållande till hur den enskildes prestation bidragit till arbetsgruppens mål och resultat. För att skapa tydlighet på alla nivåer finns det behov av verksamhetsnära lönekriterier. Det innebär att varje chef gemensamt arbetar med och tydliggör verksamhetens lönekriterier i dialog med sina medarbetare. Ett processtöd har arbetats fram av kommunens HR-enhet som varje chef kan använda i sitt arbete med de verksamhetsnära lönekriterierna.

I 2019 års löneöversyn genomförde arbetsgivaren ett antal lönestrukturella satsningar i syfte att attrahera och behålla kompetenser i kommunen men också för att åtgärda osakliga löneskillnader på grund av kön.

Ledarskap och medarbetarskap

Fyra ledarforum har genomförts med kommunens chefer, där innehållet bland annat har varit ekonomi- och budgetförutsätt-

ningar, kompetensförsörjning och mottagande av praktikanter från grundskolan, rollfördelningar, tillitsbaserat ledarskap och medledarskap samt aktuell information från kommunens förvaltningar. Samtliga chefer har, via kommunens ledningsgrupp, ett uppdrag att mötas i så kallade "lärgrupper" där chefer från olika verksamheter träffas regelbundet för erfarenhetsutbyte och reflektion om ledarskap. Syftet med lärgrupperna är även att cheferna ska vara varandras stöd, inspiration och bollplank i upprätthållandet av Tibro kommuns värdegrund.

Tillsammans med Karlsborgs kommun har utbildningar i HR-frågor för ledare genomförts i syfte att ge kommunens chefer en ökad förståelse och kännedom om deras roll under en medarbetares hela anställning, från rekrytering till avslut. Syftet var också att medvetandegöra vilka lagar, avtal med mera som styr de olika delarna under anställningen samt hur HR-funktionen kan vara ett konsultativt stöd i personal- och HR-frågor.

Medarbetarsamtalet är, tillsammans med dialogen i det dagliga arbetet, ett av årets viktigaste strukturerade, formella samtal mellan chef och medarbetare. Medarbetarsamtalet är en möjlighet för chef och medarbetare att sätta fokus på medarbetarens uppdrag under året och tydliggöra uppdragets koppling till verksamhetens mål. Medarbetarsamtalet är också en viktig del i lönebildningsprocessen där dialog förs om mål, förväntningar och uppnådda resultat. Vid samtalet förs även diskussioner om medarbetarens arbetsmiljö och trivsel. För att ge samtliga chefer stöd och verktyg i genomförandet av medarbetarsamtal har HR-enheten erbjudit och genomfört medarbetarsamtalsutbildningar för chefer med personalansvar.

Tillsammans med Falköpings kommun har ett gemensamt ledarutvecklingsprogram påbörjats under hösten 2019. Programmet, som ska ge teoretiska ramar, konkreta verktyg och erfarenhetsutbyte gällande förutsättningar för ledaruppdraget, tillitsbaserad styrning och ledarskap i förändring, pågår till våren 2020. Sex chefer från Tibro kommun deltar i utvecklingsprogrammet.

Enligt diskrimineringslagen (2008:567) ska arbetsgivare arbeta med aktiva åtgärder. De ska omfatta arbetsförhållanden, bestämmelser och praxis om löner och andra anställningsvillkor, rekrytering och befordran, utbildning och övrig kompetensutveckling samt möjligheter att förena förvärsarbete med föräldraskap. Tolerans för varandras olikheter där mångfald och jämställda arbetsplatser ses som en tillgång kommer vara avgörande för att klara kompetensförsörjningen nu och framåt. Tibro kommun har under 2019 arbetat tillsammans med Hjo och Karlsborgs kommuner i syfte att gemensamt ta fram konkreta verktyg och riktlinjer i arbetet med de aktiva åtgärderna.

Kompetensförsörjning

Tibro kommun arbetar målmedvetet för att kunna erbjuda en välfärdsservice av hög kvalitet som gör att fler människor trivs och vill bo i Tibro. Som arbetsgivare har Tibro kommun en stor utmaning inom kompetensförsörjningsområdet. Att attrahera, engagera och utveckla rätt medarbetare på rätt plats är helt avgörande för att nå goda resultat. Därför är det avgörande för Tibro kommun att bygga en kultur och ett arbetsklimat som skapar ett medarbetarengagemang som är förenligt med kommunens riktlinje för ledarskap och medarbetarskap. Kommunens ledningsgrupp antog en vägledning för strategisk kompetensförsörjning under 2019 för att ge samtliga förvaltningar och enheter en strategisk vägledning för att säkra kompetensförsörjningen inom

kommunen. Tillsammans med vägledningen har ett metodstöd tagits fram. Metodstödet är ett verktyg för ansvarig chef för att, tillsammans med sina medarbetare, kartlägga och inventera framtida kompetensbehov på kort och lång sikt för att säkra kvaliteten på den kommunala servicen.

En kompetensförsörjningsgrupp har bildats, med representanter från samtliga förvaltningar, med uppdraget att forma och implementera kompetensförsörjningsinsatser i kommunen.

Som ett led i arbetet med lyfta fram Tibro kommun som en attraktiv arbetsgivare har en introduktionsbroschyr sammanställts med kort och inspirerande information om kommunen som arbetsgivare. I broschyren berättar medarbetare om hur de upplever sin anställning i Tibro kommun. Broschyren delas bland annat ut i samband med introduktionen av nya medarbetare.

Ett arbete med att sammanställa en kommungemensam digital introduktionsmodul har påbörjats. Syftet med den digitala introduktionsmodulen är att säkerställa att alla nyanställda får en likvärdig och inspirerande introduktion om hur det är att vara anställd i Tibro kommun. Tanken är att den digitala introduktionen ska förmedla en välkomnande och genuin känsla för den kommunala värdegrunden som ska präglas av omtanke, självtillit, samverkan och handlingskraft. Den digitala introduktionen kommer att genomföras via ett e-learningverktyg, där medarbetarna får ta del av olika introduktionsavsnitt i form av film, text och tal med efterföljande kunskapsfrågor.

Framtid

Kommunen ska fortsätta arbeta aktivt med den strategiska kompetensförsörjningen och därmed bidra till att behålla kompetens och rekrytera ny kompetens i konkurrens med andra arbetsgivare. Genom att kontinuerligt kartlägga och inventera framtida kompetensbehov på kort och lång sikt ges fortsatta förutsättningar att erbjuda en kvalitativ välfärdsservice. Kompetensförsörjningen ska säkerställa att verksamheterna utvecklas i enlighet med de politiska målsättningarna. För att lyckas krävs ett aktivt arbete från både ledning och medarbetare där alla är viktiga ambassadörer för kommunen som arbetsplats. Ett ambassadörsprogram för kommunens medarbetare kommer att arbetas fram under 2020.

Den kommungemensamma digitala introduktionsmodulen beräknas vara klart att tas i bruk under våren 2020.

För att utveckla och stärka kommunens chefer i deras ledarskap och därmed fånga upp kommungemensamma utbildningsbehov genomför HR-enheten individuella ledarsamtal med varje chef under 2020.

Från juni 2021 ska heltid vara norm i Sveriges kommuner och regioner. Tibro kommun kommer att verka aktivt för att möjliggöra detta. Första steget i denna satsning är att genomföra ett pilotprojekt inom fyra enheter på socialförvaltningen våren 2020.

Enligt den kommunala sektorns centrala löneavtal ska lönebildning och lönesättning bidra till att arbetsgivaren nå verksamhetens mål. Kommunens arbete med att utveckla den aktiva lönepolitiken och den individuella lönesättningen fortsätter inom samtliga verksamheter.

Förväntad utveckling

Det har i flera års tid varit känt att det såväl för kommunsektorn generellt som för Tibro kommun specifikt väntar ett antal år, där det blir betydligt svårare att uppnå de ekonomiska resultat som är önskvärda. Att kommunsektorn inklusive Tibro kommun står inför en period då ekonomin väntas bli ansträngd har flera orsaker. De tydligaste är:

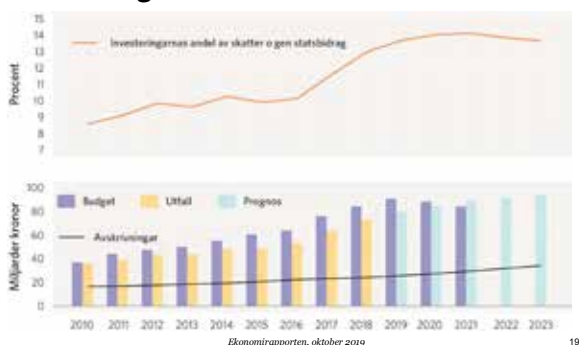
- Den demografiska utvecklingen
- Höga investeringsnivåer
- Ökade pensionskostnader
- Försämrat konjunkturläge

För hela sektorn inklusive Tibro kommun så är den demografiska utvecklingen förmodligen den största anledningen till att ekonomin blir mer ansträngd de kommande åren. En grov skattning inför budget 2021-2023 pekar på att den årliga behovsökningen på grund av fler unga och framförallt fler äldre ligger runt 6 mnkr per år för Tibro kommun. Enligt Sveriges kommuner och regioner uppgår volymökningen till 5,5% under 5-årsperioden 2018-2023.

Den snabba befolkningsutvecklingen är en orsak till att investeringsnivåerna i kommunerna har ökat markant under 2000-talet. Två andra förklaringar är dels att det finns behov av att bygga om eller ersätta byggnader och andra objekt som det gjordes investeringar i på 1960- och 70-talen, dels att den fortsatta urbaniseringen driver på investeringsbehovet i storstadsområdena.

Diagrammet nedan illustrerar investeringsutvecklingen för kommunerna som andel av skatter och statsbidrag. Följden av de höga investeringsvolymerna blir ökade kostnader i form av avskrivningar och räntekostnader. Framskrivningar för Tibro kommun pekar på att bara avskrivningarna under en 3-årsperiod 2020-2023 kommer öka med 7-8 mnkr.

Diagram 10: Kommunernas investeringar och avskrivningar, mdkr

Källa: Ekonomirapporten oktober 2019 (SKR)

Pensionskostnadsutvecklingen för kommunerna är också tydligt stigande. Tibro kommuns senaste prognos sträcker sig till och med 2024 och pekar på en kostnadsökning för pensioner inklusive löneskatt med 12 mnkr på fyra år 2020-2024. Utbetalningarna avseende pensioner intjänade före 1998 (ansvarsförbindelsen) ökar marginellt under perioden och börjar närma sig sin topp. Istället är det premiekostnaderna för den förmånsbestämda pensionen enligt avtalet KAP-KL som står för cirka 8 mnkr av ökningen.

I det korta perspektivet 2020-2021 ser också skatteintäktsutvecklingen ut att bli svag till följd av den konjunkturavmattning som nu sker. Sveriges kommuner och Regioner prognostiserar dock en mer balanserad utveckling 2022 och framåt med en viss tillväxt i antalet arbetade timmar bland annat.

I början av 2020 har aviseringar om relativt betydande statsbidragstillskott redan 2020 gjorts både av regering och opposition. Ökade statsbidrag är mycket viktiga tillskott då de ekonomiska prognoserna fram till 2023 annars pekar på underskott om 20-30 mnkr eller runt 3 % av skatter och statsbidrag.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

Tkr	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2019	2018	2019	2018
Verksamhetens intäkter	1	192 351	209 697	303 649	366 609
Verksamhetens kostnader	2	-815 276	-816 633	-899 482	-925 172
Avskrivningar	3	-22 487	-20 354	-38 921	-34 715
Verksamhetens nettokostnader		-645 412	-627 290	-634 754	-593 278
Skatteintäkter	4	463 699	446 528	463 699	446 528
Generella statsbidrag och utjämning	5	191 327	194 297	191 327	194 297
Verksamhetens resultat		9 614	13 535	20 272	47 547
Finansiella intäkter	6	23 190	10 530	22 395	9 764
Finansiella kostnader	7	-4 531	-7 484	-6 447	-8 833
Resultat efter finansiella poster		28 274	16 581	36 220	48 478
Extraordinära poster		0	0	0	0
Skatt		0	0	1 613	-3 493
Uppskjuten skatt, enligt årsredovisn.		0	0	-790	-613
Uppskjuten skatt, obeskattad reserv		0	0	253	-5 081
Årets resultat		28 274	16 581	37 296	39 291

Balansräkning

Tkr	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2019	2018	2019	2018
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Materiella anläggningstillgångar	8	461 960	342 535	976 186	820 400
<i>varav mark, byggnader och tekniska anläggningar</i>		446 669	328 012	921 734	769 502
<i>varav maskiner och inventarier</i>		15 291	14 523	54 452	50 898
Finansiella anläggningstillgångar	9	12 221	12 221	16 579	12 062
Summa anläggningstillgångar		474 181	354 756	992 765	832 462
Omsättningstillgångar					
Exploateringsmark	10	88	12 615	88	12 615
Förråd m m.	11	340	180	1 127	1 118
Fordringar	12	73 499	77 493	83 039	120 648
Kortfristiga placeringar	13	232 079	214 823	232 091	246 031
Kassa och bank	14	6 082	42 022	62 363	57 550
Summa omsättningstillgångar		312 088	347 133	378 708	437 962
Summa tillgångar		786 269	701 889	1 371 473	1 270 424
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital					
Årets resultat		28 274	16 581	37 296	39 291
Resultatutjämningsreserv (RUR)		0	0	0	0
Övrigt eget kapital		492 409	475 828	596 622	557 331
Summa eget kapital		520 683	492 409	633 918	596 622
Avsättningar					
Avsättningar till pensioner	15	8 810	9 321	8 810	9 321
Övriga avsättningar	16	18 562	7 060	34 501	20 820
Summa avsättningar		27 372	16 381	43 311	30 141
Skulder					
Långfristiga skulder	17	83 529	8 465	500 652	431 778
Kortfristiga skulder	18	154 685	184 634	193 592	211 883
Summa skulder		238 214	193 099	694 244	643 661
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		786 269	701 889	1 371 473	1 270 424

Ansvarsförbindelser

Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna
 Övriga ansvarsförbindelser

227,8 mnkr (Not 19)
 420,8 mnkr (Not 20)

Kassaflödesanalys

Tkr		Kommunen		Kommunkoncernen	
	Not	2019	2018	2019	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		28 274	16 581	37 296	39 291
Justering för ej likviditetspåverkande poster	21	33 535	22 199	51 797	42 756
Minskning av avsättningar p g a utbetalningar		0	0	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		61 809	38 780	89 093	82 047
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	12	3 994	-18 379	50 136	-50 760
Ökning/minskning kortfristiga placeringar	13	-15 703	-898	13 940	36 154
Ökning/minskning förråd, varulager och exploateringstillg.	10,11	-160	2 478	-9	2 979
Ökning/minskning kortfristiga skulder	18	-29 949	9 068	-23 290	3 937
Kassaflöde från den löpande verksamheten		19 991	31 049	129 870	74 357
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar		-131 693	-78 182	-199 745	-132 084
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		762	0	814	32
Investering i finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-130 931	-78 182	-198 931	-132 052
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		75 000	0	75 000	3 720
Amortering av långfristiga skulder		0	0	-1 126	-300
Ökning av långfristiga fordringar		0	0	0	0
Minskning av långfristiga fordringar		0	0	0	0
Minskning av avsättningar p g a utbetalningar		0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		75 000	0	73 874	3 420
Årets kassaflöde					
Årets kassaflöde		-35 940	-47 133	4 813	-54 275
Likvida medel vid årets början	14	42 022	89 155	57 550	111 825
Likvida medel vid årets slut	14	6 048	42 022	62 363	57 550

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Försäljningsintäkter	11 157	11 737	71 220	11 737
Taxor och avgifter	53 788	54 543	53 788	54 543
Hyror och arrenden	10 639	10 265	57 851	10 265
Bidrag	91 304	97 609	91 304	97 609
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	23 244	34 325	23 244	34 325
Exploateringsintäkter	1 906	1 218	1 906	1 218
Realisationsvinster	313	0	313	0
Övriga intäkter	0	0	4 023	156 912
Summa verksamhetens intäkter	192 351	209 697	303 639	366 609

Not 2 Verksamhetens kostnader	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Löner och sociala avgifter	-487 068	-504 231	-498 946	-504 231
Pensionskostnader	-37 902	-29 882	-37 902	-29 882
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-4 214	-5 456	-22 476	-5 456
Bränsle, energi och vatten	-11 413	-11 381	-11 413	-11 381
Köp av huvudverksamhet	-86 699	-82 373	-86 699	-82 373
Lokal- och markhyror	-23 504	-22 647	-23 504	-22 647
Övriga tjänster	-73 434	-83 295	-73 434	-83 295
Lämnade bidrag	-46 312	-30 708	-46 312	-30 708
Realisationsförluster och utrangeringar	0	0	0	0
Bolagsskatt	0	0	0	-3 033
Övriga kostnader	-44 730	-46 660	-98 796	-152 166
Summa verksamhetens kostnader	-815 276	-816 633	-899 482	-925 172

Not 3 Avskrivningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Avskrivning immateriella tillgångar	0	0	0	0
Avskrivning byggnader och anläggningar	-18 816	-17 425	-32 245	-29 454
Avskrivning maskiner och inventarier	-2 757	-2 718	-5 762	-5 050
Nedskrivningar	-914	-211	-914	-211
Summa avskrivningar	-22 487	-20 354	-38 921	-34 715

För uppgift om avskrivningstider, se avsnittet redovisningsprinciper på sidan 40.

Not 4 Skatteintäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Preliminär kommunalskatt	468 226	448 838	468 226	448 838
Slutavräkningsdifferens föregående år	262	-1 632	262	-1 632
Preliminär slutavräkning innevarande år	-4 789	-678	-4 789	-678
Summa skatteintäkter	463 699	446 528	463 699	446 528

SKR:s prognos för årets avräkningslikvid -430 kr/invånare
 Antal invånare 2018-11-01: 11 138
 Prognos enligt SKR i bokslut 2018 -61 kr/invånare
 Slutavräkning enligt SKR -37 kr/invånare
 Att korrigera 2019 24 kr/invånare
 Antal invånare 2017-11-01: 11 118

Not 5 Generella statsbidrag och utjämning	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Inkomstutjämningsbidrag	145 028	144 766	145 028	144 766
Kommunal fastighetsavgift	23 892	23 487	23 892	23 487
Bidrag/avgift för LSS-utjämning	-588	1 810	-588	1 810
Generella bidrag från staten	0	0	0	0
Tillfälligt statsbidrag, mottagning flyktingar	9 226	12 834	9 226	12 834
Kostnadsutjämningsavgift	5 948	8 472	5 948	8 472
Strukturbidrag	0	0	0	0
Regleringsbidrag/avgift	7 821	1 749	7 821	1 749
Byggbonus	0	1 179	0	1 179
Summa generella statsbidrag och utjämning	191 327	194 297	191 327	194 297

Not 6 Finansiella intäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Realiserad vinst värdepapper	5 496	7 918	5 496	7 918
Orealiserad vinst värdepapper	15 703	0	15 703	0
Aktieutdelningar	5	175	5	175
Ränteintäkter	11	0	11	0
Övriga finansiella intäkter	929	1 390	1 180	1 671
Överskottutdelning Kommuninvest	0	0	0	0
Borgensavgift koncernbolag	1 046	1 047	0	0
Summa finansiella intäkter	23 190	10 530	22 395	9 764

Not 7 Finansiella kostnader	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Realiserad förlust värdepapper	-2 975	-2 623	-2 975	-2 623
Orealiserad förlust värdepapper	0	0	0	0
Räntekostnader	-201	-22	-2 117	-1 371
Ränta på pensionsavsättningar	-253	-223	-253	-223
Nedskrivning kortfristiga placeringar	0	-4 188	0	-4 188
Övriga finansiella kostnader	-1 102	-428	-1 102	-428
Summa finansiella kostnader	-4 531	-7 484	-6 447	-8 833

Not 8 Materiella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärde	729 768	593 381	1 404 896	1 239 208
Ackumulerade avskrivningar	-283 098	-265 369	-483 162	-469 706
Ackumulerade nedskrivningar	0	0	0	0
Bokfört värde	446 670	328 012	921 734	769 502
<i>Varav pågående arbete (tkr):</i>	162 613	-		
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år):</i>	23,7	18,8		
Maskiner och inventarier				
Anskaffningsvärde	32 431	30 578	90 759	77 069
Ackumulerade avskrivningar	-17 140	-16 055	-36 307	-26 171
Ackumulerade nedskrivningar	0	0	0	0
Bokfört värde	15 291	14 523	54 452	50 858
<i>Varav pågående arbete (tkr):</i>	55	-		
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år):</i>	5,5	5,3		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Redovisat värde vid årets början	593 382	518 450	1 245 115	1 020 852
Investeringar	128 151	72 459	170 011	226 712
Anskaffningsvärde av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	-4 031	0	-8 130	-6 256
Nedskrivningar	0	0	-2 100	-2 100
Återförda nedskrivningar	0	0	0	0
Ingående avskrivningar	-265 369	-247 945	-476 773	-450 552
Avskrivningar	-18 816	-17 425	-32 050	-29 258
Ackumulerade avskrivningar av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	1 087	0	4 151	3 034
Överföring från/till annat slag av tillgång	9 368	2 538	9 407	2 538
Övriga förändringar	2 898	-65	12 103	4 532
Bokfört värde vid årets slut	446 670	328 012	921 734	769 502
Maskiner och inventarier				
Redovisat värde vid årets början	30 578	27 327	83 124	66 034
Investeringar	3 583	3 572	4 576	11 444
Anskaffningsvärde av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	-1 816	-321	-2 123	-409
Nedskrivningar	0	0	0	0
Återförda nedskrivningar	0	0	0	0
Ingående avskrivningar	-16 055	-13 448	-32 227	-27 178
Avskrivningar	-2 757	-2 718	-5 958	-5 247
Ackumulerade avskrivningar av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	1 672	111	1 878	199
Överföring från/till annat slag av tillgång	86	0	5 182	6 055
Övriga förändringar	0	0	0	0
Bokfört värde vid årets slut	15 291	14 523	54 452	50 898

Not 9 Finansiella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Aktier och andelar i dotterbolag	2 400	2 400	0	0
varav Tibro Elnät AB	1 000	1 000	0	0
varav AB Tibrobyggen	1 400	1 400	0	0
Övriga aktier och andelar	43	43	6 801	2 284
Långfristiga fordringar	0	0	0	0
Medlemsinsats Kommuninvest	9 778	9 778	9 778	9 778
Redovisat värde vid årets slut	12 221	12 221	16 579	12 062

Not 10 Exploatering	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Baggebolet	88	0	88	0
Balteryd	0	2 093	0	2 093
Anderstorp	0	3 405	0	3 405
Södra centrum	0	2 772	0	2 772
Häggetorp	0	3 384	0	3 384
Övrigt	0	961	0	961
Redovisat värde vid årets slut	88	12 615	88	12 615

Not 11 Förråd m m.	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Kommunledningskontoret – Profilprodukter	340	180	340	180
Förråd – övrigt	0	0	787	938
Redovisat värde vid årets slut	340	180	1 127	1 118

Not 12 Fordringar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Kundfordringar	13 847	14 823	19 829	19 281
Statsbidragsfordringar	19 720	17 725	19 720	17 725
Skattefordringar	0	0	0	146
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	39 932	44 945	42 717	81 424
Övriga kortsiktiga fordringar	0	0	773	2 072
Redovisat värde vid årets slut	73 499	77 493	83 039	120 648

Not 13 Kortsiktiga placeringar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Aktier och andra värdepapper, anskaffningsvärde	220 563	219 010	220 575	250 218
Aktier och andra värdepapper, värdering	11 516	-4 187	11 516	-4 187
Aktier och andra värdepapper, marknadsvärde	232 079	214 823	232 091	246 031

Not 14 Kassa och bank	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Kassa	59	87	59	87
Bank	6 023	41 935	62 304	57 463
Kassa och bank	6 082	42 022	62 363	57 550

Not 15 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Specifikation avsatt till pensioner				
Särskild avtals-/ålderspension	0	0	0	0
Förmånsbestämd/kompletterande pension	7 090	7 501	7 090	7 501
<i>varav ålderspension</i>	6 821	7 177	6 821	7 177
<i>varav pension till efterlevande</i>	269	325	269	325
Summa pensioner	7 090	7 501	7 090	7 501
Löneskatt	1 720	1 820	1 720	1 820
Summa avsatt till pensioner	8 810	9 321	8 810	9 321
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	0	0	0	0
Tjänstemän	0	0	0	0
Avsatt till pensioner (exkl. löneskatt)				
Ingående avsättning	9 321	8 814	9 321	8 814
Nya förpliktelser under året	-32	705	-32	705
<i>varav nyintjänad pension</i>	-75	478	-75	478
<i>varav ränta och basbeloppsuppräknig</i>	253	223	253	223
<i>varav ändring av försäkringstekniska grunder</i>	0	0	0	0
<i>varav pension till efterlevande</i>	4	0	0	0
<i>varav övrig post</i>	-214	4	-214	4
Årets utbetalningar	-379	-296	-379	-296
Förändring av löneskatt	-100	99	-100	99
Summa avsatt till pensioner	8 810	9 321	8 810	9 321
Aktualiseringsgrad	98 %	98 %	98 %	98 %
Överskottsmedel i försäkringen	3 800	3 987	3 800	3 987
Summa avsättningar till pensioner	8 810	9 321	8 810	9 321

Not 16 Övriga avsättningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Avsättning E20*	7 060	7 060	7 060	7 060
Avsättning cirkulationsplats Fågelviksleden	11 502	0	11 502	0
Avsättning skatter, obeskattad reserv	0	0	6 475	6 727
Avsättning skatter, enligt företagens årsredovisning	0	0	9 464	7 033
Övriga avsättningar	0	0	0	0
Summa övriga avsättningar	18 562	7 060	34 501	20 820

*Avsättning E20 avser Tibro kommuns framtida medfinansering av E20.

Not 17 Långfristiga skulder	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Lån i banker och kreditinstitut	75 000	0	492 123	423 313
Förutbetalda intäkter som ska regleras över flera år:				
Investeringsbidrag	1 114	1 233	1 114	1 233
Återstående antal år (vägt snitt)	10	11	10	11
Anslutningsavgifter	7 415	7 232	7 415	7 232
Återstående antal år (vägt snitt)	10	12	10	12
Summa långfristiga skulder	83 529	8 465	500 652	431 778

Not 18 Kortfristiga skulder	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Kortfristiga skulder till kreditinstitut/kunder	0	0	5 300	300
Leverantörsskulder	46 107	53 817	61 281	67 847
Moms och punktskatter	2 393	3 562	2 943	3 562
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	7 524	8 627	7 524	8 627
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	81 287	102 677	96 398	115 596
Skuld VA-kollektivet	2 411	3 498	2 411	3 498
Skuld Fjärrvärmekollektivet	12 644	10 190	12 644	10 190
Skuld Renhållningskollektivet	2 126	1 989	2 126	1 989
Övriga kortfristiga skulder	193	274	2 965	274
Summa kortfristiga skulder	154 685	184 634	193 592	211 883

Not 19 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Ingående ansvarsförbindelse exkl. löneskatt	185 729	190 815	186 432	191 505
Aktualisering	0	5	0	5
Ränteuppräknig	1 282	1 950	1 282	1 950
Basbeloppsuppräknig	4 559	3 111	4 559	3 111
Nyintjänande	0	0	0	0
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrig post	1 349	-1 149	1 336	-1 135
Årets utbetalningar	-9 630	-9 004	-9 630	-9 004
Summa pensionsförpliktelser	183 289	185 729	183 979	186 432
Löneskatt	44 466	45 058	44 633	45 228
Utgående ansvarsförbindelse inkl. löneskatt	227 755	230 786	228 612	231 660

Not 20 Övriga ansvarsförbindelser	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Borgensåtaganden				
AB Tibrobyggen	393 371	393 671		
Tibro Elnät AB	25 000	25 000		
Bredband Östra Skaraborg	0	1 000	0	1 000
Summa borgensåtaganden, kommunala bolag	418 371	419 671	0	1 000
Tibrobygdens Ridklubb	596	636	596	636
Tibro Tennisklubb	612	623	612	623
Summa borgensåtaganden, föreningar	1 208	1 259	1 208	1 259
Summa borgensåtaganden	419 579	420 930	1 208	2 259

De kommunala bolagen har efter beslut i kommunfullmäktige generella borgensramar att hålla sig inom. Upptagna belopp avser nyttjad borgen per 31/12 2019. AB Tibrobyggens borgensram är 430 000 tkr jämte därpå löpande räntor och kostnader. Tibro Elnät AB:s borgensram är 35 000 tkr. Bredband Östra Skaraborg AB:s borgensram är 2 000 tkr jämte därpå löpande räntor och kostnader.

Tibro kommun har i februari 2013, enligt beslut KF §73, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Tibro kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925 946 tkr och totala tillgångar till 460 364 563 tkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 566 145 tkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 563 335 tkr.

Not 21 Ej likviditetspåverkande poster	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Av- och nedskrivningar	22 487	20 032	38 921	34 715
Avsättning pensioner	-511	507	-511	507
Övriga avsättningar	11 502	0	10 991	0
Förändring långfristiga periodiseringar	64	1 662	64	1 662
Upplösning bidrag till statlig infrastruktur	0	0	0	0
Realisationsvinster	0	0	3 409	0
Övriga, ej likviditetspåverkade poster	-7	-2	-1 077	5 872
Summa kortfristiga skulder	33 535	22 199	51 797	42 756

Övriga upplysningar

De kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning uppgår till 102 tkr 2019.

Driftredovisning

Verksamhet, Tkr	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse (tkr)	Avvikelse %
Kommunfullmäktige	-3 485	-3 520	35	1,0 %
Kommunstyrelsen	-51 777	-54 715	2 938	5,4 %
Barn- och utbildningsnämnden	-289 633	-292 380	2 747	0,9 %
Byggnads- och trafiknämnden	-3 185	-3 655	470	12,9 %
Kollektivtrafiknämnden	-1 724	-1 950	226	11,6 %
Kultur- och fritidsnämnden	-25 133	-26 210	1 077	4,1 %
Samhällsbyggnadsnämnden	-35 792	-38 960	3 168	8,1 %
Socialnämnden	-234 332	-232 885	-1 447	-0,6 %
Summa nämndsverksamhet	-645 061	-654 275	9 214	
Finansförvaltningen	-391	3 275	-3 666	
<i>varav PO-pålägg</i>	40 351	41 700	-1 349	
<i>varav pensionskostnader</i>	-47 227	-38 000	-9 227	
<i>varav semesterlöneskultsförändring</i>	1 153	-1 300	2 453	
<i>varav förändring upplupna löner</i>	-146	-500	354	
<i>varav reavinster/reaföruster</i>	712	0	712	
<i>varav internränta</i>	4 296	4 650	-354	
<i>varav statsbidrag flyktingmottagande</i>	19 381	0	19 381	
<i>varav bidrag statlig infrastruktur</i>	-18 193	0	-18 193	
<i>varav övrigt</i>	-718	-3 275	2 557	
Justering för poster som ingår i finansnetto	41	0	41	
Summa verksamhetens nettokostnader	-645 411	-651 000	5 589	
Skatteintäkter och generella statsbidrag	655 026	649 900	5 126	
Finansnetto	18 659	9 500	9 159	
Resultat efter finansiella poster	28 274	8 400	19 874	
Extraordinära poster	0	0	0	
Årets resultat	28 274	8 400	19 874	

Finansförvaltningen redovisar ett underskott -3,7 mnkr beroende på en stor betalning av premier avseende förmånsbestämd ålderspension som uppdagades i samband med den årsavstämning kommunens pensionsadministratör gör sent på året. Totalt med löneskatt innebar dessa engångspremier en kostnad på 7,8 mnkr.

Pensionskostnaderna översteg, trots en viss marginal budgeterad i förhållande till pensionsadministratörens prognos, budget med 9,2 mnkr. I budget 2020 har budgeten för pensionskostnaderna utökats med 2 mnkr, dels genom ramtillskott, dels genom omfördelning inom finansförvaltningen.

Finansförvaltningens underskott begränsades bland annat av realisationsvinster från fastighetsförsäljningar, till följd av att semesterlöneskulden minskade istället för att öka som budgeterat samt för att övriga kostnader blev lägre än förväntat.

Till det lägre underskottet bidrar också att två större poster med ett positivt netto på 1,2 mnkr redovisas under finansförvaltningen. Intäkter om 19,4 mnkr avseende schablonbidrag för flyktingmottagande från tidigare år redovisas som en engångsintäkt (se avsnittet redovisningsprinciper för förklaring). Kostnader om 18,2 mnkr avseende bidrag till statlig infrastruktur gällande medfinansiering av cirkulationsplats väg 49/201 ("MIO-rondellen") och finansiering av cirkulationsplats på Fågelviksleden ("Baggeborondellen") har kostnadsbokförts 2019 efter beslut om detta på kommunfullmäktiges sammanträde i november.

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt, belopp i Tkr	Utfall 2019-12-31	Budget	Avvikelse
Skattefinansierad verksamhet:			
Baggeboskolan	103 664	112 017	8 353
Trafiklösning Fågelviksleden	0	3 500	3 500
Asfaltering	3 381	6 599	3 218
Fastighetstekniska investeringar	4 404	6 188	1 784
Inventarier Allégården efter brand	55	3 000	2 945
Nybobadet interiört	2 913	2 791	-122
Fordon Gata/Park-avdelningen	2 016	2 600	584
Tidavadsgatan – cirkulationsplats riksväg 49/Fågelviksleden	80	2 500	2 420
Ventilation förskolan Kullbyttan	0	2 500	2500
Sporthall (entré och servering)	77	2 445	2 368
GC-väg Fågelviksleden-Parkgatan	425	2 000	1 575
Gatubelysning	1 892	2 000	108
Gestaltningprogram - stadsparksdammen	1 232	1 624	392
Ventilation Nyboskolan	1 465	1 500	35
Övriga investeringar*	4 682	10 960	6 278
Summa – skattefinansierat	126 286	162 224	35 938
Exploateringsprojekt helt/delvis intäktsfinansierade:			
Exploatering Baggebolet 1:80	0	3 400	3 400
Exploatering Häggetorp	57	1 273	1 216
Övriga exploateringsprojekt*	209	500	291
Summa – exploateringsprojekt	266	5 173	4 907
Avgiftsfinansierad verksamhet:			
Östra Tibro – avlopp	394	4 400	4 006
Östra Tibro – anslutningsavgifter	0	-1 500	-1500
Hönsa vatten och avlopp	0	3 500	3 500
Hönsa – anslutningsavgifter	0	-600	-600
Karlshaga –Rankås vattenledning	0	2 200	2 200
Sörsågen vatten och avlopp	1 522	1 200	-322
Sörsågen – anslutningsavgifter	0	-400	-400
Övriga investeringar*	2 580	4 711	2 131
Summa – avgiftsfinansierad verksamhet	4 496	13 511	9 015
Summa investeringar	131 048	180 908	49 860

Den ursprungliga investeringsbudgeten för 2019 uppgick till 147,9 mnkr. Till detta lades 45,6 mnkr av outnyttjade medel från 2018 års budget. Under 2019 beslutade kommunfullmäktige att omföra 1 mnkr från 2020 års investeringsbudget till 2019 avseende ombyggnation av kommunens avloppsreningsverk. Kommunfullmäktige beslutade även om tilläggsanslag för VA-projektet Noloset (0,5 mnkr). Vidare beslutade kommunfullmäktige att kostnadsföra två projekt avseende byggnation av cirkulationsplatser, vilket medförde att investeringsbudgeten minskade med 14,1 mnkr. Den slutliga investeringsbudgeten uppgick därmed till 180,9 mnkr.

Årets nettoinvesteringar uppgick till 131,0 mnkr. 126,3 mnkr avsåg skattefinansierad verksamhet och 4,5 mnkr avsåg avgiftsfinansierad verksamhet.

Under 2019 inleddes kommunens projekt med att byta ut befintlig gatubelysning. Under året har kommunen bytt ut cirka 560 befintliga armaturer till LED. Genom detta projekt förväntas kommunen spara cirka 120 tkr i energikostnader årligen. Hela Fagersanna, delar av Skattegården och Häggetorp har nu helt nya LED-armaturer.

Under sommaren kunde kommunens beläggningsarbete återupptas igen, efter en långvarig upphandlingsprocess. Omfattande asfalteringsarbeten har skett på flera ställen i Tibro för cirka 3,4 mnkr och resterande medel överförs till 2020.

Investeringsbudgeten för det planerade underhållet på kommunens fastigheter uppgick till 6,2 mnkr varav 1,7 mnkr flyttas till 2020. Arbetet har bland annat omfattat förbättrad brandsäkerhet på förskolor och skolor, nya duschtrummen på skolor

Byggnationen av Baggeboskolan

Projekt, mnkr	2017	2018	2019	Budget	Kvar
Baggeboskolan	3,9	51,1	103,6	227	68

Under 2019 har Baggeboskolan vuxit fram steg för steg. Stomresningen inleddes den 14 januari och blev klar i månadsskiftet mars-april. Därefter har alla icke-bärande ytterväggar monterats, liksom skolans tak. I maj startade arbetet med innerväggar och i juni påbörjades murningen av skolans tegelfasad liksom arbetet med tekniska installationer. I september påbörjade NCC monteringen av träribborna på sporthallens fasad och arbetet med golvläggning och invändig målning kom igång. Även utemiljöerna håller på att ta form. Skolan tas i bruk hösten 2020.

Total budget: 227 mnkr

Restaureringen av stadsparksdammen

Stadsparksdammen rustades upp under perioden december 2018–september 2019. Dammen har gjorts grundare och bundits samman med Tibrobäckens. Flera nya öar har anlagts, en träbrygga har satts upp vid dammens västra sida, ny belysning har monterats och det har planterats strandväxter, buskar och träd runt dammen. Projektet är både en del av kommunens långsiktiga satsning på att försköna offentliga miljöer i Tibro och en statligt finansierad naturvårdssatsning.

Total budget: 1,6 mnkr, plus statligt naturvårdsbidrag 0,4 mnkr

och uppgradering av styr- och reglerutrustning i kommunens fastigheter. Utrymmen för verksamhetsnära källsortering har skapats på Ransbergs skola, Häggetorpsskolan, Bäckliden samt Nyboskolan. Arbetet med källsortering kommer att fortsätta under 2020.

Under våren utfördes ledningsarbeten fram till Sörsågen för att möjliggöra anslutning till vatten och avlopp för cirka 15 fastigheter. Under sommaren har nya VA-ledningar lagts ned i Nybogatan och i Karlsholmsgatan har även ett stort reliningsarbete genomförts.

Kommunen har medverkat till anslutning av cirka 17 fastigheter runt Noloset i norra Tibro. Där har en ny pumpstation samt ledningar placerats till denna för anslutning av fastigheterna till en kostnad av 0,6 mnkr. Dessutom har ett arbete påbörjats

Upprustningen av Nybobadet

Våren 2018 tvingades Nybobadet stängas på grund av omfattande skador på anläggningens bärande konstruktioner. Renoveringen inleddes i augusti 2018 och var färdig i månadsskiftet maj-juni 2019. Fastigheten har dränerats om, de bärande konstruktionerna har förstärkts, reningsbassängen i källaren har kapslats in i en sluten tank, en ny bassäng har satts in och det har genomförts en rejäl renovering av bassänghallen och alla dusch- och bastuutrymmen.

Total budget: 8,0 mnkr kronor, varav 2,8 mnkr 2019

med att ersätta en tryckavloppsledning utmed väg 49 mellan den pumpstation som ligger vid korsningen till Kateryd och avloppsreningsverket, totalt cirka 1,4 km ledning.

Under 2019 har även projekteringen för ombyggnad av avloppsreningsverket startat. Det projektet fortsätter under 2020 med projektering och upphandling.

Redovisningsprinciper

Tibro kommun följer Lag om kommunal bokföring och redovisning, men saknar en fullständig dokumentation av redovisningssystemet som lagen i 3 kap 11 § föreskriver.

Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, har till uppgift att utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting och lämnar rekommendationer i redovisningsfrågor. Kommunen följer i stort dessa rekommendationer.

Anslutningsavgifter

Anslutningsavgifter för vatten, avlopp och fjärrvärme skuldbokförs för att sedan intäktföras successivt i takt med investeringens avskrivningstid. I balansräkningen redovisas denna post under långfristiga skulder.

Bidrag till infrastrukturella investeringar

Enligt rekommendation 6.2 ska medfinansiering av infrastrukturella satsningar från kommuner tas upp i balansräkningen med en avskrivningstid på max 25 år alternativt redovisas som en kostnad i resultaträkningen.

I bokslut 2019 redovisas Tibro kommuns finansiering av cirkulationsplats vid Fågelviksleden som en kostnad i resultaträkningen samt som en övrig avsättning om 11,5 mnkr. Kommunen kommer att bygga cirkulationsplatsen år 2020, men vid färdigställandet övertas ägande och drift av Trafikverket.

I bokslut 2014 redovisades Tibro kommuns framtida medfinansiering av E20 som en kostnad i resultaträkningen. Tibros finansiering, 6 mnkr, antogs vid bokslutet 2014 uppgå till drygt 7 mnkr med indexuppräknings. Detta belopp har bokförts som en övrig avsättning. Det skuldbokförda beloppet har inte reviderats i bokslutet 2019. Index har hittills utvecklats i en lägre takt men osäkerhet om slutligt utbetalningsdatum och kommande indexutveckling gör att kommunen tillämpar en försiktighetsprincip och inte reviderar ner åtagandet.

Investeringsbidrag

Investeringsbidrag redovisas som en långfristig skuld och återförs under anläggningens nyttjandeperiod.

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Färdigställda investeringar aktiveras och läggs upp som en tillgång i balansräkningen.

Till investeringar räknas kapitalvaror som kostar mer än ett basbelopp. Köp av datorer och annan IT-utrustning betraktas som en driftskostnad (reinvestering).

Från och med räkenskapsåret 2014 ska materiella anläggningar delas upp i separata komponenter om skillnaden i nyttjandeperiod är väsentlig mellan anläggningens olika delar. Enligt RKR:s rekommendation 11.4 har komponenterna i allmänhet olika långa nyttjandeperioder och skrivs därför av separat. Återanskaffning av en komponent ska anses vara anskaffning av en ny anläggningstillgång.

Rekommendationen anger även att äldre, större anläggningar ska delas upp i komponenter. När det gäller kommunens större befintliga verksamhetslokaler så är det främst skollokaler med låga bokförda värden. Tibro kommun kommer inte dela upp dessa i komponenter då bedömningen är att det i nuläget inte skulle påverka redovisningen väsentligt.

Från och med 2016 har komponentredovisning tillämpats av planerat underhåll på fastigheter. Från 2017 har investeringar avseende planerat asfaltsunderhåll komponentindelats. Tibro kommun använder sig av följande komponenter för fastigheter:

Fastigheter	År
Mark	0
Markanläggning	30
Stomme	80
Stomkomplettering	30
Yttertak (tätskikt och avvattning)	30
Fasad (ytbeklädnad, fönster, dörrar)	25-35-50-80
Inre ytskikt	20
El, tele, hiss, ventilation	25
Teknik	15
Värme och sanitet	40
Storkök	20

Tabellen nedan visar kommunens komponenter för gata; kategorier av anläggningar samt komponenternas andel av anskaffningsvärdet och avskrivningstid. Någon komponentfördelning görs inte gällande gatubelysning, trafiksignaler, lekplatser eller parker.

Gata		Andel	År
Huvudgata	Väggkropp	80 %	0
	Slitlager	20 %	15
Lokalgata	Väggkropp	80 %	0
	Slitlager	20 %	40
Gång- och cykelväg	Väggkropp	90 %	0
	Slitlager	10 %	40
Parkering	Väggkropp	80 %	0
	Slitlager	20 %	40
Torg	Väggkropp	60 %	0
	Slitlager	40 %	40

För övriga investeringar tillämpas följande avskrivningstider:

Inventarier	10 år (alt 5 år)
Arbetsmaskiner	10 år (alt 5 år)
Transportmedel	5 år (alt 10 år)

Exploateringsredovisning

Tibro kommun har under 2019 påbörjat ett arbete med att se över redovisningen av exploatering så att denna följer gällande rekommendationer.

Vid bokslut 2018/2019 fanns 12,6 mnkr bokförda som omsättningstillgångar. Under 2019 har dessa rättats genom att omföras till anläggningstillgångar.

Pensionsskulden

Uppgifter avseende pensionsskulden återfinns både i balansräkningen och utanför denna enligt den så kallade blandmodellen.

Kommunens samlade pensionsskuld uppgick till 236,6 mnkr den 31/12 2019. Under avsättning finns 8,8 mnkr redovisat. Som ansvarsförbindelse finns upptaget de pensionsförpliktelser som har intjänats före 1998. Åtagandet uppgår till 227,8 mnkr i bokslutet 2019.

Tibro kommun följer rekommendation 2.1 om särskild avtalspension och visstidspension, som säger att avsättningen och ansvarsförbindelsen även ska omfatta förtroendevaldas pensioner.

Redovisning av leasingavtal

RKR har i rekommendation nummer 13.1/2006 behandlat redovisning av leasingavtal. Man skiljer på två typer av leasingavtal, finansiella och operationella. Ett finansiellt avtal kan sägas motsvara ett köp av ett objekt medan ett operationellt motsvarar hyra av objektet. Syftet med klassificeringen är att ge en rättvisande bild av leasingavtalet.

I rekommendationen anges att ett leasingavtal med en avtalsperiod på högst tre år får redovisas som ett operationellt leasingavtal oavsett om det annars följer kriterierna för ett finansiellt avtal. Leasingavgiften för operationella leasingavtal (exklusive avgifter för service, försäkring och underhåll) fördelas linjärt över leasingperioden.

Kommunen har ingen förteckning över aktuella leasingavtal. Vid årsskiftet finns inga för ekonomivdelningen kända finansiella leasingavtal.

Särredovisning av den avgiftsfinansierade verksamheten

Den avgiftsfinansierade VA-verksamheten ska, enligt den VA-lag som började gälla 2007, redovisas i en särskild resultat- och balansräkning. Av tilläggsupplysningar ska det framgå hur huvudman "fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet som huvudmannen drivit".

I bokslut 2013 lyftes det ackumulerade resultatet avseende VA ur det egna kapitalet och redovisades istället som en skuld till VA-kollektivet i balansräkningen. Tanken är att över- och underskott avseende VA-verksamheten ska jämnas ut över en treårsperiod.

Från och med bokslutet 2014 redovisas även det ackumulerade resultatet från fjärrvärme- och renhållningsverksamheten som en skuld/fordran i balansräkningen. Resultatet har tidigare redovisats som en specificerad del av det egna kapitalet. Även för dessa verksamheter är det tänkt att över- och underskott ska jämnas ut över tid.

Sammanställd redovisning (Koncernen)

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning kapitel 12. Redovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Med förvärvsmetoden menas att vid förvärvstillfället förvärvat eget kapital i kommunala bolag eliminerats, varefter intjänat kapital räknats in i koncernens eget kapital.

Utgångspunkten för koncernredovisningen är balans- och resultaträkningarna för kommunen och koncernbolagen. Interna mellanhavanden mellan de ingående enheterna i koncernen elimineras i allt väsentligt. Att sedan dra samman kommunen och företagens räkenskaper till en redovisningsenhet kallas konsolidering.

Schablonersättning för flyktningsmottagande

Fram till och med 2018 har Tibro kommun skuldbokfört de ersättningar från Migrationsverket för nyanlända personers etablering och introduktion som inte har nyttjats.

Kommunen har under 2019 ändrat sin bokföring av schablonersättningen så att den överensstämmer med god redovisningssed. Vid årsskiftet 2018/2019 fanns 19,4 mnkr skuldbokförda. Under 2019 har dessa intäktsredovisats och från och med detta bokslut kommer inga medel att finnas skuldbokförda för framtida åtaganden utan ersättning intäktsförs i samband med utbetalningarna.

Politiskt styre

Fördelning av mandat i kommunfullmäktige

Parti	KF 2019-2022
Socialdemokraterna	11
Liberalerna	4
Moderaterna	6
Sverigedemokraterna	7
Centerpartiet	3
Kristdemokraterna	3
Vänsterpartiet	1

Ledamöter i kommunstyrelsen 2019

Socialdemokraterna: Rolf Eriksson, Rasmus Hägg och Lina Dahm

Liberalerna: Ann Ohlsson och Lena Åberg

Centerpartiet: Anna-Karin Johansson

Moderaterna: PeO Andersson och Mikael Faleke

Kristdemokraterna: Maria Maric´

Sverigedemokraterna: Åse Nicklasson och Kristoffer By

Ledamöter i kommunfullmäktige 2019

Socialdemokraterna: Rolf Eriksson, Anne-Marie Wahlström, Rasmus Hägg, Lina Dahm, Jan Hanna, Bengt Ferm, Susanne Johansson, Jörgen Strende, Gunnel Johansson, Thomas Carlsson och Ingela Lager.

Moderaterna: PeO Andersson, Ann-Britt Danielsson, Hampus Borg, Mikael Faleke, Per-Olof Qvick och Bodil Olsson.

Liberalerna: Alda Danial, Claes Jägevall, Peter Söderlund och Ann Ohlsson.

Sverigedemokraterna: Åse Nicklasson, Thomas Morell, Heinz Barath, Kristoffer By, Lennart Thunborg, Marianne Karlsson och Per-Olof Lilja.

Centerpartiet: Anna-Karin Johansson, Stefan Grad och Micael Algotsson.

Kristdemokraterna: Maria Maric´, Kjell-Åke Johansson och Jan Lundqvist.

Vänsterpartiet: Martin Toresson

Verksamhetsberättelse

Resultatredovisning – kommunfullmäktiges mål

Arbetet med att utveckla mötesplatser har fortsatt under 2019, bland annat så har stadsparksdammen – där det bjöds på en spektakulär eldshow under årets Ljusvandring – fått en rejäl ansiktslyftning och det har skapats en ny samlings- och grillplats på Rankås fritidsområde. Kommunens hållbarhetsarbete har utvecklats under året, bland annat genom att måltidsavdelningen tar tillvara på frukt och grönsaker som ICA Supermarket annars skulle ha fått slänga. Projektet Hjetiborg mot rasism genomfördes i syfte att skapa medvetenhet om vardagsrasism och minska utanförskap. Foto: Tobias Olsson, Shauto, Johanna Broo Asplund och Christina Froh

Arbetet med att stärka Tibro som en attraktiv kommun för både boende och besökare i linje med intentionerna i Vision Tibro har fortsatt 2019. Kommunen har haft en positiv befolkningsutveckling under året. Antalet invånare har ökat från 11 168 till 11 240.

Kommunfullmäktiges två övergripande mål har varit styrande för årets arbete i kommunens verksamheter. Enligt dem ska vi som arbetar i kommunen sträva efter att erbjuda en välfärdsservice av hög kvalitet och spännande mötesplatser som gör att både boende och besökare trivs i kommunen. Kommunen ska också stödja en konkurrenskraftig handel och bidra till en positiv utveckling för näringslivet i Tibro.

Mål 1: Stärka Tibro som attraktiv kommun för invånare och besökare där mångfald ses som en tillgång

Strategi:

- Skapa en trygg hemvist där mångfald är en tillgång.
- Verka för en hållbar tillväxt ur ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter.
- Skapa förutsättningar för livslångt lärande för alla Tibrobor.
- Fortsätta utveckla våra mötesplatser.

Förväntat resultat:

- Nöjdare och stoltare Tibrobor.
- Tibro kommun har tagit ytterligare steg mot att uppnå de lokala miljömålen.
- Tibros placering i SKR:s öppna jämförelser för grundskolan förbättras.
- Tydligare struktur i arbetet för vuxnas lärande.
- Insatser som motverkar utanförskap genomförs.
- Insatser som stödjer barns och ungas möjligheter till hälsosamma levnadsvanor genomförs.
- Fortsatt utveckling av intressanta områden och mötesplatser i Tibro.
- Fler besökare till Tibro.

Måluppfyllelse

Nöjdare och stoltare Tibrobor

Nöjdheten och stoltheten bland Tibrobor mäts med hjälp av Statistiska centralbyråns, SCB:s, medborgarundersökning där det särskilt fokuseras på hur invånarna bedömer kommunen som en plats att leva och bo på samt om de rekommenderar vänner och bekanta att flytta till Tibro. SCB:s medborgarundersökning genomfördes hösten 2019. Av resultaten framgår att invånarnas bedömning av kommunen som en plats att leva och bo på har tappat från 58 (2017) till 56 (2019). En marginell förändring men där trenden över tid kan vara viktigare. På frågan "Kan du rekommendera vänner och bekanta att flytta till Tibro?" ligger bedömningen kvar på samma nivå, 57, som 2017.

Under året har flera utvecklingsinsatser genomförts för att stärka kommunens attraktivitet. Till exempel har en satsning gjorts på att kommunicera med hjälp av korta filmer om engagerade Tibrobor och det som är aktuellt i kommunen. Filmerna finns tillgängliga på kommunens hemsida och Facebooksida. Korta filmer är ett effektivt sätt att nå ut till fler kommuninvånare.

Lokala miljömål

Inom ramen för kommunfullmäktiges beslutade strategi om att verka för en hållbar tillväxt ur ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter genomfördes en nulägesanalys under 2018 gällande kommunens miljöarbete, enligt tidigare beslut om lokala miljömål. Detta i syfte att formulera en strategi för kommunens fortsatta miljöarbete. Under våren 2019 presenterades resultatet av nulägesanalysen och ett förslag till fortsatt arbete för kommunstyrelsen. Beslut fattades om att utse en miljöstrategi inom befintlig organisation på kommunledningskontoret samt att en miljöstrategi för kommunen ska arbetas fram inom ramen för pågående målstyrningsarbete.

Det miljöstrategiska arbetet påbörjades under hösten i tätt samarbete med målstyrningsarbetet och arbetet med den nya översiktsplanen.

Under året togs beslut om att anlägga en solcellsanläggning på Baggeboskolan som ska vara klar till november 2020.

Samtliga kommunens äldreboenden ingår i projektet Resurssmart äldreboende som syftar till att minska avfallet från verksamheten. Projektet genomförs under 2020.

Måltidsavdelningen inledde våren 2019 ett samarbete med ICA Supermarket för att minska matsvinnet. Frukt och grönsaker, som annars skulle ha fått slängas, hämtas tre gånger i veckan och används i kommunens kök.

Kommunen har tagit ytterligare steg mot att uppnå de befintliga miljömålen genom att fortsätta effektivisera energianvändningen och öka andelen förnyelsebar energi. 570 gatubelysningsarmaturer med tillhörande styrning har bytts ut till LED-teknik.

Grundskola

I Öppna jämförelser – Grundskola 2019 samlar Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, centrala nyckeltal som beskriver grundskolans resultat och resurser. Av årets nationella rapport framgår att skolresultaten har förbättrats på flera av de centrala nyckeltalen. Det kan dock inte förbises att resultaten mellan olika elevgrupper skiljer sig åt, till exempel kopplat till föräldrarnas utbild-

ningsnivå och elevernas migrationsbakgrund, en situation Tibro delar med riket.

Tibro kommun har haft en positiv resultatutveckling inom grundskolan under perioden 2014–2019. Inom ett antal väsentliga nyckeltal har resultatet förbättrats fem år i rad. Från och med 2019 släpper inte SKR någon rankinglista mellan Sveriges 290 kommuner och därmed utgår den ur resultatredovisningen.

Andelen behöriga till gymnasieskolan har ökat kraftigt. 2019 var 89,4 % av eleverna behöriga till ett yrkesprogram, en ökning med knappt fem procentenheter. Detta visar att Tibro kommun hör till den fjärdedel i landet där flest elever är behöriga till ett nationellt program på gymnasiet.

Allt fler grundskoleelever i Tibro kommun når kunskapskraven i alla ämnen. 2019 nådde 80,5 % av eleverna kunskapskraven i alla ämnen, vilket är en ökning med fem procentenheter. Det betyder att Tibro kommun ligger bland de 25 % bästa kommunerna utifrån detta nyckeltal.

Med hänsyn taget till olika socioekonomiska aspekter som behov av ekonomiskt bistånd, nyinvandrade elever (0–4 år), föräldrars utbildningsnivå, kön och andel elever med okänd bakgrund så är resultatet för Tibro kommuns grundskolor 7,6 procentenheter bättre än förväntat.

Vuxnas lärande

En plan för utvecklingen av kommunens kompetenscentrum har inte antagits. Då barn- och utbildningsnämnden tagit beslut om att köpa all vuxenutbildning av Skövde kommun förändras Tibro Kompetenscenters uppdrag, vilket gör att någon utvecklingsplan inte kommer upprättas för enheten. Däremot ska det tas fram en verksamhetsplan för studie- och yrkesvägledning samt för arbetsmarknadsenhetens arbete i syfte att uppnå målen minskad arbetslöshet samt ökad utbildningsnivå i kommunen.

Insatser mot utanförskap

Under 2019 har projektet Hjotiborg mot rasism genomförts. Syftet med projektet var att öka medvetenheten och kunskapen om vardagsrasism. Olika kunskaphöjande insatser har erbjudits till allmänheten, kommunanställda, föreningsliv och näringsliv samt till barn och unga genom skolan. Ett resultat av projektet är en årligen återkommande kampanjvecka mot rasism i mars. En studie har också genomförts på högstadieskolorna i Hjo, Tibro och Karlsborg om vardagsrasism och hur det tar sig uttryck.

De nyanlända som tas emot i kommunen upplever att de får ett bra bemötande, relevant information och vägledning vid mottagandet i kommunen. Uppföljning har skett kontinuerligt och genom brukarundersökning i egen regi hösten 2019. Målsättningen är att minst 70 % ska vara nöjda med kontakten med integrationsenheten. Av de 20 % som svarade på enkäten är 87 % mycket nöjda med kontakten med integrationsenheten.

En satsning har gjorts på yrkesvuxutbildning med språkstöd. Insatsen har i stort fallit väl ut och mött de behov som avsågs. Integrationsmedel har även beviljats till studieförbunden ABF och Vuxenskolan och föreningarna Looz och Tibro längs åna för integrationsfrämjande aktiviteter och insatser.

En fortsatt satsning på lovaktiviteter har gjorts för de lovpengar som staten bidragit med. Satsningen fortsätter under kommande lov med verksamhet som Kultur & Fretid arrangerar tillsammans med föreningar och enskilda.

Under året har Arbetsmarknadsenheten dragit igång drop-in-verksamheten Mötesplatsen igen för att öka tillgängligheten till stöd för arbets-sökande Tibrobor. Inredia håller på att utvecklas som mötesplats. Bland annat har huset börjat marknadsföras som en plats där man enkelt kan slå sig ner och arbeta. Foto: Lenita Carlsson och Tobias Olsson, Shautu

Familjecentralen är en mötesplats för barnfamiljer i Tibro. Familjecentralen erbjuder rådgivande samtal och olika typer av kurser riktade till vårdnadshavare. För att främja integration är några kurser direkt riktade till föräldrar som är nya i Sverige. Familjecentralen har en viktig neutral och förebyggande verksamhet för att främja psykisk hälsa för familjer. En annan mötesplats och förebyggande integrationsinsats är samverkansprojektet Skattegården, som bidragit till ökad närvaro av kommunens medarbetare i denna stadsdel.

Uppföljning av genomförda folkhälsoinsatser – hälsosamma levnadsvanor för barn och unga

En rapport om folkhälsoarbetet i Tibro är framtagen. Föreläsningar till invånare har genomförts på temat psykisk hälsa och Må Bra-veckan genomfördes i maj.

Den 8 november arrangerade Tibro kommun, primärvården och folktandvården en hälsomässa i kommunhuset för att presentera utbudet av förebyggande hälsoinsatser i Tibro. Mässan vände sig till föräldrar, barn, unga och äldre.

Utveckling av mötesplatser i Tibro

Arbetet med utveckling av områden och mötesplatser har fortsatt under 2019. Biblioteket, musikskolan, fritidsgården Dojan och museet har alla utvecklat sina verksamheter till att bli attraktiva mötesplatser. Samverkan för att nå dit har varit berömvärd.

Under 2019 har fritidsområdet Rankås utvecklats ytterligare som mötesplats. Bland annat har Friluftsförbundet numera en samlingsplats och grillplats i området.

Utvecklingen av Inredia är ett ständigt pågående arbete. Under 2019 har öppna föreläsningar för allmänheten, Inredia:Talks, införts och en välbesökt föreläsning med inredningsbloggaren Frida Ramstedt arrangerades under möbeldagarna för att locka fler besökare till det årligen återkommande möbel- och inredningsevenetet. Dessutom marknadsför Inredia tydligare som en möjlig, tillfällig arbetsplats.

Ombyggnationen och restaureringen av ankdammen som genomfördes under året är ett led i att utveckla stadsparken till en attraktiv mötesplats. Den avslutande eldshowen på årets ljusvandring, som lockade en stor samling Tibrobor och besökare, ägde rum vid dammen.

En centralt belägen plats som har potential att utvecklas till en attraktiv mötesplats är området runt den nedlagda järnvägen, stationsområdet, i centrala Tibro. Under hösten genomfördes projektet The good, the bad, the ugly i syfte att kartlägga hur området skulle kunna användas i framtiden. Resultatet av projektet blev en meny av åtgärder, som vaskades fram ur förslagen från medborgardialogen om stationsområdet 2018-2019 och de idéer som väcktes vid de skaparworkshops och den resursinventering på företag som genomfördes inom ramen för projektet. Menyn kommer att presenteras för Tibroborna 2020. En grupp arkitektstudenter från Chalmers har också tagit fram förslag på hur stationsområdet och ett antal andra platser i Tibro skulle kunna utvecklas som mötesplatser.

Fler besökare till Tibro

Flera evenemang har genomförts under året för invånarna men också för att locka fler besökare till Tibro. Nya former av evenemang har genomförts, liksom Möbeldagarna, ljusvandringen och ett Exportmarknadsseminarium.

Diggilooturnén gästade Tibro 10 augusti och det blev en succé. Cirka 5 000 personen gästade Diggiloo på Ånapan.

Mål 2: Bidra till ett kreativt och nyskapande näringsliv

Strategi:

- Bidra till ett inkluderade, hållbart och nyskapande näringsliv.

Förväntat resultat:

- I Svenskt Näringslivs ranking ska kommunen förbättra sin placering (2018: plats 152).
- I Handelns utvecklingsråds handelsindex ska kommunen förbättra sin placering (2017: 65).
- Fler nya företag etablerar sig i Tibro.
- En större andel av unga och utrikesfödda får anställning eller startar eget företag.

Måluppfyllelse:

Näringslivsranking

Arbetet fortskrider utifrån näringslivsprogrammet 2018-2020. Under 2019 fortsatte Tibro sin resa nedåt på Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimat och slutade på plats 188, en försämring med 36 placeringar jämfört med året innan. Generellt kan sägas att värden i rankingen som baseras på fakta och statistik visar en positiv utveckling, medan de delar som har sin grund i attitydundersökningen är de värden som sänker helheten. Eftersom attityddelen av undersökningen väger tungt i det sammanvägda indexet har Tibro en fortsatt nedåtgående trend i undersökningen.

Att vända känslan av framtidstro, tillit och engagemang för den gemensamma utvecklingsresan är en längre process än vad som kan utläsas i siffror av enstaka års förändringar. Dock är trenden för Tibro tydlig och ett medvetet arbete är också inlett för att hitta och spinna på de faktorer som ger kraft framåt. Dialogen med företag i Tibro sker på många arenor, bland annat på det av kommunen under året inrättade Näringslivsrådet och vid de företagsbesök som genomförs i olika former och omfattning.

Tabell 5: Näringslivsranking i Sverige

År	2015	2016	2017	2018	2019
Placering	55	70	151	152	188

Handelsindex

När det gäller handelns utveckling är egentligen siffror som Handelsindex inte längre riktigt relevanta. Handels Utredningsinstitut HUI har slutat att göra Handelsindex på samma sätt som tidigare, vilket gör att jämförbara siffror inte kommer att finnas tillgängliga framöver. 2019 års statistik avser 2018, då Tibros samlade index slutade på 65 (dagligvaror 74, sällanköp 56). När det gäller handel och handelsutveckling kan räkning av butiker och arbetsställen göras för att se om det går upp eller ner, liksom att studera utvecklingen av handels- och serviceföretagens omsättning och vinster med mera. Handelsindex är endast ett mått på hur handeln utvecklas. Café- och restaurangverksamhet, service och tjänster liksom e-handel saknas där. I takt med att nya handelsstrukturer och konsumtionsmönster etableras flyter också gränserna mellan fysisk handel och e-handel samman, att säga vad som är vad blir allt mer komplicerat och kanske heller inte intressant. Vad som däremot är viktigt är att med hjälp av en etableringsstrategi bestämma sig för vad som är önskvärt utifrån efterfrågan och möjligt utbud.

Tabell 6: Handelsindex, Tibro

År	2015	2016	2017	2018	2019
Dagligvaror	78	77	76	75	74
Sällanköp	55	57	56	55	56
Total detaljhandel	67	67	66	65	65

Antal nätverksträffar och företagsbesök

Under året har Tillväxt Tibro genomfört sju Tibrofrukostar och sammantaget ett femtontal branschspecifika nätverksträffar inom handel- och besöksnäring, för fastighetsägare, landsbygdsföretagare och företag inom trä, möbler och inredning. Vidare har två upphandlingsträffar riktade direkt mot specifika branscher inför kommande tjänsteupphandlingar hållits. Inför 2020 har

Tillväxt Tibro säkerställt strategier och samarbeten som ger tydligare fokus på olika frågor som är viktiga för näringslivets utveckling, såväl Tibrospecifikt som i större perspektiv.

Antal nya företag som etablerat sig i Tibro

För att följa utvecklingen i befintligt näringsliv samt nyföretagsutvecklingen prenumererar Tibro kommun på tjänster via Bolagsverket och Bisnis Analys. Enligt Bisnis Analys registrerades 57 nya företag i Tibro kommun varav 33 enskilda firmor, 23 aktiebolag och ett handelsbolag, vilket är något färre än 2018 men i nivå med antalet företagsetableringar 2017.

Tabell 7: Antal nystartade företag i Tibro

År	2016	2017	2018	2019
Nystartade företag	68	55	66	57
Rådgivning via Nyföretagarcentrum	18	20	23	30

Av de 30 rådgivningar Nyföretagarcentrum gjort i Tibro under förra året har åtta lett till nya registrerade företag.

Andel unga och utrikesfödda i arbete

Andelen arbetslösa har över en flerårsperiod gått ner både bland utrikesfödda och ungdomar. Högkonjunkturen är den främsta orsaken till detta. Många av dem som idag är arbetslösa står långt från arbetsmarknaden och behöver mer stöd.

Tibro Kompetenscenter har under året arbetat med olika insatser för att motverka ungdomsarbetslöshet och utanförskap. Exempel på detta är Ung Arena, "Bron till arbete" och "Mötesplatsen".

Ung Arena riktar sig till ungdomar i åldern 18-29 år och är ett samverkansprojekt med andra kommuner i Skaraborg. Inslag i detta projekt är motivationshöjande insatser och att deltagare får prova på olika aktiviteter.

"Bron till arbetsmarknaden" är ett samarbete mellan Tibro Kompetenscenter och Arbetsförmedlingen. Målgruppen för projektet är personer som idag står långt ifrån arbetsmarknaden, som aldrig har förvärvat arbetat eller helt eller delvis saknar utbildning. Aktiviteter är bland annat att kartlägga deltagarnas studie- och arbetsnivå och kunskaper samt att skapa en handlingsplan för varje deltagare.

För att skapa en högre tillgänglighet för kommunens invånare har arbetsmarknadsenheten startat Mötesplatsen igen. Mötesplatsen är en drop-in-verksamhet, där medborgarna kan få vägledning och coaching i snabbare ärenden utan att boka tid. De kan till exempel få hjälp med att söka arbete, skriva CV, ansöka till olika utbildningar och ta kontakt med olika myndigheter.

Tabell 8: Andel arbetslösa, unga och utrikesfödda, %

År	2015	2016	2017	2018	2019
18-24 år	15,3	15,5	11,3	11,2	10,1
Utrikesfödda	39,8	42,9	38,9	34,9	34,1
Totalt	10,9	11,3	9,6	9,4	9,9

Resultatredovisning – nämndernas mål

Onsdagen den 22 maj återinvigdes badhuset i Tibro efter en omfattande renovering. Ordförandena i kultur- och fritidsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden, Jörgen Strende och Bengt Ferm, invigningstalade och invigningsbadade tillsammans. Badet spelar en viktig roll i Kultur & Fritids arbete med att skapa mötesplatser som inbjuder till aktivitet och integration. Socialförvaltningen har under året börjat arbeta med trygg hemgång i syfte att förbättra möjligheterna för Tibrobobor som vårdats på sjukhus att flytta hem igen. Inför EU-valet gjorde kommunen en medveten satsning på att öka valdeltagandet i Tibro med hjälp av informationsinsatser, ambulande röstmottagare och generösa öppettider i förtidsröstningen. Foto: Christina Froh samt klipp från tidningen SLA

Kommunstyrelsen

Mål 1: Öka tillgängligheten till den kommunala servicen för såväl invånare, besökare som näringsliv

Strategi:

- Med utgångspunkt i resultatet av medborgarundersökningen 2017 identifiera verksamhetsområden att förbättra för att öka värdet på NMI inför medborgarundersökningen 2019.
- Utveckla utbud och tillgång till kommunens e-tjänster, ökad självservice.
- Beslut om och implementering av riktlinjer för telefoni och e-post.

Förväntat resultat:

- Ökat NMI-värde i medborgarundersökningen 2019. NMI betyder NöjdMedborgarIndex.
- Antalet e-tjänster och nyttjandegrad av e-tjänsterna.
- Tillgänglighet på telefon och e-post mäts med hjälp av servicemätningen i KKiK, kommunens kvalitet i korthet.

Måluppfyllelse:

SCB:s medborgarundersökning genomfördes hösten 2019. NMI-värdet har sjunkit från 56 (2017) till 55 (2019). NMI-värdet är en

sammantagen bedömning kring medborgarnas nöjdhet med kommunens verksamheter och service. Resultaten på de olika delarna som ingår i NMI-värdet varierar, där resultaten inom vissa verksamhetsområden har förbättrats och inom andra försämrats. Bemötande och tillgänglighet ligger kvar på samma nivå som förra gången. Bland annat gymnasieskolan, råddningstjänsten, gång- och cykelvägar och gator har ökat värdet i bedömningen. Medan äldreomsorgen och stöd för utsatta personer har minskat i bedömningen.

Riktade marknadsföringsinsatser genomfördes för att öka svarsfrekvensen i medborgarundersökningen jämfört med 2017. Svarsfrekvensen ökade från 42 % till 47 %.

En ny betaltjänst har lanserats där medborgare som anmäler sig till olika verksamheter kan genomföra betalningar elektroniskt. Det är en e-tjänst som väsentligt underlättar för både invånarna och administrationen inom kultur- och fritidsförvaltningen. Ytterligare behov av e-tjänster kring ekonomihantering och inom socialförvaltningen har identifierats.

En förstudie har genomförts av förutsättningarna för digitalisering inom samhällsbyggnadsförvaltningen med hjälp av Skövde kommun. Förstudien pekar på många områden där effektiviteten kan förbättras med stöd av digitalisering och e-tjänster. Uppgifter om nyttjandegraden av befintliga e-tjänster saknas.

Hösten 2019 var andra gången som Tibro kommun deltog i SKR:s servicemätning för att mäta tillgänglighet via telefon och e-post. Resultaten visar att:

- Tillgängligheten på telefon har minskat till 47 %, vilket innebär att endast 47 % av dem som ringer får svar på frågan inom 60 sekunder. 45 % kommer inte i kontakt med kommunen när de ringer.

- Tibro kommun hamnar på plats 77 av 126 vid mätning av tid från första ringsignal till att någon svarar på huvudnumret (62 %). Detta är en försämring jämfört med 2018 från plats 23 av 150.
- Gällande svarstid efter vidarekoppling från huvudnumret till person som svarar på frågan så hamnar Tibro kommun på plats 88 av 126. Detta är en förbättring jämfört med 2019 då Tibro var på plats 132 av 145.
- 81 % erhåller svar på e-post från Tibro kommun inom en dag. Genomsnittet för samtliga deltagande kommuner var 88 %. Detta är en förbättring jämfört med 2018 då 69 % fick svar inom en dag.

Tabell: Resultat servicemätningen i KKiK

Servicenivå i procent	2018	2019
Andel som får svar på e-post inom ett dygn	61 %	78 %
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga	59 %	47 %

Tibro kommun har tidigare redovisat resultat på andel besvarad e-post inom två dygn, vilket är i enlighet med kommunens regler för e-post. Ändring till ett dygn sker utifrån förändring i kommunens kvalitet i korthet som redovisar resultat på andel som får svar på e-post inom en dag.

Riktlinjer för kommunikation i Tibro kommun har antagits under året och därefter har regler för e-post och regler för telefoni arbetats fram. Regler för e-post är antagna och regler för telefoni förväntas antas i början av 2020.

Mål 2: Öka invånarnas delaktighet och inflytande i samhällsutvecklingen

Strategi:

- Med utgångspunkt i resultatet av medborgarundersökningen 2017 identifiera verksamhetsområden att förbättra.
- Undersöka olika metoder av invånarmedverkan som möjliga arbetsätt för Tibro kommun.
- Ta fram en åtgärdsplan för ökat valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019.

Förväntat resultat:

- Ökat NII-värde i medborgarundersökningen 2019.
- Utredning av olika metoder för invånarmedverkan som lett till beslut om val av metod/-er.
- Ökat valdeltagande i Tibro kommun jämfört med Europaparlamentsvalet 2014 (49,48 %).

Måluppfyllelse:

SCB:s medborgarundersökning genomfördes hösten 2019. NII-värdet har ökat från 38 (2017) till 41 (2019). NII-värdet är en sammantagen bedömning kring medborgarnas nöjdhet kring inflytande. Samtliga delar, som handlar om kontakt, information, påverkan och förtroende, har haft en positiv utveckling från 2017.

Under året har kunskapsinhämtning om medborgardialog och

andra former för invånarmedverkan fortsatt. Vikten av medborgarfokus och invånarmedverkan har inarbetats i den nya styrmodellen som antogs av kommunfullmäktige i november.

I syfte att öka invånarnas delaktighet och inflytande i samhällsutvecklingen genomfördes, enligt framtagen åtgärdsplan, ett antal åtgärder för att öka valdeltagandet bland Tibroborna i Europaparlamentsvalet 2019. Under våren fanns information om valet på hemsidan och Facebook och på valdagen den 26 maj på de digitala infartsskyltarna. Generösa öppettider i förtidsröstningen gav bra förutsättningar för Tibroborna att rösta och möjlighet till ambulerande röstmottagare gavs under hela förtidsröstningsperioden. En artikel om valet och möjligheterna att rösta publicerades i lokaltidningen under förtidsröstningsperioden. Valdeltagandet i Tibro kommun i Europaparlamentsvalet ökade från 49,48 % 2014 till 52,45 % 2019.

Mål 3: Öka medarbetarnas nöjdhet och engagemang i sitt arbete

Strategi:

- Med hjälp av handlingsplaner utifrån medarbetarundersökningen 2018 arbeta för att öka medarbetarnas nöjdhet och engagemang i arbetet.
- Besluta om och påbörja implementering av kompetensförsörjningsplan för kommunen.
- Införa en digitaliserad introduktion för nya medarbetare.

Förväntat resultat:

- NMI-värdet (nöjd-medarbetar-index) i medarbetarundersökningen ska öka (2018: 65).
- Att kompetensförsörjningsplanen är antagen.
- Att en digitaliserad introduktion för nya medarbetare är framtagen och används.

Måluppfyllelse:

Medarbetarundersökningen genomförs vartannat år och genomfördes 2018, vilket innebär att det inte finns något nytt resultat för 2019. Under 2019 har samtliga chefer haft i uppdrag att senast den 31 mars sammanställa handlingsplaner utifrån resultaten i medarbetarundersökningen på respektive enhet. Arbetet med handlingsplanerna ska ske tillsammans med medarbetarna.

Vägledning för strategisk kompetensförsörjning med tillhörande metodstöd för kompetenskartläggning är beslutad i kommunens ledningsgrupp. En första information har getts på ledarforum. Implementering fortgår under 2020.

Arbetet med en kommungemensam digital introduktion för nya medarbetare är påbörjat. Introduktionen kommer att genomföras via ett e-learningverktyg, där nya medarbetare får ta del av olika introduktionsavsnitt i form av film, text och tal med efterföljande kunskapsfrågor. Det första upplägget för digital introduktion beräknas vara klart under våren 2020. En introduktionsbroschyr har tagits fram under 2019 som finns tillgänglig på intranätet Inredan.

Barn- och utbildningsnämnden

Mål 1: Verka för god kvalitet i förskolan när det gäller hur föräldrar upplever förskolans resultat utifrån barnets stimulans, trygghet, arbetsmiljö och hur förskolan ger tydlig information om barnets utveckling

Måluppfyllelse:

Måluppfyllelsen har bedömts utifrån hur berörda föräldrar upplever att följande kvalitetsindikatorer är uppfyllda:

- Verksamheten är stimulerande för mitt barn.
- Mitt barn är tryggt i förskolan.
- Mitt barn har en god arbetsmiljö.
- Jag får tydlig information om hur mitt barn utvecklas.

Ett sammantaget resultat av målet är en mycket god måluppfyllelse utifrån de fastställda kvalitetsindikatorerna. Vårdnadshavare till barn i förskolan får årligen svara på en enkät om verksamheten. Av enkäten framgår att vårdnadshavarna anser att verksamheten är stimulerande för deras barn. Den största positiva förändringen är att fler vårdnadshavare anser att förskolan bidrar till barnens lärande och utveckling. Mycket goda resultat får verksamheten även när det gäller att förskolans förmåga att säkerställa att barnen får det stöd som behövs. Den sammantagna bilden visar att vårdnadshavare uppfattar att barnen är trygga i förskolan.

Något lägre betyg får verksamheten när det gäller förskolans inre och yttre miljö. Frågorna rörande barnens arbetsmiljö har i år breddats. Resultatet visar att vårdnadshavare känner sig osäkra på hur förskolan arbetar med barnens arbetsmiljö. Att utveckla arbetssätt kring detta samt informera vårdnadshavare om arbetet är ett utvecklingsområde under 2019/2020. Jämfört med undersökningen som genomfördes våren 2018, så är svaren i 2019 års enkät mycket mer positiva när det gäller hur väl vårdnadshavare känner till vilka mål förskolan arbetar efter.

Mål 2: Utveckla kvaliteten i grundskolan så att alla elever lämnar grundskolan med fullföljda studier

Måluppfyllelse:

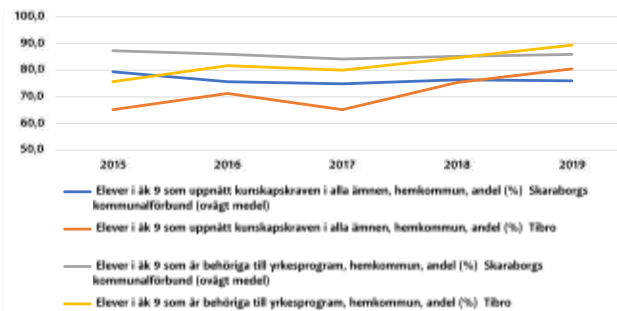
Måluppfyllelsen har bedömts utifrån följande kvalitetsindikatorer:

- Andel elever som når målen i alla ämnen.
- Andel elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program.

Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen och andelen elever som är behöriga till ett nationellt program har tidigare legat betydligt under snittet i Skaraborg. För läsåret 2018/2019 ligger Tibro kommun högre än snittet i Skaraborg i de båda nyckeltalen som nämnden har ställt upp som mätvärde för det mål som gäller grundskolan. 2019 nådde 80,5 % av Tibroeleverna kunskapskraven i samtliga ämnen och 89,4 % av dem var behöriga till ett nationellt program på gymnasiet. Under de senaste åren har förvaltningen inom ramen för samverkan för

bästa skola arbetat med att styra skolverksamheten mot bättre elevresultat. Nyboskolan har arbetat med utvecklingsprojektet Undervisning för alla.

Diagram: Andel elever i åk 9 som nått kunskapskraven i alla ämnen och andel elever i åk 9 som är behöriga till ett nationellt gymnasieprogram, i %.

Mål 3: Verka för att Tibros ungdomar får en bra gymnasieutbildning och tar examen inom tre år med meritvärden minst lika höga eller högre än snittet inom Utbildning Skaraborg

Måluppfyllelse:

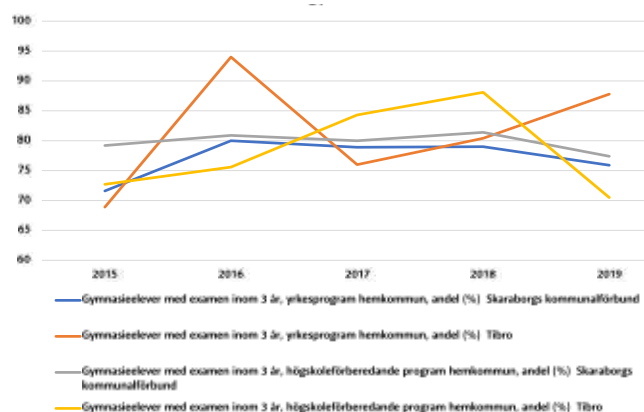

Måluppfyllelsen har bedömts utifrån följande kvalitetsindikatorer:

- Gymnasieelever med examen inom tre år, andel (%).
- Gymnasieelever med examen inom tre år, yrkesprogram, andel (%).
- Gymnasieelever med examen inom tre år, högskoleförberedande program, andel (%).
- Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, genomsnitt jämfört med snittet inom Utbildning Skaraborg.

Andelen gymnasieelever på yrkesprogram som tar examen inom tre år har varierat starkt under de senaste fyra åren. Idag ligger Tibro betydligt över snittet i Skaraborg på yrkesprogrammen, men lägre än Skaraborgssnittet på högskoleförberedande program. Totalt sett är det en lägre andel av Tibroeleverna som tar examen inom tre år jämfört med Skaraborgssnittet.

Diagram: Andel gymnasieelever med examen inom tre år, i %

Betygspoängen efter avslutad gymnasieutbildning har utvecklats positivt i fyra år för att 2019 ligga på i stort sett samma nivå som 2018. Tibro ligger på samma nivå som snittet i Skaraborg.

Tabell: Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning

Samtliga program	2015	2016	2017	2018	2019
Tibro	13,5	13,8	13,9	14,2	14,1
Skaraborg	13,8	14,0	13,9	14,1	14,2
Yrkesprogram					
Tibro	12,6	13,5	12,7	13,8	13,9
Skaraborg	13,0	13,4	13,3	13,4	13,5
Högskoleförberedande program					
Tibro	14,9	14,2	15,1	14,8	14,3
Skaraborg	14,5	14,6	14,5	15,0	15,0

Mål 4: Genom Kompetenscentrum verka för att minska arbetslösheten och öka utbildningsnivån i Tibro kommun

Måluppfyllelse:

Måluppfyllelsen har bedömts utifrån följande kvalitetsindikatorer:

- **Utbildningsnivå**
 - antal med grundskola eller liknande
 - antal med gymnasial utbildning (högst två år)
 - antal med gymnasial utbildning (tre år)
 - antal med eftergymnasial utbildning (högst två år)
 - antal med eftergymnasial utbildning (tre år eller mer)
- **Arbetslöshet**
 - öppet arbetslösa
 - arbetslösa i program
 - öppet arbetslösa ungdomar 18-24 år
 - arbetslösa ungdomar 18-24 år i program
 - arbetslösa utrikesfödda i program
 - öppet arbetslösa utrikesfödda

Trots den relativt korta tid som Tibro Kompetenscenter har arbetat med strukturer och rutiner så syns redan nu positiva resultat. Elevernas delaktighet är större och genomströmningen av elever ökar. Ett resultat av det fördjupade samarbetet mellan arbetsmarknadsenheten och studie- och yrkesvägledarna är att fler deltagare väljer att studera. Eftersom utbildningsnivån hos de arbetslösa i Tibro är låg så är det nödvändigt att fler av dem studerar för att de ska kunna behålla ett arbete under en kommande lågkonjunktur.

Tibro Kompetenscenter har lyckats väl i sitt arbete med att minska arbetslösheten i Tibro kommun. Samtidigt påverkas arbetslösheten mycket av omgivande faktorer, där den viktigaste faktorn troligtvis är konjunkturen. Av statistiken framgår att arbetslösheten i Tibro är hög, även om den inte är högst i Skaraborg. Arbetslösheten är ganska lika mellan män och kvinnor. Det som kan konstateras är att det är oerhört viktigt att kommunen når framgång i sin samverkan med Arbetsförmedlingen för att andelen i utanförskap inte ska öka.

Under perioden 2017-2019 har det kommit 122 nyanlända i åldrarna 20-64 år till kommunen. En stor del av arbetsmarknadsenhetens deltagare är nyanlända och en stor andel av de arbetslösa har en mycket låg utbildningsnivå.

Att se någon större förändring när det gäller utbildningsnivå på tre år är svårt. Utbildningsnivån i Tibro är lägre än i riket i stort, färre Tibrobor har en eftergymnasial utbildning på tre år eller mer. Både kvinnor och män ligger mycket lägre än riket, en utmaning som delas med Skaraborg som helhet. Dock kan en positiv utveckling skönjas med andelen kvinnor som har en eftergymnasial utbildning längre än tre år. Utifrån den förändring som sker på arbetsmarknaden och framtida konjunkturförändringar så står Tibro dåligt rustat.

Tabell: Utbildningsnivå

Tibro kommun	2016	2017	2018
Förgymnasial utbildning	1 858	1 786	1 748
Gymnasial utbildning (högst 2 år)	2 015	1 979	1 943
Gymnasial utbildning (3 år)	2 042	2 088	2 119
Eftergymnasial utbildning (högst 2 år)	866	861	889
Eftergymnasial utbildning (3 år eller mer)	862	876	918
Uppgift om utbildningsnivå saknas	189	197	183

Tabell: Arbetslöshet

Tibro kommun, %	2017	2018	2019
Öppet arbetslösa	4,3	3,4	3,7
– arbetslösa i program	5,3	6,0	6,2
– öppet arbetslösa ungdomar 18-24 år	4,9	3,6	4,2
– arbetslösa ungdomar 18-24 år i program	6,4	7,6	5,9
– arbetslösa utrikesfödda i program	22,4	25,3	26,0
– öppet arbetslösa utrikesfödda	17,5	9,6	8,1

Socialnämnden

Mål 1: Erbjudna den enskilde Tibrobon – som behöver det – ett tryggt kvarboende hela livet samt trygg hemgång efter slutna hälso- och sjukvård

Strategi:

- Omorganisation som leder till en ny enhet med samlad kompetens som riktar sitt fokus på arbetssättet för Trygg hemgång.
- Översyn av biståndsinsatser som gäller både förenklade biståndsinsatser och serviceinsatser utan biståndsbeslut.
- Utveckling av demensenheten och hemvården gällande ledning och styrning av nattpersonal.

Målpåfyllelse:

Målpåfyllelsen har bedömts utifrån:

- Resultatet av Socialstyrelsens årliga brukarenkät.
- Resultatet av KKiK.
- Uppföljning av inrättandet av rehabenheten.
- Uppföljning av ny styrning av nattpersonalsarbete inom hemvård och demensverksamhet.

Resultatet av Socialstyrelsens årliga brukarundersökning visar att de äldre i Tibro har en uttalat positiv inställning till kommunens särskilda boenden och till hemvården. År 2019 så var 100 % av de boende på särskilda boenden nöjda eller ganska nöjda med personalens bemötande och 94 % kände sig trygga på sitt boende. Det är en förbättring jämfört med föregående år. 92 % av vårdtagarna inom hemvården är nöjda eller ganska nöjda med hemvården och 99 % uppger att de är nöjda eller ganska nöjda med personalens bemötande.

Socialförvaltningen har under året infört en ny organisation och inom ramen för den så har en ny enhet, rehabenheten, inrättats. Den nya enheten arbetar enligt den rekommendation för trygg hemgång som finns från Sveriges Kommuner och Regioner, SKR. Det nya arbetssättet med en arbetsgrupp med fler kompetenser förutsätter för att minska inläggningstiderna på sjukhus och behovet av korttidsvård. 21 vårdtagare har haft trygg hemgång sedan i mars 2019. En sammanställning av de skattningar av upplevd trygghet som är gjorda visar på ett medeltal på 6,5 vid inskrivning och 8,2 vid utskrivning. För att skatta upplevelsen av trygghet används en skattningskala från 1 till 10, där 1 betyder mycket otrygg och 10 betyder mycket trygg.

En förändring som har skett under 2019 är att social dagverksamhet har blivit en serviceinsats istället för en biståndsbedömd insats. Den samlade översynen av biståndsinsatser och serviceinsatser utan biståndsbeslut har dock skjutits fram till våren 2020 eftersom den hänger ihop med de planerade organisationsförändringarna inom hemvården.

Tibro kommun har ett arbetssätt inom demensenheten som innebär att personer med demenssjukdom och deras anhöriga

får ett individanpassat stöd. Det individfokuserade arbetssättet, som utvecklats de senaste två åren, har lett till att oron vid flyttningar mellan olika boendeformer har minskat.

Sedan 2017 har hemvårdens arbetsmängd ökat nattetid, vilket ledde till att stöd från demensenheten infördes. Det gjorde att verksamheten fungerade bättre en tid, men upplevelsen var att prioriteringarna i de olika arbetsgrupperna ibland krockade med varandra. Därför föreslog nattpersonalen att personal inom demensenheten skulle ta över en del fasta och inplanerade nattbesök hos brukarna. Det nya arbetssättet infördes under första halvåret. När det nya arbetssättet utvärderades uttryckte nattpersonalen inom båda enheterna att den upplevda arbetsbelastningen blivit mindre, att arbetsmiljön blivit bättre samt att samarbetet har fungerat bättre.

Mål 2: Erbjudna barn och unga stöd i Tibro så att deras nätverk kan bli delaktiga och den unge därmed kan känna en bättre livskvalitet

Strategi:

- Omorganisation som leder till en renodlad myndighetsenhet med 1:e socialsekreterare.
- Omorganisation med ny enhet med ansvar för stöd och behandlingsinsatser för barn, familjer och vuxna.
- Slutföra den åtgärdsplan som upprättats inom barn- och ungdomsgruppen med målet att förbättra rättssäkerheten vid handläggning av ärenden.

Målpåfyllelse:

Målpåfyllelsen har bedömts utifrån:

- Uppföljning av upprättad åtgärdsplans verkställighet och effekt.
- Uppföljning av förändrat arbetssätt och metoder för stöttning på hemmaplan.
- Uppföljning av antalet placeringar.
- Uppföljning av antalet insatser på hemmaplan.
- Uppföljning av antalet ärenden gällande barn och unga.

2018 upprättades en åtgärdsplan inom barn- och ungdomsgruppen för att säkra rättssäkerheten vid handläggningen av barnärenden och för att skapa trygghet och stabilitet i den berörda personalgruppen.

En omorganisation har genomförts som lett till att en renodlad myndighetsenhet och en enhet med ansvar för de insatser som ska verkställas för barn, familjer och vuxna inrättats.

I och med omorganisationen sker kontinuerliga dialoger mellan enhetschefer och arbetsledare för att kunna styra arbetet i riktning mot gemensamt uppsatta mål. Två tjänster, som har det dagliga arbetsledningsansvaret gällande ärenden, har inrättats för att uppnå resultat med stöd och behandling, i första hand, på hemmaplan. Åtgärden bidrar till ökad rättssäkerheten inom verksamheten samt ger ett ökat stöd till personalen.

Det har utvecklats ett familjeorienterat arbetssätt i familjer med

missbruk och förvaltningen försöker skraddarsy insatser utifrån de kompetenser som finns inom enheten för att motsvara respektive familjs behov.

Förvaltningen hade som mål att få till stånd samarbeten med andra kommuner gällande specifika arbetsmoment för att säkerställa kompetens, rättssäkerhet och kvalitet. Förvaltningen har ingått samarbetsavtal med Karlsborgs kommun gällande handläggning av familjerättsärenden och med Tidaholms kommun gällande familjehemshandläggning.

Förvaltningen följer och arbetar kontinuerligt med uppföljning av ärenden inom både barn- och vuxenhandläggningen. En del i uppföljningsarbetet är att förvaltningen månatligen presenterar statistik och en lägesrapport av antalet aktualiseringar och utredningar på nämndens arbetsutskott.

Målet är inte helt uppfyllt eftersom det i nuläget inte finns en balans i antalet barnärenden i förhållande till antalet öppenvårdsinsatser. Förväntningen på full måluppfyllelse fanns inte för 2019 utan finns i planen för 2020. Dock så har förutsättningar för stöd på hemmaplan skapats, vilket var en strategi för året. Vidare har inte personalstabilitet inom barngruppen uppnåtts på det sätt som önskats men det positiva är dock att det flertalet gånger handlat om att personal ansökt om föräldraledighet och vikarier fått tillsättas till följd av detta. Andelen inhyrd personal var hög under första halvåret men har därefter minskat.

Mål 3: Personer med funktionsnedsättning ska erbjudas meningsfullhet genom aktiv medverkan i det som berör denne

Strategi:

- Omorganisation som leder till en tydligare organisation med tre enhetschefer.
- Anställning av praktiksamordnare.

Måluppfyllelse:

Måluppfyllelsen har bedömts utifrån:

- Antalet deltagare inom Aktivitetshuset.
- Antalet deltagare i annan aktivitet/åtgärd.
- Antalet omsorgstagare med aktuella genomförandeplaner där den enskilde varit delaktig/fått erbjudande om att vara delaktig.

Under året har en omorganisation genomförts som lett till en tydligare organisation med renodlade, tydliga chefsuppdrag. Syftet med omorganisationen har varit att minska personalomsättningen bland chefer, förbättra ledningen och styrningen av verksamheten och stöttnen till medarbetarna samt öka möjligheten till utveckling av verksamheten för att nå det uppsatta målet.

*Socialstyrelsens årliga brukarundersökning visade att Tibros äldreomsorg är uppskattad av de äldre som får hemvård eller bor på kommunens särskilda boenden. På de särskilda boendena är 95 procent av de äldre nöjda med sitt boende och samtliga är nöjda med personalens bemötande. På bilden ses boende och personal på Brittgårdens uppskattade omvårdnadsboende.
Foto: Peter Legendi*

Strategierna har bidragit till att upprättad handlingsplan från 2018 för ökad måluppfyllelse har genomförts inom enheten för vardagsnära stöd men inte fullt ut inom enheten för funktionsnedsättning.

Praktiksamordnaren har ordnat med 13 externa daglig verksamhetsplatser för att stötta det individuella behovet av aktivitet, så långt det är möjligt. År 2018 hade ingen enskild brukare en extern daglig verksamhetsplats, vilket medförde att några enskilda personer upplevde att deras individuella behov inte blev tillgodosedda och därför valde att inte delta i daglig verksamhet. För den enskilde brukaren är den här insatsen viktigt för att få tillgång till en sysselsättning som känns meningsfull.

Under hösten har personal fått utbildning i hur man skriver och utformar genomförandeplaner. Arbetsgången för hur genomförandeplaner förnyas på rätt sätt har implementerats. Rutiner för uppföljning av genomförandeplaner har fastställts och det har tydliggjorts att personal inom utfördelen har behandlingsansvarig som stöd vid kontakter och utveckling av brukares mål. Med ökad struktur och ökad kunskap hos personalen så har brukarna varit delaktiga i att upprätta sina genomförandeplaner och samtliga brukare har nu aktuella genomförandeplaner.

Flera enheter har uppnått målet att ha aktuella genomförandeplaner där den enskilde brukaren varit delaktig eller fått erbjudande om att vara det. Enligt den årliga brukarbedömningen, som genomförs inom daglig verksamhet, har den upplevda delaktigheten ökat med nio procentenheter jämfört med 2018. I undersökningen, som är den andra som görs inom förvaltningen, får brukarna bedöma om de får bestämma om saker som är viktiga för dem.

Kultur- och fritidsnämnden

Mål: En rik fritid för alla

Strategi:

- Fortsatt satsning på att skapa mötesplatser för grupper och individer som riskerar att hamna i utanförskap.
- Tillsammans med brukare skapa och utveckla mötesplatser som inbjuder till integration.
- Utveckla folkhälsoarbetet.
- Fortsatt positiv dialog med föreningar, organisationer, enskilda och andra förvaltningar för att ytterligare öka möjligheterna till aktiviteter för ett gott liv i Tibro.
- I nära samverkan med brukarna fortsätta utvecklingen av våra fritidsområden.

Förväntat resultat:

- Minskat utanförskap.
- Ökad integration.
- Nöjdare kommuninvånare.
- Förbättrad folkhälsa.

Målpuppfyllelse:

Till stora delar har målet nåtts. Flertalet aktiviteter och insatser har genomförts under 2019 för att nå målet en rik fritid för alla.

Fritidsområdet Rankås har fortsatt att utvecklas. Nya vandringsleder har tillkommit och leksaker finns nu för utlåning. Badhuset har återinvigts efter renovering. Riktade satsningar har gjorts på familjebad på söndagar och motionszim för damer.

Satsning på lovverksamhet har varit möjlig även under 2019 med hjälp av bidrag från Socialstyrelsen. Drygt 1 600 barn deltog i sommarlovsaktiviteterna och drygt 900 barn deltog i läslovsverksamhet. Även på övriga lov har det varit lovverksamhet. Dessa verksamheter är viktiga för att bidra till såväl minskat utanförskap som ökad integration. Men också till förbättrad folkhälsa och nöjdare kommuninvånare.

Som ett led i förbättrad folkhälsa genomfördes Må-bra-veckan i maj. Även flera integrationsinsatser har genomförts såsom idrottsdagar och simskola för somaliska kvinnor. En satsning har varit Kulturmåndagar på Dojan som är en samverkan med musikskolan och biblioteket.

Utställningen "Vår gemenskap" hölls i biblioteket. Utställningen innehöll verk skapade av en grupp människor från Terrassen, en samlingsplats i Aktivitetshuset, som träffas, umgås och stöttar varandra i vått och torrt. Utställningen var ett samarbete med Studieförbundet och Vuxenskolan med avstamp i positivitet, gemenskap, glädje och kärlek. Biblioteket har tillsammans med den förebyggande verksamheten även anordnat en utställning med temat "känslor" gjord av grupp tjejer från Nyboskolan.

Efter nyinvigningen av badhuset har riktade satsningar gjorts på familjebad och motionszim för damer. Foto: Christina Froh

Mål 2: Utveckla Ung kultur i Tibro

Strategi:

- Påbörja en process för att integrera och utveckla musikskolan i och tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningens övriga verksamheter.
- Påbörja arbetet med att skapa en arena för Ung kultur med, av och för ungdomar.
- Utveckla arbetet med film i alla former.
- Utveckla samverkan med barn- och utbildningsförvaltningen.

Förväntat resultat:

- Fler barn och unga deltar i kulturella aktiviteter.
- Nå fler ungdomar i den förebyggande verksamheten genom kultur.
- Tydligare fokus på barn- och ungdomskultur.
- En mötesplats för Ung kultur skapas.

Målpuppfyllelse:

Flera barn och unga deltar i kulturella aktiviteter genom utvecklingen av flera kurser och konstarter i Musikskolans regi. Bland annat erbjuds kulturella aktiviteter i form av musik, spel/datamusik och "Starta band på Dojan" som är ett samverkansarbete mellan Musikskolan och fritidsgården Dojan. Biblioteket, museet och allmänskulturen har deltagit i Kulturmåndagar inom ramen för arbetet med Arena för Ung Kultur.

Kulturdagar för ungdomar har genomförts i syfte att presentera och testa olika aktiviteter inom olika konst- och kulturarter.

Biblioteket anordnade tillsammans med intressegruppen Donna från Högskolan i Skövde och ABF ett dataspelskollo för tjejer 10-15 år på läslovet. Ledare var tre studenter från Högskolan i Skövdes dataspelsprogram. En fantastisk möjlighet för unga tjejer att få testa dataspel och lära sig mer om spelskapande.

Biblioteket har erhållit inköpsstöd från Kulturrådet och köpt in paket med böcker till alla förskolor med temat inkludering och jämställdhet. Inköpsstöd har också använts för att uppdatera bibliotekets skoldepå med klassuppsättningar för låg-, mellan- och högstadiet.

Byggnads- och trafiknämnden

Mål 1: Ta fram och anta en tillsynsplan med tillhörande rutiner

Strategi:

- Översyn av rutiner för tillsyn och upprätta en tillsynsplan.

Förväntat resultat:

- Minska antalet ovårdade tomter.
- Förbättra efterlevnaden av bygglovslagstiftningen.

Måluppfyllelse:

En tillsynsplan har tagits fram, vilken antogs under slutet av 2019. Möjligheten för framtagandet av planen gavs i och med den resursförstärkning som skedde under året. Målet att ta fram och anta en ny tillsynsplan med tillhörande rutiner är uppfyllt.

Mål 2: Förbättra information och rådgivning till allmänheten

Strategi:

- Råd och anvisningar på kommunens hemsida ska ses över för bygglovssökande.

Förväntat resultat:

- Bättre ansökningshandlingar och kortare handläggningstid.

Måluppfyllelse:

Informationen till allmänheten på Tibro kommuns hemsida har setts över och uppdaterats. Det konstaterades även att en större översyn behöver göras. Det är viktigt att invånarna får korrekt information på hemsidan. Om all information som berörda invånare behöver för att kunna lämna in fullständiga handlingar finns tillgänglig digitalt, minskar antalet telefonsamtal till handläggarna. Handläggarna får direkt in fullständiga ansökningar som inte behöver kompletteras. Ett onödigt moment för handläggarna elimineras, vilket gör att handläggningstiden minskar.

Målet att förbättra information och rådgivningen till allmänheten uppfylldes i huvudsak 2019 och arbetet kommer att fortsätta under 2020.

Mål 3: Uppdatera och arbeta vidare med översiktsplaneringen för kommunen

Strategi:

- Ta fram en ny översiktsplan för Tibro kommun.

Förväntat resultat:

- Bättre underlag för detaljplanering.

Under 2019 lades grunden för Tibro kommuns nya översiktsplan. Bland annat genomfördes två workshops med politiker och nyckelpersoner i Tibro kommuns förvaltningar, bolag och kommunalförbund. Stadsbyggnadsforskaren Nils Björling från Chalmers Arkitekturskola har rollen som processledare i översiktsplanearbetet. Foto: Christina Froh

Måluppfyllelse:

Arbetet med översiktsplan 2021 har fortlöpt som planerat. En projektplan, en organisationsplan och en budget för arbetet är framtagna. Det finns en detaljerad tidplan fastlagd. Styrgruppen för översiktsplanen består av kommunstyrelsens arbetsutskott samt byggnads- och trafiknämndens arbetsutskott. Styrgruppen har sammanträtt tre gånger under 2019.

Under hösten genomfördes två workshops med politiker och representanter för Tibro kommuns förvaltningar, bolag och kommunalförbund för att identifiera de utmaningar som verksamheterna står inför och för att diskutera möjliga lösningar tillsammans. Översiktsplanen beräknas antas i maj-juni 2021.

Mål 4: Främja god trafikmiljö och höja trafiksäkerheten för motorfordon, cyklister och gångare

Strategi:

- Att göra en översyn av de rekommenderade skolvägarna som kommunen hänvisar till ur ett trafiksäkerhetsperspektiv samt nyttjandeperspektiv samt se över hastighetsbegränsningarna på våra vägar.

Förväntat resultat:

- Ökad säkerhet för fotgängare och cyklister, minskad bilanvändning, minskad miljöpåverkan.

Måluppfyllelse:

De rekommenderade skolvägarna har setts över och den karta som visar dessa har reviderats. Ett internt åtgärdsprogram för övergångsställen längs de rekommenderade skolvägarna har upprättats. Hastigheterna har setts över och två förslag på framtida hastighetsbegränsningar har tagits fram.

Tibro kommun har under flera år satsat på att modernisera gatubelysningsnätet i syfte att minska energiförbrukningen. Under 2019 installerades 570 nya LED-lampor. Foto: Jacob Ingelsson

Samhällsbyggnadsnämnden

Mål 1: Energiförbrukningen i kommunens lokaler ska effektiviseras

Strategi:

- Datastöd för analys av energistatistik köps in och implementeras.
- Inventering av energieffektiviseringsåtgärder ska genomföras för hela fastighetsbeståndet.
- Förslag på effektiviseringsåtgärder ska tas fram till arbetet med investeringsbudget för år 2020.
- Konkreta mål för energiförbrukning ska tas fram.

Förväntat resultat:

- Tibro kommun tar ytterligare steg för uppnå kommunala, regionala samt statliga mål rörande energieffektivisering.

- Lägre driftkostnader.
- Mål för energiförbrukning.

Måluppfyllelse:

Arbetet med att ta fram en lista över enklare energieffektiviseringsåtgärder har påbörjats. Resultatet kommer att sammanställas under januari månad 2020.

För att stärka kommunens kompetens har fastighetsavdelningen deltagit i ett regionalt nätverksprojekt benämnt "Sol i Väst". I nätverket ges möjlighet till utbyte av erfarenheter och kunskap.

Ett förslag på soleanläggning till Inredia har tagits fram. Ansökan om bidrag för en soleanläggning till nya Baggeboskolan har beviljats av Länsstyrelsen i Västra Götaland. Bidraget motsvarar 20 % av bedömd investeringskostnad.

Styr- och reglerutrustning för värme- och ventilationssystemen har bytts ut på Håggetorpsskolan, Nyboskolan, Smulebergsskolan

samt ett antal förskolor. Detta kommer att leda till lägre energiförbrukning eftersom att det skapas goda förutsättningar för att fjärrstyra anläggningarna.

Mål 2: Aktivt underhålla och utveckla, grönområden, gator och torg i hela kommunen så att såväl Tibrobor som besökare känner sig hemma och välkomnade

Strategi:

- Fastställa en åtgärdsplan för 2019 utifrån Gestaltungsprogrammet och genomföra den.
- Installera minst 650 ljuspunkter med LED-lampor i gatubelysningsnätet under 2019. I arbetet ingår både nyinstallation samt byte av befintlig armatur.
- Utöka och underhålla nätverket för gång- och cykelvägar inom Tibro kommun.

Förväntat resultat:

- Ökad trivsel och ökat nyttjande av de gemensamma utemiljöerna i Tibro.
- Minskad driftkostnad och längre livslängd på gatubelysningsnätet samt minskad miljöpåverkan.
- Minskad miljöpåverkan samt ökad trafiksäkerhet.

Måluppfyllelse:

Fokus avseende gestaltungsprogrammet har under året legat på att slutföra restaureringen och försköningen av stadsparkdammen. Arbetet är i det närmaste klart, men några mindre justeringar kommer att genomföras under 2020.

570 LED-armaturer har installerats i gatubelysningsnätet 2019.

Kollektivtrafiknämnden

Mål: Rättsäker, likvärdig och effektiv handläggning

Strategi:

- Framtagande av handlingsplan för fortsatt utveckling av rutiner och arbetssätt.
- Månadsvis uppföljning av handläggningstider.
- Kontinuerlig bevakning av rättspraxis.
- Utredning av förutsättningarna för ett digitaliserat ansökningsförfarande för skolskjuts och färdtjänst.

Förväntat resultat:

- Förbättrade rutiner och arbetssätt samt förbättrad service till kommuninvånare och verksamheter i de tre samverkande kommunerna.

Två projekt för att utöka och underhålla nätet av gång- och cykelvägar, GC-vägar har genomförts. Den tidigare grusbelagda GC-vägen till Häggetorpsskolan har belagts med asfalt och anläggandet av en ny GC-väg utmed Parkgatan till Fågelviksleden har inletts.

Mål 3: Måltidsavdelningens budget i balans utifrån kvalitet, efterfrågan och servicenivå

Strategi:

- Säkerställa att budgeten är anpassad utifrån efterfrågan och kvalitet genom att analysera tidigare utfall för 2019 och kommande portionsantal.
- Anta en måltidspolicy för Tibro kommun.

Förväntat resultat:

Att måltidsavdelningen får en budget i balans.

Måluppfyllelse:

2019 började med att Fågelviksköket stängdes då verksamheten där minskat. De återstående eleverna på Introduktionsprogrammet och gymnasiesärskolan hänvisades till Restaurang Karlavagnen. Smulebergsskolan startade med egen tillagning från höstterminen 2019. Ett samarbete med ICA Supermarket har inletts där måltidsavdelningen använder frukt och grönsaker som annars skulle ha kasserats.

En måltidspolicy och riktlinjer måltidsverksamhet i Tibro kommun har antagits. Policyn kommer att vara ett styrande dokument för måltidsavdelningen att arbeta efter, framförallt utifrån kvalitet. Måltidsavdelningen redovisar ett positivt resultat i 2019 års bokslut. Därmed har avdelningens mål uppnåtts.

Måluppfyllelse:

En handlingsplan för arbetet gällande tydliga rutiner och gemensamma arbetssätt har tagits fram.

Uppföljning av handläggningstiden visar att i snitt hanterades 89 % av färdtjänst-/riksfärdtjänstansökningarna under året inom 15 arbetsdagar. I de fall då handläggningstiden översteg 15 arbetsdagar är förklaringen, i de flesta fall, att kompletterande underlag begärts och inväntats innan beslut varit möjligt i ärendet.

Bevakning av rättspraxis sker kontinuerligt genom tjänsten JP Infonet. De domar i överklagade beslutsärenden som meddelats under året har legat i linje med nämndens beslut.

Arbetet med att utreda förutsättningarna för ett digitaliserat ansökningsförfarande för skolskjuts och färdtjänst har inte påbörjats. På grund av att en tjänst delvis inte varit tillsatt har det inte funnits möjlighet att avsätta tid för detta. Arbetet planeras istället att genomföras under 2020.

Kommunfullmäktige

	Antal 2019		Antal 2018		Antal 2017	
	Inkomna	Besvarade	Inkomna	Besvarade	Inkomna	Besvarade
Motioner	15	14	8	8	7	22
Medborgarförslag	13	11	11	7	9	9

Ordförande: Ann Ohlsson, L

Uppdrag

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Fullmäktige består av 35 ledamöter som väljs vid allmänna val vart fjärde år.

Viktiga händelser under året

I juni fattade kommunfullmäktige beslut om att inte starta en ny kommunal gymnasieskola, med anledning av den lokala folkomröstning som genomfördes i samband med det allmänna valet 2018. Den externa utredning som genomfördes under våren 2019 visade, tillsammans med tidigare beslutsunderlag inför nedläggningen av Fågelviksgymnasiet, att det saknas förutsättningar för att bedriva en gymnasieskola av god kvalitet, till en rimlig kostnad och utan betydande påverkan på övrig verksamhet.

Kommunfullmäktige har under året haft nio ordinarie sammanträden. Förutom årsredovisning, budget och delårsrapporter har bland annat följande behandlats:

- Inrättande av ett näringslivsråd
- Framställning om kommunal borgen från AB Tibrobyggen
- Måltidspolicy och riktlinjer för måltidsverksamhet i Tibro kommun

- Riktlinjer för Tibro kommuns styrmodell
- Utvärdering av Kafé Fullmäktige

Motioner som behandlats under året är bland annat:

- Motion om att införa fokusbibliotek på en eller flera av grundskolorna
- Motion om integration av nyanlända
- Motion om övergång för friskare äldre
- Motion om kommunägda fastigheter och dess ägande och drift
- Motion om att satsa på en nybyggd skola i Ransberg
- Motion angående uttalande om återvändande IS-terrorister
- Motion om att införa språkrav i svenska för anställning inom omsorgen
- Motion om att valfrihet skapar aptit och livsglädje
- Motion om solenergiutbyggnad i Tibro kommun
- Motion om att skapa Vision 2030
- Motion om kameraövervakning

Årets ekonomiska resultat

Kommunfullmäktige Kostnader, Tkr	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Kommunfullmäktige	3 117	3 485	3 520	35

Kommunfullmäktige redovisar en positiv budgetavvikelse med 35 tkr. Underskott gällande kommunfullmäktige (arvoden) och revision (arvoden/konsulttjänster) vägs upp av överskott inom överförmyndarverksamheten och valnämnden (statsbidrag) på vardera cirka 0,1 mnkr.

Under perioden augusti 2018-januari 2020 genomförde kommunerna Hjo, Tibro och Karlsborg kampanjen Hjetiborg mot rasism i syfte att skapa medvetenhet och öka kunskapen om vardagsrasism. Under en kampanjmånad i mars 2019 arrangerades föreläsningar, workshops och samtal för olika grupper. Drivande i projektet var Caroline Falkander, Karlsborgs kommun, Jessica Bergman, Hjo kommun, projektledaren Josefine Lindroth samt Emma Lindblad, Tibro kommun. Foto: Henrik Rimshult

Kommunstyrelsen

Ordförande: Rolf Eriksson, S

Förvaltningschef: Kristina Lundgren

Uppdrag

Kommunstyrelsen har till uppgift att driva de strategiska utvecklings- och framtidsfrågorna för Tibro kommun. Styrelsen har även till uppgift att samordna förvaltning och stöd som är gemensam för kommunens verksamhet.

Kommunstyrelsen är formellt en nämnd, men har en särställning bland nämnderna i kommunen eftersom den har ett övergripande ansvar för uppföljning, utveckling och utvärdering av nämndernas verksamhet. Kommunstyrelsen ska ha insyn, uppsikt och kontroll över den verksamhet som bedrivs i de kommunala bostads- och i de kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Kommunledningskontoret är kommunstyrelsens organ för ledning, tillsyn och samordning. Kommunledningskontoret ansvarar för övergripande verksamhetsutvecklingsfrågor och gemensamma funktioner som ekonomi, personal, kansli, IT, tillväxt- och näringslivsfrågor, kommunikation, integration, folkhälsa samt säkerhet. I förvaltningens uppdrag ingår strategisk planering, omvärldsbevakning och genomförande av kommunövergripande beslut samt projekt.

Viktiga händelser under året

För att ge de förtroendevalda rätt förutsättningar för sina uppdrag i och med den nya mandatperioden 2019-2022 genomfördes under våren tre utbildningstillfällen riktade till förtroendevalda

och tjänstepersoner med nyckelfunktioner i de politiska beslutsprocesserna.

Den 26 maj genomfördes val till Europaparlamentet. För att ge Tibroborna bra förutsättningar att delta i valet erbjöds lika goda möjligheter till förtidsröstning som vid valet till riksdag, kommun och landsting. Valdeltagandet bland Tibroborna ökade till 52,45 %, jämfört med 49,48 % i motsvarande val 2014.

Under 2019 har en ny styrmodell arbetats fram som fastställdes i kommunfullmäktige i november. Den kommer att börja tillämpas den 1 januari 2020 och får full effekt 2021.

I mars genomfördes kampanjmånaden Hjetiborg mot rasism. Kampanjen uppmärksammade vardagsrasismen i samhället och bidrog till ökad kunskap och medvetenhet. Det genomfördes bland annat föreläsningar, workshops och samtal i olika konstellationer. Kampanjen riktade sig till medarbetare i Hjo, Tibro och Karlsborgs kommuner samt invånare, näringsliv och föreningsliv i de tre kommunerna. Riktade insatser genomfördes i skolorna. Kampanjmånaden resulterade i att de tre kommunerna beslutade att ha en årligen återkommande kampanjvecka mot rasism i mars. Under hösten 2019 har projektet lagt fokus på att studera hur vardagsrasismen tar sig uttryck på högstadieskolorna i de tre kommunerna.

Under året har ett flerårigt projekt gällande behandling av personuppgifter och dataskydd avslutats och arbetet med att se till att kommunstyrelsen och övriga nämnder lever upp till kraven i dataskyddsförordningen (GDPR) lever nu vidare i en kommun-gemensam förvaltarorganisation. Projektet innefattade ett stort antal organisationer, däribland flera av grannkommunerna, och resulterade i nya rutiner och arbetssätt för implementering i respektive organisation.

En lokalförsörjningsplan för åren 2020–2024 har färdigställts. Det har även genomförts en separat utredning kring ombyggnation alternativt nybyggnation av Ransbergs skola. Fokus har under en längre tid varit skollokaler. Under hösten påbörjades en genomlysning av lokaler och lokalbehov inom socialförvaltningen som förväntas bli klar under 2020.

Innehållet på Inredia genomgår en förändring med utformning av nya uttryck tillsammans med olika företag på orten. Dialog pågår med företag även utanför inredningsbranschen. Inredia har också börjat marknadsföras tydligare som en co-working space, det vill säga en plats med arbetsytor där det är möjligt att arbeta tillfälligt enskilt eller tillsammans med andra. Allmänheten har bjudits in till öppna föreläsningar, Inredia:Talks, och en särskild julaktivitet genomfördes tillsammans med några lokala företag.

Det miljöstrategiska arbetet har under hösten påbörjats och kommer att fortskrida under 2020, i tätt samarbete med målstyrningsarbetet samt arbetet med den nya översiktsplanen.

Ytterligare nedslag från 2019:

- Samverkan med sex kommuner kring upphandling av telefonoperatör har genomförts.
- Grundutbildning för anställda i Hjo, Tibro och Karlsborgs kommuner kring hedersrelaterat våld har arrangerats.
- Beslut om upphandling av gemensamt ekonomisystem för nio kommuner i östra Skaraborg och anställning (Skövde kommun) av projektledare för genomförande av detta har fattats.
- Gemensamt projekt med Skövde kommun avseende byte av e-handelssystem har fortgått med upphandling, utbildning och uppsättning av systemmiljö. Driftstart planeras den 1 april 2020.
- Projektet Branschskola och Kompetenssäkrad Industri, KSI, har avslutats.
- Kartläggning och nulägesanalys kring barnrättsarbetet är genomförd.

Framtid

Digitalisering är ett prioriterat fokusområde för alla förvaltningar de närmaste åren. Nya arbetsmetoder, digitaliserade tjänster och ökad service är nyckelfrågor när kommunen förväntas utföra fler uppgifter med oförändrade resurser.

Tillgänglighet och bemötande samt kommunikation är ytterligare områden att fokusera på under 2020. En handlingsplan kommer att tas fram utifrån två genomförda servicemätningar av förmågan att svara på telefonsamtal och e-post.

Tillsammans med Hjo och Karlsborgs kommun planeras bildandet av ett gemensamt kommunarkiv, som en naturlig följd av den gemensamma arkivorganisationen i de tre kommunerna. På sikt kommer också nya utmaningar i form av planering av införande av e-arkiv.

I arbetet med att stärka kommunens attraktivitet som arbetsgivare kommer bland annat utbildningsinsatser till befintliga medarbetare tas fram och erbjudas. Dels finns behov av utbildning inom området offentlig förvaltning och hantering av allmänna handlingar, dels finns behov av fortsatt utbildning inom området personuppgiftsbehandling och dataskydd.

Mottagande av nyanlända har avtagit kraftigt och förväntas ligga relativt stabilt de kommande åren på samma nivå som 2019. Det strategiskt viktiga integrationsarbetet fortsätter emellertid. Utmaningar som identifierats handlar bland annat om förebyggande arbete för att motverka polarisering och sociala och ekonomiska klyftor i samhället.

Övriga frågor som är viktiga att följa och förhålla sig till är Agenda 2030, social hållbarhet, demografins utmaningar, konjunkturen och kompetensförsörjningen.

Årets ekonomiska resultat

Kommunstyrelsen <i>Kostnader, Tkr</i>	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Kommunstyrelsen	21 298	20 484	22 400	1 916
Kommunledning	29 344	31 293	32 315	1 022
Summa	50 642	51 777	54 715	2 938

Kommunstyrelsens utfall är totalt 3,0 mnkr bättre än budgeterat. Av överskottet beror 0,9 mnkr på att medel avsatta under kommunstyrelsen för kommunens löne- och prisökningar ej nyttjats fullt ut. Övrigt överskott under rubriken kommunstyrelsen, cirka 1 mnkr, är i huvudsak hänförligt till arvoden, kurser och resor (0,4 mnkr), outnyttjad del av anslag för oförutsedda kostnader (0,2 mnkr) samt återbetalning av 2018 års avgift till Miljösamverkan Östra Skaraborg (0,2 mnkr).

Kommunledningskontoret redovisar 1 mnkr i överskott. Flertalet administrativa enheter visar överskott (2,5 mnkr totalt) medan integrationsverksamheten (-1 mnkr) och utbildningsverksamheten vid Tibro Training Center (-0,4 mnkr) visar underskott. Integrationsverksamhetens underskott var dock lägre än planerat och ska ses i sammanhanget av de cirka 19 mnkr i form av bidrag från tidigare år som redovisas som överskott under finansförvaltningen.

Barn- och utbildningsnämnden

Det har varit ett händelserikt år i barn- och utbildningsförvaltningen med beslut om omfattande förändringar inom Tibro Kompetenscenter, köp av vuxenutbildning från Skövde och en organisationsöversyn i förvaltningen samt ett principbeslut om en satsning på Ransbergs skola. Parallellt med detta har kommunens nya F-6-skola Baggeboskolan tagit form, en skola som både elever och personal varit med och utformat. En bärande tanke har varit att skapa trygga, flexibla och stimulerande lärmiljöer. Pressklipp från SLA den 20 augusti 2019 och decembernumret av SLA-bilagan Tibro Xtra

Ordförande: Alda Danial, L

Förvaltningschef: Eva Gustavsson

Uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för Tibro kommuns förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklassverksamhet, grundskola och grundsärskola. Nämndens uppdrag är också att utföra arbetsuppgifter inom gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare, arbetsmarknadsverksamhet samt uppdragsutbildning inom vuxenutbildning.

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutat samt enligt bestämmelserna i nämndens reglemente. Nämnden ska ta initiativ till förbättring och utveckling av den egna verksamheten.

Viktiga händelser under året

Förändrad uppföljning av förskolans kvalitet

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att följa upp kvaliteten i förskoleverksamheten på ett nytt sätt. I uppföljningen ingår att ta reda på hur vårdnadshavare uppfattar kvaliteten i förskolan. Nämnden kommer också få del av hur förutsättningarna ser ut på olika förskolor samt hur verksamheten arbetar för att ytterligare utveckla kvaliteten i förskolan.

Grundskolans resultat

Totalbilden över tid är att grundskolans kvalitet utvecklas positivt, vilket kan ses på rankningen i Öppna jämförelser – Grundskola där Tibros resultat, inom vissa nyckeltal, har förbättrats fem år i rad. Inom några nyckeltal hör Tibro till den bästa fjärdedelen i Sverige. Ett exempel på detta är behörighet till ett nationellt program på gymnasiet.

En viktig process i arbetet med grundskolans resultat är det utvecklingsarbete som skett inom Samverkan för bästa skola. Deltagande i detta utvecklingsarbete beslutades av nämnden och slutredovisning till nämnd sker under första kvartalet 2020.

Baggeboskolan

Baggeboskolan är inte främst ett byggprojekt utan det vi idag ser är hur skolutveckling får fysisk form. Bärande tankar har varit att arbeta för ett livslångt lärande med en tillgänglig lärmiljö. Barn- och utbildningsnämndens funktionsprogram har varit styrande för utvecklande av den lärmiljö som gestaltas i Baggeboskolan och det har också Tibros vision om att skapa miljöer som sticker ut varit.

Förändring av vuxenutbildning och Kompetenscenter

Tibro Kompetenscenter har fortsatt sin process som säkerställer en individfokuserad organisation med stegförflyttning mot studier och arbete. Barn- och utbildningsnämnden fattade under hösten 2019 beslut om att köpa all vuxenutbildning av Skövde kommun från och med 2020. Vägledande i beslutet var kvali-

Tibros studie- och yrkesvägledare har inom ramen för projektet Lärcenter tillsammans börjat använda VR-glasögon i klassuppsättning för att undersöka möjligheterna att arbeta med digital, interaktiv vägledning. Foto: Elin Antonsson

tetspekter och minskad ekonomisk risk, inte minst när det gäller yrkesutbildningar.

Arbetsmarknadsenheten, AME, genomförde under hösten ett pilotprojekt tillsammans med Arbetsförmedlingen och socialförvaltningen kring samordnad individuell planering, SIP, för att säkerställa att rätt insats ges från rätt myndighet till rätt person i rätt tid. Då pilotprojektet fick positiva effekter kommer arbetsmetoden fortsätta användas.

Studie- och yrkesvägledningen har under året fortsatt att fördjupa samverkan med AME och deltagarna där men också utvecklat organisatoriska samverkansfora med introduktionsprogrammen och vuxenutbildningen.

Studie- och yrkesvägledarna har också deltagit i projekt Lärcenter tillsammans med Skövde, Hjo, Karlsborg och Skara. Syftet är att utveckla arbetsmetoder och platser, lärcenter för distansutbildning och vägledning. Studie- och yrkesvägledarna i Tibro har inom projektet jobbat med interaktiv vägledning och har börjat använda VR-glasögon i klassuppsättning för att påvisa olika möjligheter och miljöer i processen med att välja framtida studie- och arbetsalternativ.

Framtid

Öka utbildningsnivån och öka andelen elever som fullföljer sina studier

En av kommunens viktigaste framtidsfrågor är att höja utbildningsnivån och öka andelen som fullföljer sina studier. Denna utmaning möts genom att ha ett fortsatt starkt fokus på att utveckla undervisningen. Barn- och utbildningsförvaltningen kommer även att arbeta med att stärka vägledningen så att elever och vuxna kommuninvånare får ett bra stöd så att de kan göra välövervägda val när det gäller utbildning och arbete.

För att rektorerna i Tibro ska få bättre förutsättningar att vara pedagogiska ledare kommer rektorsorganisationen att förstärkas 2020. Förstärkningen sker genom att biträdande rektorer anställs vid de större skolorna. Under 2020 kommer också stödorganisationen förändras inom förvaltningen. Syftet är dels att ge rätt stöd av rätt kompetens i rätt tid till chefer och verksamhet. Dels att kompetensutveckla organisationen för att bättre möta den utveckling som skett de senaste åren med större krav på specialistkunskaper. Detta är ett långsiktigt förändringsarbete.

Tibro kommun har utsett 18 förstälärare, vars uppdrag är att vara drivande i arbetet med att utveckla undervisningen i kommunens skolor. Ann-Sofie Nylin och Maria Palmgren, som här ses tillsammans med Nyboeleverna Sofia Kling Invernica och Nicole David, sökte sina uppdrag för att de vill medverka till att alla elever ska kunna utvecklas så mycket som möjligt utifrån sina förutsättningar under sin skoltid. Ann-Sofie, som i slutet av 2019 utsågs till biträdande rektor, har varit koordinator för det tvååriga projektet Bästa skola som Tibro deltagit i för att höja skolresultaten. Maria driver arbetet med att utveckla undervisningen för nyanlända elever, så att de både får en positiv språk- och kunskapsutveckling. Foto: Christina Froh

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är en av barn- och utbildningsnämndens viktigaste framtidsfrågor. Tibro kommun har i flera verksamheter en stor andel behöriga pedagoger, åtminstone jämfört med landets övriga kommuner. Behörigheten bland personalen i grundskolan är utifrån förutsättningarna god.

Lokaler

Hösten 2020 kommer Baggeboskolan att stå klar för inflyttning. Nästa skolprojekt är Ransbergs skola. Där utreds frågan om en renovering och tillbyggnad ska göras eller om nybyggnation är ett bättre alternativ.

Digitalisering

Barn- och utbildningsnämnden kommer att fortsätta prioritera digitalisering. Det handlar dels om att använda kommunens resurser på ett mer effektivt sätt, dels om att förbereda barnen och eleverna på Tibros förskolor och skolor för framtiden på ett så bra sätt som möjligt. Digitalisering är en avgörande fråga för demokratin och möjligheterna till delaktighet i samhällsutvecklingen.

Årets ekonomiska resultat

Barn- och utbildningsnämnden Kostnader, Tkr	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Nämnd	661	691	710	19
Gemensamma resurser	10 765	8 744	10 661	1 917
Förskola	66 939	68 486	69 744	1 258
Grundskola	130 436	141 605	143 967	2 362
Gymnasieskola	56 962	53 522	52 035	-1 487
Kompetenscentrum	16 809	16 585	15 263	-1 322
Summa	282 572	289 633	292 380	2 747

*Interkommunal ersättning (IKE) innebär ersättning för köp eller försäljning av utbildningsplatser kommuner emellan. Interkommunal kostnad uppstår då folkbokförda Tibroelever väljer att studera på annan ort. Interkommunal intäkt uppstår när folkbokförda elever i andra kommuner väljer att studera i Tibro.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott med 2,7 mnkr i bokslut 2019, vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse med 1 %.

Gemensamma resurser uppvisar ett plus med 1,9 mnkr. Avvikelsen avser lägre kostnader för oförutsedda poster med 1,4 mnkr, som funnits i budget för att kunna möta uppkomna underskott framförallt inom grundskolan. Resterande överskott hänför sig till lägre kostnader för lön, kompetensutveckling samt drift.

Förskoleverksamheten redovisar sammantaget ett överskott med 1,2 mnkr. Vidtagen besparingsåtgärd att driva förskolan med en rektor mindre från hösten 2019 bidrog med 0,4 mnkr och intäkterna från barnomsorgsavgifterna blev 0,6 mnkr högre än budgeterat. Verksamheten fick också i uppdrag att vara restriktiv med tillsättning av personal, vilket skapade ett överskott med 0,7 mnkr. Återbetalning av statsbidrag och utbetalning av tilläggsbelopp till extern utförare minskar överskottet med - 0,5 mnkr.

Grundskolan rapporterar ett positivt resultat på 2,4 mnkr. Överskottet kommer från ökade asylintäkter med 1,3 mnkr och minskade taxikostnader med 0,6 mnkr. Uppmaningen till verksamheten att vara restriktiv med tillsättningen av personal resulterade i ett överskott på 2,5 mnkr. De positiva differenserna balanserar kostnaderna för utökad ledningsorganisation på -0,8 mnkr samt de ökade insatserna för elever i behov av särskilt stöd som blev -1,2 mnkr högre än budgeterat.

Gymnasieverksamheten redovisar ett underskott på -1,5 mnkr. Bristen avser för lågt budgeterade interkommunala ersättningar* om - 1,0 mnkr samt omställningskostnader för uppsagd personal med -1,3 mnkr. Därutöver har gymnasiet köpt yrkesutbildning inom introduktionsprogrammen från vuxenutbildningen som inte var budgeterad, vilket resulterar i en negativ budgetavvikelse med - 0,9 mnkr. Ökade migrationsintäkter för asylsökande elever om 0,5 mnkr och en extra ersättning för tillfälliga gymnasiestudier förbättrar resultatet. Den sistnämnda ersättningen beslutades och delgavs verksamheten först i slutet av december, vilket gjort att tilldelade medel, 0,4 mnkr, inte har kunnat utnyttjas. En anpassning av gymnasiesärverksamheten har genomförts, vilket medför en positiv budgetavvikelse med 0,8 mnkr.

Tibro Kompetenscenter uppvisar sammantaget ett underskott på -1,3 mnkr. Grundläggande vuxenutbildning redovisar 0,5 mnkr plus som följd av minskad verksamhet. Gymnasial vuxenutbildning redovisar ett överskott på 1,3 mnkr. Förändringen i finansieringen av vuxenutbildning i Samverkan Skaraborg gav ökade

intäkter från andra kommuner jämfört med budget på 3,7 mnkr och täckte därmed omställningskostnaderna på -2,6 mnkr. Svenska för invandrare, SFI, redovisar ett minusresultat med -2,4 mnkr. Ersättningen för SFI-elever inom etableringen blev -1,3 mnkr lägre än budgeterat. Resterande differens beror på fler behöriga lärare samt ett fortsatt högt antal SFI-elever. Arbetsmarknadsenheten redovisar ett underskott på -0,8 mnkr. Det beror på omställningskostnader med -0,5 mnkr samt minskade statsbidrag om -0,3 mnkr.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade i december 2018 om neddragningar gällande arbetsmarknadsverksamheten och den egna gymnasieverksamheten vid Fågelviksgymnasiet. Bakgrunden till åtgärden var obalans i 2019 års budget. Nämndens aprilprogram pekade på ett stort underskott, -9,7 mnkr, bland annat då den fulla effekten av personalreduceringarna vid gymnasie- och arbetsmarknadsverksamheten tog tid att uppnå. Som en följd av prognosen beslutade barn- och utbildningsnämnden i maj om ett åtgärds paket omfattande cirka 3,5 mnkr, men där flera av åtgärderna beräknades ha effekt först 2020. Samtidigt beslutades att utreda vuxenutbildningen vid kompetenscentrum. I samband med att resultatet av denna utredning presenterades i september beslutade nämnden att avveckla vuxenutbildningen i egen regi och fortsättningsvis köpa utbildningsplatser från framförallt Skövde kommun istället. Beslutet baserades i huvudsak på kvalitetsmässiga aspekter, då den ekonomiska effekten bedömdes som ringa. Nämndens prognoser avseende 2019 förbättrades under hösten (-3,7 mnkr i augustiprognosen) men arbetet med budget 2020 visade ändå på att ytterligare betydande anpassningar krävdes. Den största anledningen till detta var kraftigt minskade riktade statsbidrag (cirka 15 mnkr) mellan 2019 och 2020 men även det effektiviseringskrav på 5 mnkr som låg i nämndens driftbudgetram för 2020 bidrog till behovet av åtgärder. I november beslutade därför nämnden att genomföra ett åtgärds paket om cirka 10 mnkr, som i varierande grad omfattade samtliga verksamhetsområden i egen regi. I arbetet med dessa åtgärder lades stor vikt vid att försöka undvika ytterligare statsbidragsminskningar på grund av att kommunens finansiering eller personaltäthet inte skulle leva upp till statens krav.

Vid utgången av 2019 bedöms verksamheten långsiktigt vara i nivå med budget 2020. Det är dock osäkert hur stora omställningskostnaderna blir under 2020 för de personalreduceringar som det fattades beslut om i november.

Socialnämnden

Den 28 november fick Tibro kommuns demenssamordnare Johan Ekstrand ta emot priset Årets förbättringsresa på Framtidsgalan i Stockholm för sitt arbete med att skapa ett mer individanpassat arbetssätt tillsammans med chefer och vård- och omsorgspersonal inom kommunens demensorganisation. Den 1 januari inrättades en ny rehabenhet inom socialförvaltningen med ansvar för rehabilitering, korttidsverksamhet och social dagverksamhet. Sedan i mars har personalen arbetat med trygg hemgång som ett alternativ till korttidsboende. Trygg hemgång innebär att människor som vårdats på sjukhus erbjuds möjlighet att jobba intensivt med olika rehabiliteringsinsatser i sitt hem under en begränsad tid för att kunna återgå till sin normala vardag. Satsningen har slagit väl ut.

Foto: Framtidsverket och Christina Froh

Ordförande: Jan Hanna, S

Förvaltningschef: Anneli Koivuniemi

Uppdrag

Socialnämnden ska verka för att de som bor eller vistas i Tibro kommun får det stöd och den hjälp de främst har laglig rätt till för att kunna leva ett självständigt liv eller uppnå goda levnadsvillkor.

Ett av förvaltningens centrala uppdrag är att ha en rättssäker handläggning och stödja och utveckla kommuninvånarnas möjligheter till ekonomisk och social trygghet samt oberoende, så långt det är möjligt. Socialförvaltningen erbjuder stöd och verksamhet riktad till barn, ungdomar och vuxna. Detta under en period då de behöver extra hjälp på grund av ekonomiska bekymmer, problem med alkohol eller andra droger eller för att någon i deras närhet utsätts för våld och hedersrelaterat våld. Vidare har nämnden ett ansvar för de ensamkommande barn och ungdomar som hänvisas till kommunen av Migrationsverket.

På grund av stigande ålder eller funktionshinder kan kommuninvånarnas förutsättningar förändras så att ett hjälpbehov uppstår. Socialförvaltningens målsättning är att, om det är möjligt, försöka bistå med olika insatser för att möjliggöra att den enskilde invånaren kan leva ett så självständigt liv som möjligt. Insatserna kan bestå av hjälp i ordinarie boende eller på ett särskilt boende.

Socialförvaltningen har också i uppdrag att erbjuda anhöriga möjligheten att få stöd, hjälp och avlastning via anhörigstöd.

Verksamheten styrs av flera lagar såsom Kommunallagen, Socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Lagen om vård av missbrukare (LVM), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt Lagen om assistansersättning (LASS).

Viktiga händelser under året

En ny organisation infördes från den 1 januari och har under året genomförts i etapper. En första genomlysning är gjord och den visar att organisationsförändringen sker inom tilltänkt ram och enligt plan. Det som avvikit är hanteringen av kontaktpersoner som fått hanteras och åtgärdas under hösten. Nuvarande verksamhetschef för vård och omsorg tillträdde sin tjänst i januari och den 16 december tillträdde förvaltningens nya verksamhetschef för individ- och familjeomsorgen, IFO, och funktionshinderverksamheten. Fram till dess uppbars den senare tjänsten av förvaltningschefen.

Tibro kommuns vård- och omsorgsverksamhet har uppmärksamats på flera positiva sätt under året. Bonargårdens sätt att arbeta med mat och måltidsupplevelser resulterade i att enhetschefen Lena Johansson kom på en tredje plats i kategorin årets boendechef i White Guide Seniors tävling för vård- och omsorgsverksamheter samt att statsminister Stefan Löfvén besökte boen-

Den 1 oktober inledde Tibro kommun ett samarbete med Tidaholms kommun i syfte att kvalitetssäkra handläggningen av familjehem och utveckla handledningen till familjehemmen. Samarbetet innebär att Annelie Larsson, som här ses tillsammans med 1:e socialsekreteraren Gith Sjölander, är familjehemsansvarig i både Tidaholm och Tibro. Foto: Christina Froh

Lena Johansson, enhetschef på omvårdnadsboendet Bonargården, kom på tredje plats när Årets boendechef korades av restaurangguiden White Guide den 17 september. Lena uppmärksammas för sitt målmedvetna arbete med att skapa trivsamma måltidsmiljöer och bygga upp en måltidsverksamhet, som är helt integrerad i det dagliga vård- och omsorgsarbetet på enheten. Foto: Christina Froh

det under hösten. Vidare har Framtidsverket tilldelat kommunens demenssamordnare Johan Ekstrand första pris för Årets Förbättringsresa. Johan fick ta emot utmärkelsen för att han har varit en av de drivande krafterna i arbetet med att få det nya individanpassade arbetssättet kring personer med demenssjukdom att slå igenom i Tibro kommuns demensorganisation, som sjösattes 2016. Arbetssättet innebär att samma personal stöttar varje enskild vårdtagare med både personlig omvårdnad och daglig aktivering genom hela sjukdomsförloppet.

Socialnämnden har under året beslutat om följande:

- Antagit och genomfört flera åtgärder för anpassning till budgetram 2019 samt 2020, vilket lett till att de ekonomiska negativa konsekvenserna är mindre än år 2018 då nämnden hade ett underskott på 12 mnkr. Besluten motverkar även ekonomiska negativa konsekvenser för år 2020 och har också gett förvaltningen en möjlighet att i god tid förbereda och införa förändringarna.
- Förändring av verksamheten Äldrecentrum och social dagvård som har integrerats inom rehabenheten, där ett nytt arbetskoncept med trygg hemgång har vuxit fram som berört 17 vårdtagare under perioden mars-december.
- Projektdirektiv för förenklad handläggning av ekonomiskt bistånd som verkställs i mars 2020 och som förväntas ge effekter under 2020 genom att vara ett stöd till handläggarna utifrån de förändringar som sker inom enheten.
- Projektdirektiv för Heltidsresan inom socialförvaltningen där ett pilotprojekt dragits igång på ett antal enheter.
- Ingått samverkansavtal med Karlsborgs kommun gällande gemensam familjerätts-handläggning och med Tidaholms kommun om gemensam familjehemshandläggning och rekrytering.

Framtid

Socialnämnden har i samband med antagen internbudget med verksamhetsplan 2020, angett följande prioriterade områden:

- Förberedelse inför eventuell ny lagförändring inom funktionshinderområdet utifrån Lagen om särskild service, LSS, inom området personlig assistans. Förvaltningen följer utvecklingen och agerar om behov finns.
- Säkerställa de framtida behoven inom funktionshinderområdet genom att färdigställa påbörjad behovsanalys samt ge förslag på eventuella utvecklingsområden. Analysen är planerad att vara klar senhösten 2020.
- Genomföra pilotprojektet Heltidsresan inom förvaltningen. Förvaltningen har arbetat fram ramarna för projektet med berörda aktörer under det senaste halvåret. En styrgrupp beslutar i ärenden och följer upp så att projektet går enligt plan. Projektdirektiv med tidsram finns upprättat. Arbetet med heltid verkställs från mars 2020.
- Genomföra projektet med digitalisering av handläggning och ansökan gällande ekonomiskt bistånd. Projektdirektiv finns upprättat. Arbetet fortgår enligt plan och verkställs i mars/april 2020.
- Barnkonventionen blir lag. Förvaltningen väntar på Socialstyrelsens handbok för socialtjänsten och kommer att ta del av denna och utarbeta en plan och åtgärder inom de områden som behövs.
- Lokalförsörjningsplan för särskilt boende inom vård och omsorgen och funktionsnedsättningsområdet ska upprättas. Behovsanalysen påbörjades inom vård- och omsorgsverksamheten under hösten och blir klar våren 2020. Behovsanalysen för funktionsnedsättningsverksamheten planeras vara klar hösten 2020.

Årets ekonomiska resultat

Socialnämnden Kostnader, Tkr	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Nämnd	507	733	700	-33
Gemensam administration	7 883	8 143	11 449	3 306
Individ- och familjeomsorg	55 057	45 864	46 977	1 113
Vård och omsorg	142 126	142 691	139 169	-3 522
Funktionsnedsättning (LSS)	34 140	36 869	34 590	-2 279
Summa	239 713	234 300	232 885	-1 415

Socialnämnden redovisar en negativ budgetavvikelse med -1,4 mnkr. Gemensam administration, 3,3 mnkr, och Individ- och familjeomsorg, 1,1 mnkr, redovisar överskott. Funktionshinderområdet redovisar ett underskott med -2,3 mnkr och Vård och omsorg redovisar ett underskott med -3,5 mnkr. Ett ej budgeterat statsbidrag om 3,6 mnkr som intäktsförts utan att nya obudgeterade kostnader har tillkommit bidrar till att stärka resultatet. Bland annat 2,2 mnkr i stimulansmedel från 2016-2018.

Gemensam administration redovisar ett överskott på 3,3 mnkr, vilket härleds till vakanta tjänster inom staben samt tillkommande statliga medel som använts till utbildningar och utvecklingsinsatser för personal.

Individ- och familjeomsorgen, IFO, redovisar ett överskott på 1,1 mnkr. En bidragande orsak till överskottet är att sparade statsbidrag gällande psykiatri tagits i anspråk under 2019. Statsbidragen har främst gått till öppenverksamhet såsom Aktivitetshuset och resursteam och denna verksamhet visar överskott med 1,3 mnkr. Överskottet inom öppenverksamheten beror också på att antalet tjänster minskats och nya verksamhetsformer utvecklats med hjälp av Studieförbundet och brukare. Myndighets-handläggningen har haft kostnader för inhyrd personal med 3,4 mnkr till följd av många vakanser och ett behov av att stötta upp barngruppen för att hantera inkommande anmälningar inom lagstadgad tid. Lägre lönekostnader, statsbidrag om 1,6 mnkr samt överskott avseende bostadsanpassning om 0,7 mnkr gör att underskottet avseende myndighetshandläggning stannar vid -0,3 mnkr. Placeringskostnaderna inom IFO har minskat totalt, men genererar ändå ett underskott på -0,5 mnkr. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd blev 1,3 mnkr högre än budgeterat, vilket beror på att fler och större hushåll haft försörjningsstöd. Antalet hushåll som uppburit ekonomiskt bistånd har i snitt varit 119 jämfört med 109 under 2018. Underskotten gällande placeringar och försörjningsstöd balanseras av överskott gällande övriga kostnader, ledning och brukaravgifter.

Vård och omsorg redovisar en negativ budgetavvikelse med -3,5 mnkr beroende på underskott inom områdena demens, hemvård och omvårdnadsboenden, d v s särskilda boenden somantik. Demensorganisationen redovisar ett underskott på -3,5 mnkr på grund av ökade personalkostnader inom samtliga enheter. Hemvårdens underskott med -2,2 mnkr beror på ett ökat behov av insatser under året. Från ett snitt på 338 brukare under årets fyra första månader, så skedde en ökning

till 385 brukare i snitt under perioden september-december. Samtliga särskilda boenden redovisar underskott, vilket främst beror på personalkostnader (-1,2 mnkr) som kan härledas till ökad bemanning på grund av brukares behov och arbetsmiljöperspektivet, då det handlat om hot- och våldssituationer. Störst positiv avvikelse finns inom sjuksköterskeenheten som redovisar ett överskott med 2,2 mnkr på grund av vakanta tjänster. Dagverksamheten Åldrecentrum samt rehabenheten genererar överskott om 0,8 mnkr efter att förändringar genomförts inom verksamheterna.

Funktionshinderområdet redovisar ett underskott med -2,3 mnkr. De största avvikelserna härleds till ökade behov i form av personlig assistans (-0,8 mnkr) samt personalkostnader inom boendena (-1,3 mnkr). Kommunens nettokostnader för personlig assistans ökade från 10,3 mnkr 2018 till 11,0 mnkr 2019.

Socialnämnden har efter att 2015 redovisat ett mindre överskott successivt haft försämrade resultat och 2017-2018 uppgick underskotten till -8,4 respektive -12,0 mnkr. Nämnden har sedan 2018 arbetat intensivt med att vända den ekonomiska utvecklingen. Effektiviseringsåtgärder för år 2019 har vidtagits med totalt 12,7 mnkr, varav 6,5 mnkr avser minskade personalresurser. En del av personalminskningen har ersatts med samverkan med andra parter för att effektivisera verksamheterna och få bättre kvalitet. Det handlar även om att förändra arbetssätt gällande barnplaceringar, arbetet med stöd på hemmaplan och andra insatstyper. Andra åtgärder som genomförts är justeringar av taxor och avgifter samt försäljning av fem bilar. Åtgärderna gällande 2019 är av både bestående och tillfällig karaktär. En del av de tillfälliga åtgärderna som genomförts 2019 är aktuella att fortsätta med eller att permanenta under 2020.

Socialnämnden beslutade i april om effektiviseringsåtgärder för 2019 och 2020 samt i oktober gällande budget 2020. I oktober beslutade nämnden att disponera om medel inom egen budgetram för att bland annat öka budgeten avseende ekonomiskt bistånd med 1,2 mnkr samt för att täcka ökad hyreskostnad för Allégården. Det sistnämnda är en följd av att verksamheterna 2020 återgår till sina ordinarie lokaler efter Allégårdsbranden 2018. Effektiviseringar ska 2020, förutom rammminskning med 4,2 mnkr, även möta kostnadsökningar med cirka 2,5 mnkr gällande personlig assistans, elevboende för gymnasieelev samt en extern verkställighet av boendeplats inom området funktionsnedsättning.

Kultur- och fritidsnämnden

Den 50-årsjubilerande Musikskolan har breddat sin verksamhet under året. Den 16 november arrangerades en jubileumskonsert i Tibroparken med Erik Segerstedt som gästartist. Badhuset återinvigdes den 22 maj. På läslovet genomfördes ett dataspelskollo för tjejer på biblioteket i samarbete med intressegruppen Donna från Högskolan i Skövde. Foto: Jacob Mako, Christina Froh och Johan Fransson.

Ordförande: Jörgen Strende (S)

Förvaltningschef: Peter Doverholt

Uppdrag

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för all kommunal kultur- och fritidsverksamhet. Nämnden ska följa utvecklingen i de frågor som rör nämndens verksamhetsområde samt ta initiativ till och lägga fram de förslag som nämnden ser behov av samt stödja nya uttrycks- och verksamhetsformer inom såväl kultur- som fritidslivet.

Kultur- och fritidsförvaltningen organiserar och arrangerar kultur- och fritidsarrangemang och aktiviteter med prioritering mot barn och ungdom. I förvaltningens uppdrag ingår också att verka för dokumentation, bevarande, vård och lämplig användning av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, anläggningar och miljöer. Verksamheten genomförs i nära samarbete med föreningar och organisationer som är verksamma i Tibro. Kultur- och fritidsnämnden ska på olika sätt stimulera det arbete som dessa aktörer bedriver inom nämndens verksamhetsområde.

Kultur- och fritidsnämnden är sammankallande och verkställande för det kommunala samverkansorganet Samrådsgruppen, med syfte att bedriva förebyggande arbete för barn och ungdom.

Viktiga händelser under året

Under 2019 fyllde Musikskolan 50 år. Det firades med en jubileumsvecka som avslutades med en jubileumskonsert i Tibroparken med gästartisten Erik Segerstedt och 450 personer i publiken. Under 2019 har musikskolan breddat sin verksamhet genom satsningarna "Starta band" och spel- och datamusik på fritidsgården Dojan, där ungdomar kan lära sig spela i grupp och skapa musik på datorn, en teater- och musikalgrupp för 8-12-åringar på Vintergatan samt en bild- och teckningskurs i samarbete med Studieförbundet för 10-16-åringar.

Under hösten genomfördes ett antal kulturmåndagar på Dojan, med musik, teater, bokprat, Street Art med mera.

Må-bra-veckan genomfördes med Rankässtaffetten, föreläsningar, guidning på Prästberget och invigning av vandringslederna. Under veckan genomfördes också en familjefest på Änplan med Nassim Al Fakir som dragplåster och inspiratör. Flera hundra personer tog del av Må-bra-veckans aktiviteter.

Den 22 maj invigdes det nyrenoverade badhuset som fick stängas akut 2018. I oktober kunde återigen allmänhetens bad öppna. Nytt för året var söndagsbad på förmiddagar för familjer då barn upp till 12 år var välkomna att bada tillsammans med en vuxen.

Under Må bra-veckan i maj arrangerades en familjefest på Ånapan med Nassim Al Fakir som dragplåster. Ett digert utbud av lovaktiviteter erbjuds under året, bland dem påskpyssel på fritidsgården Dojan. Under hösten färdigställdes en ny cykelteknikbana på Rankås, vilket var den sista delen av den lokala naturvårdssatsningen på Rankås fritidsområde som Tibro kommun genomfört tillsammans med lokala föreningar. Foto: Towe Lindblom och Christina Froh

Museet höll öppet under ljusvandringen. En succé sett till antalet besökare. På museet fanns också biblioteket, släktforskarföreningen och representanter ur övriga grupper som museet samarbetar med.

Lov- och fritidsverksamhet

Med stöd från Socialstyrelsen har en mycket omfattande lovverksamhet genomförts för barn och ungdomar i åldern 6-15 år. Ett viktigt tillskott för många som inte har möjlighet att resa bort från Tibro under loven.

Drygt 1 600 barn har deltagit i sommarlovsaktiviteterna. Det har varit en jämn fördelning mellan flickor och pojkar. Utbudet av aktiviteter har varit omväxlande med prioritering på verksamheter som inte finns under övrig tid under året. Områdesfester i Fagersanna, Brittgården, Skattegården och Hörnebo visade sig vara ett bra koncept och något att ta med till övriga lov. Aktiviteterna genomfördes med både externa och interna krafter.

Även under övriga lov har det erbjudits olika aktiviteter i samlade lovprogram. Läslovsprogrammet lockade till sig hela 948 barn och ungdomar.

Den första juli stängdes Ungdomens hus. Besöksantalet hade varit lågt under en längre tid.

I samarbete med ABF Skaraborg och Donna på Högskolan i Skövde genomfördes ett dataspelskollo för tjejer mellan 10 och 15 år. Donna är en intressegrupp med lärare och studenter vid Högskolan i Skövde som arbetar med jämställdhetsfrågor inom spelutveckling.

Fritidsområden

Utvecklingen av Rankås fritidsområde har fortsatt. Den 19 maj invigdes vandringslederna i naturreservatet i Rankås med bandklippning av kultur- och fritidsnämndens ordförande Jörgen Strende (S) och en guidad tur av Örjan Nilsson från Länsstyrelsen.

Under hösten färdigställde Tibro Cykelklubb en ny cykelteknikbana, en så kallad pumtrack, i en tidigare glänta öster om Rankåsstugan och det sattes upp en cykelportal på stigen in mot teknikbanan. Anläggandet av pumtracken och cykelportalen var den sista delen av den lokala naturvårdssatsningen, LONA, som Tibro kommun genomfört tillsammans med lokala föreningar med bidrag från Länsstyrelsen.

Under hösten iordningställdes även en grillplats på Rankås, som används i Friluftsrådets Knyttverksamhet. Grillplatsen anlades av Friluftsrådet med stöd av Kultur & Fritid.

Biblioteksverksamhet

Tibro bibliotek beviljades bidrag till en heltidstjänst via Kulturrådets satsning "Stärkta bibliotek". Under året har biblioteket genom det projektet utökat antal platser med boksamlingar från biblioteket. Inom ramen för projektet har också bemanning av Låneboa på Äldrecentrum vid bestämda tider testats. Diskussion förs om depositioner till äldreboendena i Tibro samt en "boken kommer"-service i samarbete med socialförvaltningen.

Flera satsningar har gjorts till förskolan. Bland annat har bok-

paket med pekböcker och bilderböcker delats ut till samtliga förskolor med hjälp av bidrag från Kulturrådet. Temat har varit inkludering. Syftet med paketen är att pedagogerna ska kunna använda litteraturen i sitt arbete i barngrupperna.

Biblioteket har även genomfört en satsning med "förskolepåsar" under året. Förskolepåsarna är färdiga bokpåsar som förskolorna lånar med till sin verksamhet. Påsarna kan sedan följas med varje barn hem. Förskolepåsarna har erbjudits av biblioteket förr, men har fått en nystart 2019. Påsarna lånas ut terminsvis och lånen följs upp med en utvärdering.

Bibliotekets utbud av skoldepåer av böcker har också rustats upp 2019 med stöd från Kulturrådet. I samråd med skolutvecklare har 15 exemplar av 25 boktitlar köpts in, med tonvikt på litteratur för elever i förskoleklass och årskurs 1-6. Syftet är att lärare ska kunna låna med sig depåer till klassrummen och använda läsfrämjande i sin undervisning.

Framtid

Musikskolans utveckling till en mer omfattande verksamhet är en stor utmaning de närmaste åren. Där kommer samverkan med andra kulturaktörer vara viktig.

En analys av kultur- och fritidsförvaltningens framtida lokalbehov är oerhört viktig. Där ligger den återkommande frågan om bibliotekets lokalisering och roll som mötesplats i kommunen. Därutöver är både Musikskolan och fritidsgården Dojan i stort behov av nya lokaler för att möta kraven på utökad samverkan inom förvaltningen och inom kommunen, men också ur ett mötesplatsperspektiv.

Kultur- och fritidsnämnden har initierat en översyn av bidragen till den ideella sektorn för att om möjligt möta upp de utmaningar som föreningarna har. Översynen kommer att ske i dialog med föreningslivet.

Årets ekonomiska resultat

Kultur- och fritidsnämnden <i>Kostnader, Tkr</i>	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Nämnd och gemensam administration	2 530	2 411	2 848	437
Kultur	6 187	8 248	8 413	165
Fritid	9 883	10 033	10 574	541
Förebyggande	4 235	4 441	4 375	-66
Summa	22 835	25 133	26 210	1 077

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott för 2019 med 1,1 mnkr.

Nämnd och gemensam administration uppvisar ett överskott på 0,4 mnkr. Orsaken är minskade personalkostnader på grund av ej tillsatt tjänst i samband med omorganisation (0,2 mnkr) samt minskade kostnader för resor, representation, kurser, annonsering och främmande tjänster (konsultkostnader och oförutsett).

Verksamhetsområdet Kultur uppvisar ett överskott på 0,2 mnkr. Orsaken är delvis dubbelbudgeterad lokalkostnad (60 tkr) samt att inga nya samarbeten med studieförbund inlett under 2019 (60 tkr).

Verksamhetsområdet Fritid uppvisar ett överskott på 0,5 mnkr. Orsaken är minskning av sökta bidrag (0,3 mnkr) samt minskade kostnader för badhus och simskola på grund av att badhuset var stängt under större delen av första halvåret 2019.

Verksamhetsområdet Förebyggande uppvisar ett underskott på -66 tkr. Orsaken är ökade lönekostnader i samband med omorganisation, nyrekrytering samt föräldravikariat.

Överskottet på 4,1 % är delvis av engångskaraktär på grund av omorganisation och badhusets sena nyöppning, totalt cirka 0,4 mnkr. I övrigt kan det främst härledas till minskade kostnader för bidrag.

Budgeten för 2020 har justerats i samband med detaljbudgetarbetet under hösten 2019 med utgångspunkt i den nya organisation och ett mer aktivt arbete med studieförbunden. Kultur- och fritidsnämnden har initierat ett uppdrag till förvaltningen att se över bidragssystemet.

Kollektivtrafiknämnden

Ordförande: Rolf Eriksson, S

Chef: Frida Blomqvist

Uppdrag

Kollektivtrafiknämnden är en gemensam nämnd för kommunerna Hjo, Tibro och Karlsborg och består av två ledamöter och två ersättare från varje kommun.

Nämndens uppdrag är att företräda kommunerna i samverkansfrågor gällande kollektivtrafikens utveckling. Samverkan sker främst med Västra Götalandsregionen som är ansvarig kollektivtrafikmyndighet och Västtrafik som planerar och utför trafiken. Viss allmän kollektivtrafik finansierar nämnden själv, genom tillköpsavtal med Västtrafik. I nämndens uppdrag ligger också myndighetsutövning gällande färdtjänst och riksfärdtjänst. Nämnden bistås av kollektivtrafikkontoret i Tibro kommun som är värddkommun. På uppdrag av ansvarig nämnd i respektive kommun hanteras också frågor som rör verksamhetsresor. Exempel på sådana resor är skolskjutsar och resor i samband med socialtjänstens verksamhet.

Viktiga händelser under året

Kommunerna har en samverkansroll i arbetet med kollektivtrafikens strategiska utveckling. Under året har de varit delaktiga i den årliga avstämningen av det Regionala trafikförsörjningsprogrammet för kollektivtrafiken i Västra Götaland. Det övergripande målet i programmet är att andelen hållbara resor ska öka i hela Västra Götaland och att kollektivtrafikresandet ska fördubblas för en attraktiv och konkurrenskraftig region. Resandeutvecklingen är positiv. Både resandet med kollektivtrafik och kollektivtrafikens marknadsandel i förhållande till bilen ökar i de prioriterade stråken.

Genom så kallat tillköp av trafik har kollektivtrafiknämnden gett fortsatt möjlighet till resor med Närtrafik även på helger i Hjo, Tibro och Karlsborgs kommuner. Trafikformen möjliggör resor mellan tätort och valfri adress på landsbygden i områden som saknar linjetrafik. Under 2019 har resandet ökat i alla tre kommunerna, vilket visar att fler fått vetskap om resmöjligheterna.

För att sprida information om trafikformer och erbjudanden inom den allmänna kollektivtrafiken till kommuninvånarna har aktiviteter riktade till målgruppen 75 år och äldre genomförts, framförallt genom deltagande på seniordagar och träffpunktsverksamhet.

I slutet av året har ett arbete kring kommunernas prismodell för färdtjänsten påbörjats. En arbetsgrupp har bildats via Skaraborgs kommunalförbund.

Framtid

Under 2018 beslutade regionfullmäktige om att införa en ny zonstruktur för kollektivtrafiken i Västra Götaland. Införandet kommer ske tidigast under hösten 2020 och i samband med zonindelningen kommer även Västtrafiks biljettsortiment att förenklas och bli mer överskådligt. Med anledning av den förändrade zonstrukturen kommer kommunerna att behöva besluta om en ny prismodell för färdtjänsten, då nuvarande prissättning bygger på dagens kollektivtrafikzoner.

Inom Västtrafiks trafikplanarbete kommer en översyn av körvägar för linjerna i Tibro tätort att genomföras, med anledning

av förändrat skolresande. Under 2020 kommer kollektivtrafikkontoret att genomföra en upphandling gällande så kallade verksamhetsresor, bland annat skolskjuts med taxi, med avtalsstart i juli 2021. Därtill kan planering för nya grundskolor i de samverkande kommunerna också leda till ändrade behov av skolskjutsar.

Årets ekonomiska resultat

Kollektivtrafiknämnden Kostnader, Tkr	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Tibro kommun	1 907	1 724	1 950	226
varav trafik	1 317	1 218	1 308	90
varav administration	590	506	642	136
Hjo kommun	1 532	1 553	1 602	49
varav trafik	942	1 047	960	-87
varav administration	590	506	642	136
Karlsborgs kommun	2 136	1 926	1 902	-24
varav trafik	1 546	1 420	1 260	-160
varav administration	590	506	642	136

Till följd av en delvis vakant tjänst under året så har samtliga kommuner ett överskott gällande administration på 136 tkr.

Tibro kommun redovisar totalt ett överskott (226 tkr). Utöver överskottet gällande administration så redovisas ett överskott för tillköpstrafik, framförallt beroende på att resandet med Flextrafik minskat jämfört med tidigare år. Kostnaden för färdtjänst blev i stort sett i nivå med budget. Den resandeökning som funnits under tidigare år har avstannat och resandet för 2019 ligger på en mer konstant nivå.

Verksamheten avseende Hjo kommun (49 tkr) och Karlsborg (-24 tkr) redovisar mindre budgetavvikelser. Trafikkostnaderna avseende Hjo kommun överskrider budget med 87 tkr till följd av högre kostnader inom färdtjänsten. Karlsborgs trafik kostnader överskrider budgeten med 160 tkr på grund av underskott gällande tillköpstrafik.

Byggnads- och trafiknämnden

2019 har varit ett år som i hög grad präglats av framtidsplanering med översiktsplan 2021 som främsta fokus. Under hösten gjordes en bred kartläggning av de behov och resurser som finns i Tibro. Dels arrangerades två workshops med politiker och referenspersoner från alla kommunala verksamheter, dels genomförde en grupp masterstudenter från Chalmers Arkitekturskola en analys av Tibros styrkor och svagheter. Studenterna, som deltog i en masterkurs, träffade bland annat Tibros politiker under en samtalskväll och genomförde fördjupningsprojekt som resulterade i ett antal förslag på möjliga framtidsåtgärder i Tibro. Foto: Christina Froh

Ordförande: Gunnel Johansson, S

Förvaltningschef: Gunnar Carlsson

Uppdrag

Byggnads- och trafiknämnden fullgör Tibro kommuns myndighetsansvar inom plan- och bygglovsverksamheten och trafikområdet. Nämnden svarar för den prövning och den tillsyn som ankommer på kommunen enligt plan- och bygglagen (PBL), miljöbalken och lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning samt föreskrifter meddelade med stöd av dessa lagar.

Viktiga händelser under året

Arbetet med Översiktsplan 2021 har prioriterats och övrigt planarbete har skett i mån av tid. En detaljplan har antagits och vunnit laga kraft under året. Det är en ny detaljplan för kvarteret Saturnus som möjliggör byggnation av nya bostäder samt förändrade byggrätter inom kvarteret. Nya detaljplaner för kvarteret Hyveln (MIO:s expansion) och kvarteret Sekretären m.fl. har varit ute på samråd under året och beräknas få laga kraft i början av 2020. Kommunens planberedskap får anses vara god.

Projektplan, organisationsplan, tidplan och budget för översiktsplanarbetet har fastställts. En extern processledare har knutits till projektet. Tre workshops har genomförts under året som bland annat har inkluderat och engagerat tjänstepersoner och politiker. Översiktsplanen beräknas antas i maj-juni 2021.

Som ett led i arbetet med framtidsplaneringen har ett samarbete med Chalmers Arkitekturskola genomförts under hösten. Inom ramen för kursen Masterstudies in architecture and planning beyond sustainability har en grupp masterstudenter gjort en analys av Tibros styrkor och svagheter samt tagit fram förslag på hur Tibro kan utvecklas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Ytterligare ett projekt, The good, the bad, the ugly, genomfördes under hösten i syfte att få nya perspektiv på hur Tibro skulle kunna utvecklas. Projektet som finansierades med stöd från Statens Centrum för Arkitektur och Design, ArkDes, satte fokus på det gamla stationsområdet och var en fortsättning på den medborgardialog som ägde rum under hösten 2018 och första halvåret 2019.

Antalet bygglovs- och anmälningsärenden är totalt 146 under 2019. Plan- och byggavdelningen har under året anställt ytterligare en byggnadsinspektör. Syftet med förstärkningen har dels varit att minska sårbarheten vid sjukdom och semester, dels öka möjligheten att hinna med fler tillsynsärenden, vilket främjar god bebyggd miljö. Insatsen främjar även snabb och korrekt service till medborgare och andra aktörer.

Markverksamheten har haft 264 uppdrag under 2019. Däribland utsättningar, nybyggnadskartor och liknande kartunderlag för byggnation, situationsplaner, inmätningar och gränsutvisningar åt allmänhet och olika aktörer. Ett samarbete med Hjo kommun gällande ett gemensamt karthanteringsystem har implementerats.

Övergångsställena längs de rekommenderade skolvägarna har setts över och ett åtgärdsprogram har tagits fram för att höja

Stadsbyggnadsprojektet *The good, the bad, the ugly* genomfördes under hösten för att få fram mer konkreta idéer på hur stationsområdet skulle kunna utvecklas, som en fortsättning på den medborgardialog som ägde rum från oktober 2018 till mars 2019. Under projektet intervjuades ett antal Tibroföretagare och Tibrobor i olika åldrar kunde delta i skaparworkshops på området. Resultatet av projektet redovisades på Statens Centrum för Arkitektur och Design, ArkDes, i december och kommer att presenteras för Tibroborna 2020. Foto: Christina Froh, Leif Ahnland och Anders Berensson

trafiksäkerheten. Trafiksäkerhetshöjande åtgärder i form av bilspärrar har uppförts i området Skattegården. En process med att kvalitetssäkra de lokala trafikföreskrifterna har inletts under 2019 och kommer att fortsätta under kommande år.

Tabell: Statistik, byggnads- och trafiknämnden

År	2016	2017	2018	2019
Antal bygg- och anmälningsärenden	167	190	184	146
Antal antagna detaljplaner	7	2	5	1

Framtid

Nämnden kommer att lägga stort fokus under det kommande året på arbetet med ny översiktsplan.

Detaljplanen för kvarteret Hyveln (MIO) med syfte att möjliggöra byggnation för MIO:s expansion har varit ute på samråd men ligger vilande i väntan på MIO:s ställningstaganden. Detaljplanearbete för bland annat kvarteret Bonaren och kvarteret Bokhyllan kommer att genomföras under 2020.

Nämndens intention är att permanenta den visstidstjänst som byggnadsinspektör som infördes under 2019. Samverkan med grannkommunerna ska utvecklas ytterligare.

Årets ekonomiska resultat

Byggnads- och trafiknämnden Kostnader, Tkr	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Nämnd	257	305	300	-5
Fysisk detaljplanering	2 210	4 272	4 376	104
Byggverksamhet myndighet	-1 395	-1 416	-1 305	111
Ny Översiktsplan	0	219	500	281
Kart och Mät	0	-195	-216	-21
MÖS	1 042	0	0	0
Summa	2 114	3 185	3 655	470

Årets ekonomiska resultat

Byggnads- och trafiknämnden redovisar ett överskott på 0,5 mnkr.

Byggnads- och trafiknämnden har tilldelats 1 mnkr i engångsanslag fördelat på 2 år, 2019–2020 avseende ny översiktsplan. Av 2019 års anslag om 0,5 mnkr har 0,2 mnkr använts. Kvarvarande medel används 2020.

Överskottet i övrigt förklaras av ökade intäkter för bygglov (0,1mnkr) samt lägre konsultkostnader (0,1 mnkr) än budgeterat.

Samhällsbyggnadsnämnden – skattefinansierad verksamhet

Under året avslutades restaureringen av stadsparksdammen. Dammen har knutits ihop med Tibrobäckens i syfte att skapa ett sammanhängande vattensystem, en träbrygga har satts upp, en ny bro har byggts och flera nya öar har anlagts. Vid dammen har ny belysning monterats och strandväxter, buskar och träd har planterats. Arbetet var klart i september. Foto: Christina Froh

Ordförande: Bengt Ferm, S

Förvaltningschef: Gunnar Carlsson

Uppdrag

Samhällsbyggnadsnämnden och dess förvaltning har såväl lagstadgade uppgifter inom vattenförsörjning, avloppshantering, fastighetsförvaltning, skötsel av gator och vägar som frivilliga verksamheter i form av energi- och klimatrådgivning, fastighets-service, fjärrvärme, fastighetsbildning, parkskötsel, mat till elever i skolor och förskolor, mat till boende i äldreboenden samt kartor och inköp. Hyrda verksamhetslokaler samt investeringar och kapitaltjänstkostnader ingår också i förvaltningens ansvar och budget.

Viktiga händelser under året

Den sedan länge planerade cirkulationsplatsen vid väg 49/201 har färdigställts genom Trafikverkets och Tibro kommuns försorg.

Nämnden har genomfört försäljning av fastigheten Saturnus, vilket medfört att ett antal bostäder kommer att nyproduceras. Dammen i stadsparken har fått ett helt nytt utseende och förbättrad funktion med nya möjligheter till lek och rekreation. Upprustningen ingår i Tibro kommuns långsiktiga satsning på förskö-

ning av offentliga miljöer samtidigt som det är ett naturvårdsprojekt som delfinansierats av staten. Dammen har knutits ihop med Tibrobäckens för att få till stånd ett sammanhängande vattensystem.

Nämnden har tagit fram en ny måltidspolicy som fastställts i kommunfullmäktige.

Nämnden har sett till att principer för utsmyckning av cirkulationsplatser tagits fram och fastställt hur beslut och finansiering av sådana projekt ska hanteras.

Under 2019 har 570 gatubelysningsarmaturer med tillhörande styrning bytts ut till LED-teknik med kraftigt minskad elförbrukning samt ökad livslängd som resultat. Renoveringen av Nybabadet har färdigställts.

En volymstudie för ombyggnation alternativt rivning och nybyggnation av Ransbergs skola har genomförts.

Utrymmen för källsortering har tillskapats vid Ransbergs skola, Häggetorpsskolan, Nyboskolan samt Bäckliden.

Rivning av förråd vid cirkulationsplatsen vid Snickarvallens förskola, Hägern 2, har genomförts.

Under året blev den segdragna processen kring upphandling av asfaltsbeläggning äntligen klar och underhålls- och nyanläggning av asfalt kunde ske. Det relativt omfattande projekteringsarbetet

Efter två segdragna upphandlingsprocesser kunde både planerade asfalteringsarbeten genomföras och uppsättningen av digitala infartstavlor slutföras under året. Badhuset har rustats upp från grunden. All ventilation är utbytt, fastigheten har dränerats och pelarna som bär upp fastigheten och betongstommen har förstärkts. Reningsbassängen i källaren, där fastighetsskötaren Jonas Nilsson och fastighetsförvaltaren Denny Lundh befinner sig på bilden till höger, finns numera i en sluten tank, vilket har förbättrat arbetsmiljön. Foto: Jacob Ingelsson, Martin Hansson och Christina Froh

i syfte att bygga en cirkulationsplats samt en GC-port i anslutning till Baggeboskolan slutfördes under året.

Tibro kommun placerade sig på en hedrande femte plats i den nationella enkätundersökningen "Kritik på teknik". Undersökt teknisk service är vägstandard, snöröjning, parker, vattenkvalitet och avfall. Högst betyg får Tibro för sitt dricksvatten.

Framtid

Samhällsbyggnad står inför stora och spännande utmaningar under den närmaste framtiden. MIO:s intentioner att utvecklas i Tibro med planerad expansion, omhändertagandet och utveck-

lingen av Karlsborgsbanan med tillhörande stationsområde, nya trafiklösningar på ett flertal platser, nya gång- och cykelvägar, nya exploateringsområden, utbyggnad av kommunens VA-nät och inte minst en plan för att hantera kommunens fastigheter kommer att ställa stora krav på nämnd och förvaltning.

Samhällsbyggnadsnämnden står, liksom övriga nämnder, inför utmaningar i form av minskade driftbudgetramar de kommande åren, samtidigt som nämnden har ett stort antal investeringsobjekt att genomföra.

Årets ekonomiska resultat

Samhällsbyggnadsnämnden skattefinansierad verksamhet <i>Kostnader, Tkr</i>	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Gemensam administration	6 696	3 884	4 412	528
Gata och park	7 266	8 413	8 637	224
Fastigheter	4 407	4 146	5 186	1 040
Kapitaltjänst	18 433	19 427	20 725	1 298
Måltidsavdelning	-148	-78	0	78
Summa	36 654	35 792	38 960	3 168

Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet redovisar ett överskott på 3,2 mnkr.

Fastighetsavdelningen redovisar ett överskott på 1 mnkr. Överskottet beror framförallt på en vakant tjänst men även på att det varit en mild vinter som bidragit till lägre kostnader för el och värme i fastigheterna.

Gata och Park redovisar ett överskott på 0,2 mnkr. Avvikelsen beror dels på avverkning av skog som genererat högre intäkter (0,8 mnkr), dels på lägre kostnader för markskötsel (0,2 mnkr). Överskottet blir lägre än väntat till följd av högre personal-kostnader (-0,8 mnkr).

Förvaltningens administration gör ett överskott på 0,5 mnkr och det beror främst på en vakant tjänst och lägre licenskostnader än budgeterat.

Kapitaltjänstkostnaden blev 1,3 mnkr lägre än budgeterat på grund av att ett flertal investeringsprojekt försenats.

Måltidsavdelningen redovisar ett överskott på 0,1 mnkr som beror på lägre livsmedelskostnader än budgeterat.

Affärsverksamhet

Under våren lade kommunens gata- och parkavdelning ner nya vatten- och avloppsledningar från Tibro till Sörsågen. Vid Sörsågen, där enhetschefen Jens Nilsson befinner sig på en av bilderna ovan, har slangarna dragits igenom ett borrhål till rätt nivå. Foto: Christina Froh

Verksamhet

Tibro kommuns affärsdrivande verksamheter består av vatten och avlopp (VA), fjärrvärme samt renhållning.

Fjärrvärme

Fjärrvärmens i Tibro är uppdelad på två aktörer. Kommunen ansvarar för leverans av värme till bostadsfastigheter och verksamheter i centrum medan Neova levererar till kunder i industriområdena. Kommunen köper biproducerad värme från Neova och säljer den vidare till sina kunder.

Viktiga händelser under året

Under 2019 har fyra nya fastigheter anslutits till fjärrvärmesystemet och avläsningsystemet för mätare hos fjärrvärmekunderna har uppdaterats.

Framtid

Det finns inga planerade utbyggnader av fjärrvärmens, utan ställningstagande görs i varje enskilt fall då förfrågningar om anslutning kommer. Förtätning i redan befintliga områden är önskvärt.

Årets ekonomiska resultat

Årets resultat för fjärrvärmeverksamheten är 2,5 mnkr. Lågt köpspris på värme som köpts in från Neova är orsaken till överskottet.

Renhållning

Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg, AÖS, ansvarar sedan drygt 15 år för renhållningen i Tibro. Verksamheten är helt avgiftsfinansierad. I direktionen för kommunalförbundet finns politisk representation från Tibro. Årliga träffar sker mellan tjänstemän inom AÖS och samhällsbyggnadsförvaltningen. Ansvaret för nedlagda deponier ligger kvar hos kommunen.

Viktiga händelser under året

Under året har sedvanligt underhåll och kontroll av deponier som inte längre används utförts.

Årets ekonomiska resultat

Kommunen får årligen en summa per invånare från AÖS som ersättning för att återställa gamla deponier. Ersättningen ska också täcka kostnader för provtagning från nedlagda deponier. Resultatet för renhållningsverksamheten är 0,1 mnkr 2019.

VA-verket

Kommunens VA-verksamhet har sedan några år en gemensam organisation med grannkommunerna Hjo och Karlsborg. Verksamheten i Tibro omfattar cirka 15 mil ledningar, fem vattentäcker, ett reningsverk, en infiltrationsanläggning samt ett 15-tal pumpstationer.

En del renoverings- och underhållsarbeten har genomförts vid avloppsreningsverket 2019. Våtmarken har renoverats, tre pumphusbyggnader har målats om och blåsmaskinerna, på den lilla bilden till vänster, har bytts ut för att få en energieffektivare drift av syresättningen i verket.
Foto: Jesper Pettersson

Viktiga händelser under året

För att förstärka och säkra tillgången till dricksvatten i kommunen har en ny brunn borrats i Segerstorp med ett resultat som överträffade förväntningarna.

I Ransberg har ytterligare 24 fastigheter anslutits till det kommunala vattennätet.

Renoveringen av våtmarken vid reningsverket, som påbörjades under 2018, har fortsatt under 2019. Som ett led i underhållet har "blåsmaskinerna" på avloppsreningsverket bytts ut för att få till stånd en energieffektivare drift av syresättningen i verket. Under sommaren har tre pumphusbyggnader målats om.

Under året har nya ledningar för vatten och avlopp anlagts till Sörsågens område, vilket har inneburit att cirka 15 fastigheter fått möjlighet till kommunalt vatten och avlopp. Gamla ledningar i Nybogatan har ersatts med nya på cirka 150 meter.

Framtid

Projekteringen inför ombyggnationen av avloppsreningsverket fortsätter.

Årets ekonomiska resultat

VA-verksamheten redovisar ett underskott på -1,1 mnkr, vilket kan hänföras till höga reparationskostnader för större vattenläckor vid bland annat Vårsåsvägen samt Hjövägen.

Affärsdrivande verksamhet Skuld till kollektiven	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Vatten och avlopp	3 498	2 411
Fjärrvärme	10 190	12 644
Renhållningsverk	1 989	2 126
Summa	15 676	17 181

Resultaträkning VA-verksamheten, tkr		
	2019	2018
Intäkter	14 105	14 106
Kostnader	-13 020	-12 836
Avskrivningar	-1 904	-1 826
Verksamhetens nettokostnad	-819	-556
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	-268	-298
Årets resultat*	-1 087	-854

*Redovisas som en skuld/fordran till kollektivet.

Av samhällsbyggnadsförvaltningens gemensamma kostnader belastar 15 % VA-verksamheten.

Balansräkning VA-verksamheten, tkr		
	2019	2018
Tillgångar:		
Anläggningstillgångar	22 587	18 574
Omsättningstillgångar	0	0
Summa	22 587	18 574
Eget kapital och skulder:		
Eget kapital (skuld till VA-kollektivet)	2 411	3 498
varav årets resultat	-1 087	-854
Skulder	20 176	15 076
varav långa skulder	4 340	3 900
varav korta skulder	15 836	11 176
Summa	22 587	18 574

Kommunala bolag

Återuppbyggnaden av den nerbrunna delen av Allégården har färdigställt under året via ett partneringavtal mellan Tibrobyggen och Asplunds Bygg. Gjutningen av grunden startade den 20 december 2018 och tak och ytterväggar var på plats i mars 2019. Därefter har de nya lokalerna tagit form steg för steg samtidigt som byggnaden försetts med en ny tegelfasad. De nya lokalerna stod färdiga att tas i bruk av enhetschefen Jenny Johansson och personalen på kommunens rehabenhet i månadsskiftet november-december. Foto: Christina Froh

AB Tibrobyggen

VD: Claes Jägevall

Ordförande: Rasmus Hägg

Uppdrag

AB Tibrobyggen ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringssprincip främja bostadsförsörjningen i Tibro kommun. Detta sker genom förvaltning av ägda flerbostadshus som innehåller både bostäder och lokaler. I bolagets verksamhet och uppdrag ingår också att i lämplig omfattning uppföra nya fastigheter för bostäder och lokaler. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer.

Ägarförhållanden

AB Tibrobyggen ägs till 100 % av Tibro kommun.

Viktiga händelser

Tibrobyggens verksamhetsår har framförallt präglats av återuppbyggnaden av Allégården och ombyggnaden av kvarteret Snickaren 27 på Fredsgatan. Arbetet med att byta fönster i Skattegården, som inleddes i slutet av 2018, färdigställdes

under våren. Under året har även solceller installerats i kvarteret Pegasus. Solcellerna togs i drift under senhösten.

Byggentreprenaderna i Allégården och kvarteret Snickaren 27 drivs genom ett så kallat partneringavtal, där alla parter tillsammans genomför byggprojektet enligt en fastställd rikt-kostnads-kalkyl. Tibrobyggen, försäkringsbolaget och Tibro kommun är mycket nöjda med såväl samarbetet med byggentreprenören som med resultatet av återuppbyggnaden av Allégården. Ombyggnationen av det tidigare äldreboendet Fredsgatan 36 till lägenheter löper på planenligt och projektet är kostnadsberäknat till 51 mnkr. Som en följd av ombyggnationen lämnade Tibrobyggen in en begäran om höjning av borgensramen till 430 miljoner för att kunna fullfölja projektet. Kommunfullmäktige har bifallit begäran och fastställt den nya borgensramen. Tibrobyggen egenfinansierar projektet med 15 mnkr.

Brandskyddet i fastigheterna som inrymmer Allégårdens och Brittigårdens äldreboenden har granskats av Rådningstjänsten, RÖS. Vid brandtillsynen uppdagades brister i både det organisatoriska och tekniska brandskyddet. Tibro kommun och Tibrobyggen har tagit fram en gemensam åtgärdsplan med både kort- och långsiktiga åtgärder för att förbättra brandskyddet på de kommunala äldreboendena.

Arbetet med att bygga om omvårdnadsboendet Fredsgatan 36 till lägenheter inleddes under 2019. De nya lägenheterna väntas vara inflyttningsklara hösten 2020. Foto: Christina Froh

Tibrobyggens förvaltare och VD har, precis som brukligt är, genomfört några träffar med boende i Skattegården och Brittgården tillsammans med Hyresgästföreningen under året.

Tibrobyggens styrelse och VD har tillsammans med ägaren Tibro kommun varit engagerade i arbetet med att ta fram nya ägardirektiv.

Framtid

Tibrobyggen har fokus på färdigställandet av kvarteret Snickaren 27. Slutbesiktning är planerad till vecka 39 och arbetet med att fördela lägenheterna pågår för fullt. Det är viktigt att bostäderna fylls med boende innan bolaget påbörjar nya bostadsprojekt.

Trots att räntetrenden är på uppåtgående har bolaget kunnat omplacera lån till några punkter lägre ränta än tidigare.

Styrelsen har beslutat ge förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på fler objekt där solceller kan installeras för att ytterligare bidra till en hållbar miljö.

Ekonomi

AB Tibrobyggens ekonomiska ställning är fortsatt tillfredsställande. Årets resultat före skatt uppgår till 0,6 mnkr (2018 4,1 mnkr) efter att resultatet belastats med 18,3 mnkr (2018 16,5 mnkr) för periodiskt underhåll.

Det fortsatta låga ränteläget bidrar till ökad förmåga att utöka insatserna med periodiskt underhåll. Detta bidrar dels till att erbjuda marknaden attraktiva bostäder, dels till att få långsiktig värde tillväxt i bolagets fastigheter.

Bolagets räntekostnader har minskat i takt med hur ränteläget har utvecklats. Under 2019 har lån för 255 mnkr bundits om till en ränta på mellan 0,19 % till 0,45 %. Räntekostnaderna inklusive den kommunala borgensavgiften uppgick till 2,6 mnkr. Snitträntan exklusive borgensavgift uppgick 2019 till 0,4 % räknat på lånesumman.

Den redovisade soliditeten ökar från 12 % till 13 %. Bolaget har ett fritt eget kapital på 25 mnkr. Balansomslutningen ökar till 499 mnkr från 492 mkr för år 2018.

Under 2019 har taken på ett antal transformatorstationer bytts ut. På bilden är det taket på transformatorstationen på Södra Långgatan som byts ut. Foto: Tibro Elnät AB

Tibro Elnät AB, Koncern

VD: *Bengt Ferm*

Ordförande: *Peter Bodin*

Uppdrag

Tibro Elnät AB tillhandahåller elnät inom ett område som innefattar tätorterna Tibro och Fagersanna samt omkringliggande landsbygd.

Ägarförhållanden

Moderbolaget Tibro Elnät AB, är helägt av Tibro kommun. Tibro Elnät AB äger i sin tur Tibro Energi AB och Tibro Energi AB äger 30 % i HjoTiBorg AB och 25 % i Bredband Östra Skaraborg AB, BÖS.

Viktiga händelser

Energiomsättningen för 2019 har varit något lägre än 2018, detta på grund av den milda vintern i både början och slutet av året. Omsättningen var 93 712 530 kWh 2019 mot 95 186 060 kWh

2018.var. Bolaget räknar med att kunna bibehålla den nivån under 2020.

I april brann det i transformatorstationen Brokvarn och i september uppstod en kortslutning i högspänningsställverket i transformatorstationen Ågatan. Dessa transformatorstationer är nu totalrenoverade till dagens standard. Som en följd av dessa händelser är taken på de aktuella fastigheterna besiktigade och papptaken på samtliga transformatorbyggnader med samma konstruktion har försetts med ny papp. Under 2020 kommer åtta betongtak att bytas.

Under 2019 har arbetet fortsatt med att förstärka och förnya anläggningarna i bland annat Kateryd och Lilla Marhult, både avseende 0,4 kV- och 10 kV-nätet. Det har även lagts en sträcka med 10 kV-kabel i anslutning till den nya gång- och cykelvägen till Baggeboskolan.

Projektet med att byta ut alla elmätare till de nya kraven fortlöper enligt plan, under året har cirka 1 000 mätare bytts ut. Mätarbytesprojektet ska vara klart 2023.

Intresset för solcellsanläggningar och mikroproduktion har under året ökat markant, såväl lokalt som i övriga Sverige. Under 2019 har 27 nya anläggningar anslutits och totalt finns 46 solcellsanläggningar.

Framtid

Reinvesteringar kommer att behöva göras i elnätet då ett flertal anläggningar börjar bli relativt gamla. Driftsäkerheten, behovet av att personsäkra anläggningar för montörerna samt regleringsmodellen från Energimyndigheten kräver investeringar i högre grad än tidigare.

Ekonomi

Koncernens nettoomsättning för 2019 uppgick till 99,4 mnkr (2018: 99,0 mnkr). Resultat före skatt uppgick till 7,6 mnkr (2018: 4,7 mnkr).

Moderbolaget Tibro Elnät AB:s resultat före skatt uppgår till 3,8 mnkr (2018: 1,9 mnkr), vilket är bättre än budgeterat och beror främst på att underhåll och investeringar inte har kunnat genomföras enligt plan.

Företagets omsättning för 2019 är 60,6 miljoner. Bolaget har ett fritt eget kapital på 8,2 mnkr (2018: 5,3 mnkr) och en soliditet på 51 % (2018: 49 %).

Tibro Energi AB

Uppdrag

Dotterbolaget Tibro Energi AB tillhandahåller ett optiskt fibernät för datakommunikation samt tjänster för elhandel, TV och bredband.

Ägarförhållanden

Tibro Energi AB ägs till 100 % av Tibro Elnät AB. HjoTiBorg AB är ett inköpsbolag som ägs av Tibro Energi AB 30 %, Hjo Energi Elhandel AB 30 %, Karlsborgs Energi Försäljning AB 30 % och Almnäs Elhandel 10 %.

Bredbandstjänster köps till viss del av Bredband Östra Skaraborg AB, BÖS, som ägs av elhandelsbolagen i Tibro, Hjo, Karlsborg och Tidaholm till 25 % var. Tibro Energi AB äger även mindre andelar i Netwest AB och Kråkvind AB.

Viktiga händelser

Trenden för försäljning av elhandel är något vikande, vilket troligtvis beror på att 2019 var varmare än 2018. 2019 såldes 64 432 000 kWh mot 65 451 000 kWh 2018. Under 2019 har ett antal marknadsföringskampanjer genomförts med resultatet att bolaget kunnat rekrytera nya kunder. Bolaget har nu totalt 4 506 kunder.

Bredbandsutbyggnaden har fortsatt under året med flera stora projekt. Områden som fått fiberanslutningar är bland annat Björkhult, Marhult, Hönsa, delar av Västerhönsa, Salen och Alkärrsbro. Inom tätorten är det Villagatan, området kring stadsparken samt ett flertal hyreshus och företag. Cirka 500 fastigheter har anslutits till stadsnätet 2019, vilket betyder att cirka 3 300 kunder har möjlig uppkoppling mot Tibro Energis fibernät.

Brokvarn har fungerat tillfredställande under året med en produktion på 311 980 kWh. Detta trots en brand i högspänningsställverket i transformatorstationen. Genom att flytta dit en provisorisk transformatorstation gick det förhållandevis snabbt att få i gång produktionen igen. Lönsamheten är dock låg till följd av låga elcertifikatspriser och elpriser.

Vindkraftverken vid Äskekärr inom Kråkvind AB fortsätter att producera el. Resultatet är dock inte så tillfredställande, vilket beror på låga priser på el och elcertifikat.

Framtid

Företaget har en stor utmaning med att bygga fibernät till invånarna. Tibro Energi ska vara en attraktiv partner till sina kunder när det gäller elhandel och bredbandstjänster.

Ekonomi

Tibro Energis nettoomsättning för 2019 uppgår till 50,6 mnkr (2018: 50,4 mnkr). Bolagets resultat för 2019 är 0,2 mnkr före skatt (2018: 0,2 mnkr).

Kommunal verksamhet som utförs av kommunalförbund

Miljösamverkan Östra Skaraborg, MÖS

Uppdrag

Miljösamverkan Östra Skaraborg bildades 2011 och medlemskommunerna är i dag Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Miljösamverkan ska i sitt arbete bidra till hållbar utveckling som syftar till att tillförsäkra dagens och morgondagens invånare en hälsosam och god miljö. Miljönämnden ansvarar för kommunernas tillsyn enligt bland annat miljöbalken och livsmedelslagstiftningen samt VA-rådgivning.

Medlemskommunernas andel av medlemsbidraget för 2019 bestämdes utifrån befolkningmängden den 31 december 2017 och fördelningen var enligt följande: Falköping 28,7 %, Hjo 7,9 %, Karlsborg 6,0 %, Skövde 47,7 % samt Tibro 9,6 %.

Direktionen fattar beslut om budget, bokslut, direktionsriktlinjer och andra frågor av övergripande och styrande karaktär.

Verksamhet och resultat

Den styrda tillsynen, som finansieras med en årlig tillsynsavgift, har i stort utförts enligt plan. Förbundet har utfört 2 177 tillsynsinsatser. Jämfört med planen innebär det en måluppfyllelse motsvarande 99 %.

I ett flerårsperspektiv kan konstateras att verksamheten i högre grad finansieras av intäkter från avgifter än av medlemsbidrag. Nämnden har gradvis höjt målet för avgiftsfinansieringen och för 2019 uppfylls målen för respektive myndighetsområde.

Ett av miljönämndens mål inom hälsoskyddstillsynen har under flera år varit att få ner radonhalten i flerbostadshus. Det arbetet har gett resultat. Vid utgången av 2019 klarade 88 % av flerbostadshusen riktvärdet.

Resultatet för 2019 uppgår till 2 037 tkr. Resultatmålet är ett överskott som uppgår till minst 0,5 % av medlemsbidragen, vilket motsvarar 67 tkr. Överskottet förklaras av både högre intäkter och lägre kostnader än budgeterat. Det som främst bidrar till resultatöverskottet är högre intäkter från tillsynsavgifter (+ 744 tkr). Tillsynen av avlopp påverkar resultatet allra mest. Övriga intäkter är 151 tkr högre än budget, vilket i huvudsak beror på lönebidrag.

På kostnadssidan är det framförallt lägre personalkostnader som bidrar till resultatöverskottet. Personalkostnaderna är 789 tkr lägre än budgeterat till följd av vakanser under året. Övriga kostnader är 290 tkr lägre än budget.

Viktiga händelser under året

Verksamheten startar 2020 med ett uppgraderat verksamhetssystem. Arbetet för att komma dit har varit omfattande och pågått under hela 2019. Det uppgraderade verksamhetssystemet

Snabbfakta, mnkr	2018	2019
Nettoomsättning	30,5	38,1
Balansomslutning	9,8	10,6
Årets resultat efter finansiella poster	1,7	2,0
Eget kapital	5,7	6,0
Summa skulder och avsättningar	9,8	10,6
Nettoinvesteringar	0	0
Antal anställda	43	43

skapar helt nya förutsättningar för att kunna digitalisera verksamheten. Miljönämnden bedömer att uppgraderingen kommer att påverka såväl effektivitet som kvalitet samt vilka tjänster som kan erbjudas.

Nämnden har tagit beslut om att på ett tydligare sätt följa upp och redovisa vilken tillsyn och kontroll som gjorts samt kopplingen till respektive miljömål i internkontrollen. På det sättet blir det både lättare att följa upp resultatet gentemot miljömålen samt öka förståelsen för varför nämnden arbetar med vissa områden och varför nämnden gjort sina prioriteringar.

Framtid

Den 8 mars 2019 beslutade direktionen för Miljösamverkan Östra Skaraborg att tilldela förbundschefen en rad olika uppdrag i syfte att utreda möjligheter till effektiviseringar och förbättringar av verksamheten. I uppdragen ingår bland annat att utreda lämplig taxemodell för miljöbalkens område som till exempel möjliggör efterhandsdebitering. Utredningen fortlöper under 2020.

Det uppgraderade verksamhetssystemet skapar helt nya förutsättningar för att kunna digitalisera verksamheten. Redan från och med 2020 digitaliseras registrerings- och arkiveringsflödet. Fortsatt fokus under 2020 ligger på att driftsätta och marknadsföra e-tjänster för i första hand volymärenden såsom ansökan om avlopp och anmälan om värmepump.

Inom kundperspektivet handlar det till stor del om att möjliggöra för kunderna att sköta ärenden digitalt genom fler integrerade e-tjänster. Förväntade effekter av detta är bland annat kortare handläggningstider samt att det blir enklare för kunden att hantera och följa sina ärenden. På sikt bör det innebära att vissa tjänster blir billigare för kunden.

Räddningstjänsten Östra Skaraborg, RÖS

Uppdrag

Räddningstjänsten Östra Skaraborg är ett kommunalförbund med medlemskommunerna Skövde, Mariestad, Hjo, Tibro, Töreboda, Karlsborg samt Gullspång. Förbundet ansvarar för räddningstjänst och förebyggande brandskydd enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO), samt tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Verksamhet och resultat

År 2019 har verksamheten bedrivits i enlighet med fastställt handlingsprogram och verksamhetsplan för året. Myndighetsutövningen i form av tillsyner har fortsatt minska i volym på grund av ett förändrat arbetssätt och personalvakanser. Följden av detta blir färre hanterade ärenden.

Antalet insatser under året motsvarar i stort föregående år. Undantaget automatiska brandlarm svarar trafikolyckorna för den största andelen larm.

Rekrytering av deltidspersonal inom förbundets område fortsätter att vara en prioriterad uppgift. Rekryteringsläget är generellt besvärande. Även när det gäller rekrytering av heltidsbrandmän inklusive semestervikarier börjar läget bli besvärande och antalet sökanden med rätt kompetens tenderar att minska över tid.

Arbetet med att säkerställa övningsfältet i Hasslum i Skövde har fortsatt. Under 2019 har övnings- och utbildningsverksamhet kunnat bedrivas i planerad omfattning. En ökad extern efterfrågan kan noteras.

Ekonomi har under 2019 följt planen i stort. Resultatet för året visar på ett överskott på cirka 450 tkr. Relaterat given uppgift – att upprätta nollresultat – bör det ekonomiska resultatmålet anses vara uppnått. Överskottet kan till stora delar förklaras med en positiv utveckling av de finansiella tillgångarna, ersättning för branden i Hova samt minskade avskrivningar till följd av framskjutna investeringar. På kostnadssidan noteras ökade kostnader för overtid, kostnader för avveckling av förbundsdirektör och

rekrytering av ny förbundsdirektör. Vidare har lönekostnaderna för deltidspersonal ökat något mer än budgeterat till följd av ett nytt centralt avtal.

Viktiga händelser under året

Förbundsdirektören lämnade sin tjänst under hösten. Rekrytering av ny förbundsdirektör påbörjades omgående.

Under året har antalet insatser som föranlett räddningstjänst i stort sett legat på förväntad nivå. Två insatser sticker dock ut; dels branden i två flerbostadshus i Skövde, dels den mycket omfattande och långvariga insatsen i Hova till följd av brand i ett bränsleförråd med fragmenterade byggmaterielsopor. Under tio dygn pågick släckinsatsen med personal på plats dygnet alla timmar. Släckningen löstes genom att hela byggnaden inkapslades med betong.

Inga större skogs- och markbränder inträffade.

Investering och framtid

Anskaffning av fordon har till viss del genomförts enligt plan, men ett antal inköp av räddningsfordon har skjutits framåt i tiden. Fastighetsförbättringar har skett vid brandstationerna i Skövde och Mariestad och vid övriga stationer i form av löpande planerat underhåll. Nytt brandbilsgarage i Blikstorp har tagits i bruk.

I det korta perspektivet kommer RÖS fortsätta arbeta aktivt för att skapa möjligheter till ett fortsatt nyttjande av övningsfältet vid Hasslum. I det längre perspektivet fortsätter arbetet med att analysera och skapa förutsättningar för en långsiktig utveckling av räddningstjänsten. Från och med 2020 och framåt bedöms begränsningar i att lösa uppgiften uppstå om nuvarande givna ekonomiska ramar fortsatt kommer att gälla. Personalförsörjning kommer att vara prioriterat.

I ett längre perspektiv behöver fortsatt utredning av brandstationslokalisering i främst Skövde och Mariestad genomföras.

Avfallshantering Östra Skaraborg, AÖS

Uppdrag

Avfallshantering Östra Skaraborg, AÖS, är ett kommunalförbund som ansvarar för den kommunala renhållningsskyldigheten i de nio medlemskommunerna Falköping, Gullspång, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skövde, Skara, Tibro och Töreboda.

Verksamhet

Rätt sortering av avfall blir en alltmer viktig fråga både i EU och Sverige. Bekymmer med bristande sorteringskvalité (renhet) på matavfall från flerbostadshus är ett exempel som beror på den anonyma avlämningen i gemensamma behållare, då brister i sortering inte kan återkopplas till avlämnaren. AÖS testar därför individuell sorteringsmätning i flerbostadshus som lösning på problemet. AÖS har genomfört ett projekt i samarbete med Tibrobyggen och resultatet är förbluffande. Perfekt sorterat matavfall!

Individuell sortering innebär att hushållen lämnar sitt matavfall i en särskild behållare och att deras matavfallspåsar har avskilts

och kontrollerats slumpmässigt. Sorteringskvaliteten har ökat från 64 % till 100 % rent matavfall. Resultatet från försöket med individuell sorteringsmätning visar inte bara att renheten är 100 % utan även att de deltagande hushållen sorterar ut nästan 85 % av sitt matavfall, vilket är betydligt mer än den nationella målsättningen på 50 %. Förhoppningen är att fastighetsägare vill nyttja tekniken för att klara sorteringskraven.

Resultat

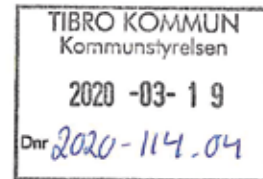
AÖS ekonomiska resultat för 2019 är negativt, -5,4 mnkr. Det är bättre än det budgeterade resultatet på -9,8 mnkr. AÖS har gjort negativa resultat under flera år och underskottet har sin förklaring i utbyggnaden av insamling av matavfall. Till år 2019 har en taxehöjning genomförts som ett led i att minska det ekonomiska underskottet. Ytterligare taxehöjningar under åren framöver kommer att krävas för att balansera ekonomin. Trots avgiftshöjningen är AÖS avgifter klart lägre än genomsnittet i Sverige.

Revisionsberättelse

Tibro kommun
Revisorerna

2020-03-19

Kommunfullmäktige i
Tibro kommun

Revisionsberättelse för år 2019

Vi har granskat kommunens verksamheter och räkenskaperna samt, genom utsedd lekmannarevisor, verksamheterna i Tibrobyggen AB, Tibro Elnät AB och Tibro Energi AB.

Vi bifogar en redogörelse och sammanfattar resultatet av vår granskning för 2019.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt god redovisningssed och uppfyller kravet på rättvisande räkenskaper. Därför tillstyrker vi att årsredovisningen 2019 godkänns.

Vi bedömer att kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamheter sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Vi har inte funnit skäl till anmärkning.

Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas kommunstyrelsen och övriga nämnder samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ.

Tibro 2020-03-19

Ronny Wennerström
Ordförande

Jan-Erik Olausson
Vice ordförande

Eva-Maj Johansson

Kristina Häljestam

Towe Ljunggren

Bifogas: Granskningsrapporter för kommunens bolag.

Redogörelse för granskning år 2019

Med hänvisning till kommunens revisionsreglemente lämnar vi följande redogörelse för 2019.

Vår uppgift enligt kommunallagen, revisionsreglementet och god revisionsred är att granska och pröva om styrelsens och nämndernas verksamheter sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Vi skall också pröva ansvarstagandet i styrelsen och nämnderna samt uttala oss om detta i revisionsberättelsen till fullmäktige. PwC har biträtt oss vid revisionen.

Utifrån en väsentlighets- och riskanalys har vi granskat styrelsen och nämndernas verksamheter i enlighet med god revisionsred och vår revisionsplan.

Granskning har genomförts enligt nedan:

Grundläggande granskning

- Vi har fortlöpande följt och hållit oss informerade om kommunstyrelsen och nämndernas verksamhet genom att ta del av kallelser jämte beslutsunderlag, protokoll, ekonomisk uppföljning och verksamhetsrapporter samt övriga handlingar. Vi har också träffat företrädare för kommunstyrelsen, nämnder och förvaltningar för att diskutera olika frågor såsom aktiviteter för uppföljning, utvärdering och styrning i syfte att uppnå beslutade mål och att verksamheten skall utföras inom befintliga ekonomiska ramar. Detta har givit oss en tillfredsställande information om styrelsens och nämndernas organisation, verksamhet och ekonomi.

Övriga granskningar

- Delårsrapport per 2019-08-31
- Årsredovisning 2019
- Kvalitet i skolan

Granskningarna och tillhörande följebrev med rekommendationer har löpande expedierats till kommunfullmäktige samt granskade nämnder enligt gängse rutin.

*Att lita på vår egen förmåga.
Att tro att allt är möjligt så
länge vi gör det tillsammans.
Att planera för framtiden men
leva i nuet. Att bry oss om
oss själva och andra.
Det är Tibro.*

TIBRO

Tibro kommun
Centrumgatan 17
543 80 TIBRO

Växel: 0504-180 00
kommun@tibro.se
www.tibro.se